

Årsredovisning 2023

Årsredovisningens undertecknande

Jag bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser. Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Sundbyberg den 22 februari 2024

Maria Mindhammar
Generaldirektör

Innehåll

Förord	9
Inledning	11
Inlämnande av årsredovisning	11
Årsredovisningens uppbyggnad	11
Redovisning av information	11
Bedömning och redovisning av resultat	12
Förändringar i denna årsredovisning	12
RESULTATREDOVISNING	13
1. Resultatbedömning av mål och uppdrag i instruktion och regleringsbrev	14
1.1 Sammanfattning	14
1.2 Informationssäkerhet	14
1.3 Använda medel från EU-fonder för att finansiera och utveckla den egna verksamheten	14
1.4 Asyl och mottagning	14
1.5 Samhällsintroduktion för nyanlända	15
1.6 Tillståndsärenden	15
1.7 Medborgarskapsärenden	15
1.8 Förvarsverksamheten	15
1.9 Återvändande	16
1.10 Återkallande av tillstånd och status	16
1.11 Rättslig kvalitet	16
1.12 Service och tillgänglighet	16
1.13 Likvärdig behandling	16
1.14 Ersättning till kommuner, regioner och apotek	17
1.15 Bidrag till brottsbekämpning	17
1.16 Felaktiga utbetalningar till asylsökande	17
1.17 Internationell verksamhet	17
1.18 Återvandring	17
1.19 Vidarebosättning	18
1.20 Migrationsverksamheten vid utlandsmyndigheterna	18
1.21 Asyl-, migrations- och integrationsfonden	18
2. Intern styrning och kontroll	20
2.1 Inledning	20
2.2 Bedömning	20
2.3 Åtgärder för att förebygga oegentligheter	20
2.4 Centrala risker	20
2.4.1 Förlust av kompetens	20
2.4.2 Risker vid rekrytering	20
2.4.3 Felaktiga utbetalningar	20
2.4.4 Digital transformation	21
2.4.5 It-säkerhet och informationssäkerhet	21
2.5 Informationssäkerhet	21
2.6 Migrationsverkets it-system	22

3. Ekonomi	24
3.1 Migrationsverkets budget	24
3.2 Ekonomiskt utfall utgiftsområde 8 – Migration	25
3.2.1 Ökade kostnader för personal och lokalförvaltning	25
3.2.2 Ökade ersättningar till kommuner och regioner	26
3.2.3 Återvandring och anhörigresor	26
3.2.4 Ökade kostnader för offentliga biträden	27
3.2.5 Återintegreringsinsatser och utresor för avvisade och utvisade	27
3.2.6 Asyl-, Migrations- och Integrationsfonden	27
3.3 Ekonomiskt utfall utgiftsområde 13 – Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering	27
3.4 Ekonomisk översikt	28
3.5 Avgiftsbelagd verksamhet	32
3.6 Uppföljning av investeringsbudgeten	34
3.7 Extern finansiering från EU-fonder	35
3.7.1 AMIF	35
3.7.2 ISF och BMVI	36
3.7.3 Brexitjusteringsreserven (BAR)	36
4. Kompetensförsörjning	38
4.1 Sammanfattande bedömning	38
4.2 Personalsammansättning	38
4.3 Hållbar kompetensförsörjning	38
4.4 Myndighetens kompetensbehov framåt	39
4.5 Ett hållbart arbetsliv	40
4.5.1 Sjukfrånvaro	40
4.5.2 Aktiviteter för att minska risken för hot och våld	41
5. Verksamhetsutveckling	44
5.1 Verksamhetsutveckling under året	44
5.1.1 Digital transformation	44
5.1.2 Kontroll av id-handlingar	44
5.1.3 Uppfyllande av eu-krav	45
5.1.4 Systemlösning för hantering av lokaler	45
5.2 Kostnader för verksamhetsutveckling	45
5.3 Behörig myndighet enligt EU-förordningen om en gemensam digital ingång	46

6. Asyl och mottagning	47
6.1 Vistelsetid i mottagningssystemet	47
6.1.1 Bifall på ansökan om uppehållstillstånd	48
6.1.2 Avslag på ansökan om uppehållstillstånd	48
6.1.3 Barn utan vårdnadshavare	48
6.2 Asylprövning	49
6.2.1 Ärendeutveckling	49
6.2.2 Kostnadsutveckling	51
6.3 Anvisning och bosättning i kommun	52
6.3.1 Antal anvisade och Ledtider	52
6.3.2 Barn utan vårdnadshavare	53
6.4 Verkställighetshinder	53
6.4.1 Ärendeutveckling	53
6.4.2 Kostnadsutveckling	54
6.5 Mottagningsverksamheten	54
6.5.1 Inskrivna i mottagningssystemet och tillfälliga bostäder	54
6.5.2 Samhällsintroduktion för asylsökande	56
6.5.3 Ersättning för resor till tidiga insatser för asylsökande	56
6.5.4 Kostnad för mottagningsverksamheten	57
7. Massflyktsdirektivet	59
7.1 Ärendeutveckling	59
7.2 Verksamhetsutveckling	59
7.3 Anvisningar	61
7.4 Återvändande	61
7.5 Finansiering av frivilligt återvändande	61

8. Tillståndsärenden	63
8.1 Anknätningsärenden	63
8.1.1 Ärendeutveckling	63
8.1.2 Verksamhetsutveckling	63
8.1.3 Kostnadsutveckling	64
8.2 Arbetsmarknadsärenden	65
8.2.1 Ärendeutveckling	65
8.2.2 Verksamhetsutveckling	65
8.2.3 Kostnadsutveckling	67
8.3 EES-ärenden	67
8.3.1 Ärendeutveckling	67
8.3.2 Kostnadsutveckling	68
8.4 Studerandeärenden	68
8.4.1 Ärendeutveckling	68
8.4.2 Verksamhetsutveckling	68
8.4.3 Kostnadsutveckling	70
8.5 Viseringsärenden	70
8.5.1 Ärendeutveckling	70
8.5.2 Verksamhetsutveckling	70
8.5.3 Kostnadsutveckling	71
8.6 Besöksärenden	71
8.6.1 Ärendeutveckling	71
8.6.2 Verksamhetsutveckling	71
8.6.3 Kostnadsutveckling	72
9. Medborgarskapsärenden	74
9.1 Ärendeutveckling	74
9.2 Verksamhetsutveckling	74
9.3 Kostnadsutveckling	76
10. Försvarsverksamheten	78
10.1 Tillhandahållande av försvarsplatser	78
10.2 Försvarsvistelser	78
10.3 Bemanning och kompetensutveckling	78
10.4 Verksamhetsutveckling	79
10.5 Kostnadsutveckling	79
11. Återvändande	81
11.1 Inledning	81
11.2 Ärendeutveckling	81
11.3 Verksamhetsutveckling	86
11.4 Internationellt återvändandesamarbete	86
11.5 Kostnadsutveckling	87
12. Återkallande av tillstånd och status	89
12.1 Ärendeutveckling	89
12.2 Verksamhetsutveckling	89
12.3 Kostnadsutveckling	89

13. Rättslig kvalitet	91
13.1 Uppföljning av rättslig kvalitet	91
13.2 Utfall i migrationsdomstol	91
13.3 Rättsliga uppföljningar	92
13.3.1 Enhetsbaserade kvalitetsuppföljningar (EKU)	92
13.3.2 Tematiska kvalitetsuppföljningar	92
13.4 Avgöranden från JO/JK	93
13.5 Rättsligt utvecklingsarbete	94
14. Tillgänglighet och service	96
14.1 Personliga servicekanaler	96
14.2 Digitala servicekanaler	97
14.3 Verksamhetsutveckling	97
15. Likvärdig behandling	99
15.1 Allmänt om arbetet med likvärdig behandling	99
15.2 Jämställdhetsintegrering och könsrelaterat våld	99
15.3 Barn i migrationsprocessen	99
15.4 Hbtqi-personer i migrationsprocessen	100
15.5 Uppföljning av funktionshinderspolitiken	101
16. Ersättning till kommuner, regioner och apotek	103
16.1 Utbetalad ersättning	103
16.1.1 Utbetalningar i mån av tillgång på medel	103
16.2 Ärendeutveckling	104
16.3 Verksamhetsutveckling	105
17. Bidrag till brottsbekämpning samt motverkande av felaktiga utbetalningar	107
17.1 Funktionen för kontrollanalys	107
17.2 Myndighetsgemensamt arbete	107
17.2.1 Organiserad brottslighet	107
17.2.2 Arbetslivskriminalitet	107
17.2.3 Missbruk av välfärdssystemet	107
17.3 Felaktiga utbetalningar till asylsökande	108
17.3.1 Andel felaktiga utbetalningar	108
17.3.2 Upptäckta felaktiga utbetalningar per krona i kostnader för kontrollarbetet	108
17.3.3 Genomförda åtgärder för att minska felaktiga utbetalningar	108
17.3.4 Polisanmälningar	109
17.3.5 Analys av hur utfallet av indikatorerna utvecklats över tid	109
17.4 Bistå Säkerhetspolisen	109
17.5 Folkrättsbrott	110
17.6 Människohandel	110
18. Internationell verksamhet	113
18.1 Internationella samarbeten	113
18.2 Internationellt utvecklingssamarbete	113
18.3 Europeiska migrationsnätverket	114
18.4 Övervakning av tvångsvist återvändande	115
19. Återvandring	117

20. Vidarebosättning	119
20.1 Uttagning och överföring	119
20.2 Förberedande informationsinsatser	120
20.3 Verksamhetsutveckling	120
20.4 Kostnadsutveckling	121
21. Migrationsverksamheten vid utlandsmyndigheterna	123
21.1 Verksamheten under året	123
21.2 Verksamhetsutveckling	123
22. Asyl-, migrations- och integrationsfonden	125
22.1 Rapporterade fondmedel för programperioden 2014–2020	125
22.1.1 Totalt rapporterat belopp till EU-kommissionen	125
22.1.2 AMIF-medfinansierade projekt	125
22.2 Rapporterade fondmedel för programperioden 2021–2027	126
22.3 Förvaltningskostnader.....	126
FINANSIELL REDOVISNING	127
Väsentliga uppgifter	128
Resultaträkning	129
Balansräkning	130
Anslagsredovisning	132
Finansieringsanalys	136
Tilläggsupplysningar och noter	138
Noter till resultaträkningen	142
Noter till balansräkningen	148
Noter till anslagsredovisningen	157
Noter till finansieringsanalysen	160

Ett år präglat av nya och förstärkta uppdrag

Migrationsverkets frågor står högt på agendan över viktiga utmaningar i Sverige. Förändringarna i migrationspolitiken ställer nya krav på oss och andra berörda myndigheter. Det sätter fokus på betydelsen av vårt arbete och vår roll i samhället och dess utveckling.

Som ett led i utvecklingen inom området har vi under året arbetat med flera nya eller förstärkta uppdrag. Regeringen har bland annat satt ökat fokus på återvändandet som en förutsättning för att upprätthålla förtroendet för den reglerade invandringen och komma till rätta med problem som följer av att människor lever olagligt i Sverige.

I syfte att effektivisera återvändandet har vi bland annat vidareutvecklat samarbetet med Polisen och andra myndigheter. På kort tid har vi också etablerat sex återvändandecenter, det vill säga särskilda boenden där personer som fått beslut om att lämna landet får vägledning och praktiskt stöd att återvända på ett ordnat sätt. Samtidigt har vi fortsatt att utveckla förvarsverksamheten, vilken är en viktig grund för ett väl fungerande och effektivt återvändande.

Förtroendet för hanteringen av migrationen i Sverige bygger på att regelverket följs och att legitimiteten i systemet upprätthålls. I Migrationsverkets uppdrag ligger att återkalla uppehållstillstånd när det finns grund för det. Under året har myndigheten gett arbetet med återkallelse ökad prioritet, vilket har gett effekt. Antalet återkallade uppehållstillstånd och statusförklaringar har mer än fördubblats jämfört med 2022.

Vi har också stärkt kontrollen av bland annat identiteten hos dem som söker uppehållstillstånd och vidtagit åtgärder för att motverka att systemet utnyttjas. I samarbete med Sveriges universitet och högskolor har vi till exempel tagit fram en rad åtgärder för att göra det svårare att missbruka tillstånd för studier – och samtidigt göra det enklare och smidigare för de seriösa studenterna.

Jag vill även lyfta fram de förändringar vi arbetat med när det gäller arbetskraftsinvandringen. Vi har under året anpassat vår prövning till förändringar i lagstiftningen som inneburit skärpta villkor för lågkvalificerad arbetskraftsinvandrare från länder utanför EU. Vi har också arbetat aktivt med uppdraget att främja högkvalificerad arbetskraftsinvandring genom att ta fram ett nytt arbetssätt som syftar till att underlätta för företag att snabbt få den högkvalificerade arbetskraft de behöver. Jag är stolt över att vi nu kan erbjuda en enklare och snabbare tillståndsprocess som står sig i internationell konkurrens.

Grunden för verksamheten är en god förvaltning där vi svarar mot högt ställda krav på effektivitet, kvalitet och service. Vi har haft ett fortsatt starkt fokus på vår ärendeprövning och arbetat vidare mot målet att korta handläggningstiderna. Vi har inte nått alla mål, men när vi summerar utfallet kan vi konstatera att vi aldrig tidigare har avgjort så många till-

ståndsärenden som under 2023. Med bibehållen kapacitet i prövningen har vi goda förutsättningar att behålla och stärka de positiva resultaten.

Jag är också väldigt nöjd över den positiva utveckling som vi kan visa i fråga om service och tillgänglighet. Vi har ökat andelen besvarade telefonsamtal markant och överträffade våra servicemål även i andra kanaler. Men vi nöjer oss inte med det utan fortsätter att utveckla vår service. Samarbetet med Statens servicecenter har utvecklats under året och är en del i strategin för att öka tillgängligheten över landet.

Migrationsverket bedriver en verksamhet som alltid kräver beredskap för växlingar och förändringar i omvärlden. I Europa ökade antalet asylsökande kraftigt under 2023 men i Sverige gick utvecklingen i motsatt riktning. Antalet asylsökande fortsatte att minska, vilket innebär att verksamheten i ökande grad präglas av hanteringen av den övriga migrationen i form av bland annat arbetstagare, studerande, anhöriga och personer som vill bli svenska medborgare.

Med den här årsredovisningen presenterar vi förra årets samlade resultat och analyser. Vi redovisar hur vi har lyckats med uppdraget inom våra olika verksamhetsgrenar och beskriver den verksamhetsutveckling vi bedrivit med fokus på bland annat digitalisering.

Vi har ett brett uppdrag och det finns många exempel på enskilda insatser som förtjänar att uppmärksammas. Jag tänker bland annat på den internationella verksamheten där vi gav regeringen expertstöd under det svenska ordförandeskapet i EU:s ministerråd under det första halvåret 2023.

Jag vill också lyfta vikten av de myndighetsgemensamma satsningar som vi deltagit i, bland annat mot organiserad brottslighet, arbetslivskriminalitet och missbruk av välfärdssystemen. Det försämrade säkerhetspolitiska omvärldsläget påverkar även vår verksamhet och vårt behov av att samverka med andra. Vi ser att frågor om säkerhetsskydd i vår säkerhetskänsliga verksamhet liksom vår roll i ett stärkt civilt försvar blir av växande betydelse.

Som framgår av den ekonomiska redovisningen har vi använt våra resurser på ett väl avvägt sätt och kan rapportera en budget i balans. Vi har också tagit tillvara möjligheten till medfinansiering med EU-fondmedel på ett bra sätt.

Som ny generaldirektör för Migrationsverket har jag ägnat mycket tid åt att besöka olika delar av verksamheten. Jag har mötts av enorm kompetens, mycket engagemang och en stor öppenhet för förändring. Den kunskap och erfarenhet som finns samlad hos myndighetens över 6 000 medarbetare skapar kraft och stabilitet. Tillsammans arbetar vi vidare för att genomföra uppdraget och de omfattande reformer som kommer att fortsätta prägla migrationsområdet de kommande åren.

Maria Mindhammar,
Generaldirektör

Inledning

Inlämnande av årsredovisning

Enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska Migrationsverket senast den 22 februari varje år lämna en årsredovisning över det senast avslutade räkenskapsåret. Årsredovisningen ska bestå av

- resultatredovisning,
- resultaträkning,
- balansräkning,
- anslagsredovisning, och
- noter.

För en myndighet som Migrationsverket som under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren har haft både en balansomslutning och kostnader om minst en miljard kronor ska årsredovisningen även innehålla en finansieringsanalys. Myndighetens årsredovisning ska även innehålla en sammanställning över väsentliga uppgifter från resultaträkning, balansräkning och anslagsredovisning. Sammanställningen ska även innehålla uppgifter om låneram, anslagskredit samt vissa nyckeltal. Myndigheten ska i årsredovisningen även lämna information om andra förhållanden av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning av verksamheten.

Årsredovisningens uppbyggnad

Årsredovisningen består av två delar: resultatredovisning och finansiell redovisning. Resultatredovisningen utgår från de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion, samt de mål och uppdrag som regeringen angett i regleringsbrev. Redovisningen innehåller analyser och bedömningar av verksamhetens resultat och dess utveckling. Resultatredovisningen inleds med en resultatbedömning. Sedan följer områden som kan sägas utgöra grunden för verksamheten: intern styrning och kontroll, kompetensförsörjning och verksamhetsutveckling. I kapitlet om kompetensförsörjning redovisas de åtgärder som vidtogs i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra myndighetens uppgifter. En bedömning lämnas också av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget bidrog till fullgörandet av dessa uppgifter. Därefter följer myndighetens resultat i olika delar.

Den finansiella redovisningen består av väsentliga uppgifter, resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisning, finansieringsanalys, tilläggsupplysningar samt noter.

Redovisning av information

Informationen om resultatet avser det senaste året och jämförs med de två föregående åren. När det inte är möjligt att ta fram jämförbara data för tre år i följd kommenteras detta. Statistiken avspeglar förhållandet vid tidpunkten för framtagandet och kan ändras över tid eftersom myndighetens datalager är rörligt. Det medför att angivna värden för ett visst år kan skilja sig åt mellan två årsredovisningar. Individbaserad statistik är uppdelad efter kön. Om det saknas möjlighet att dela upp statistiken efter kön kommenteras detta. Produktivitetvärden och genomsnittliga styckkostnader för ärendehantering kan inte delas upp på kön, eftersom beräkningen av dessa bygger på medarbetarnas tidsredovisning.

Bedömning och redovisning av resultat

Myndighetens resultat bedöms enligt skalan gott, tillfredsställande och ej tillfredsställande. I resultatanalyserna används framtagna resultatindikatorer och nyckeltal vad gäller rörelsen mot målen korta handläggnings- och vistelsetider, god service och tillgänglighet, hög rättslig kvalitet och hög kostnadseffektivitet.

Fokus i analyserna ligger på jämförelser med tidigare år, utvecklingen av handläggningstider (ledtiden från ansökan om uppehållstillstånd till Migrationsverkets beslut som första instans), hur myndigheten arbetade med nya och äldre ärenden, andel fattade beslut och öppna ärenden i förhållande till författningsstyrda handläggningstider samt hur åldern på de öppna ärendena (kötid) utvecklades med fokus på kortare handläggningstider. Analysen av förvarsverksamheten utgår från förmågan att tillhandahålla förvarsplatser enligt regeringens uppdrag, att utforma verksamheten så att tryggheten för såväl förvarstagna som personal säkerställs samt att säkerställa att den förvarstagne är tillgänglig för verkställighet av beslut om avvisning eller utvisning. Den rättsliga kvaliteten analyseras utifrån myndighetens förmåga att fatta formellt och materiellt riktiga beslut, bedriva enhetlig rättstillämpning samt handlägga ärenden enligt gällande lagstiftning och utifrån den sökandes individuella förutsättningar.

Myndighetens produktivitet (antal avgjorda ärenden per årsarbetare) och kostnader per avgjort ärende redovisas. Produktivitetetsvärdet inkluderar årsarbetare inom operativa delar av organisationen. Utöver ren produktion ingår även resurser för ledning och stöd samt service och bemötande inom samma organisationsdel. Den genomsnittliga kostnaden per avgjort ärende redovisas utifrån total kostnad för ärendeslaget.

Under året bytte myndigheten personal- och lönesystem. Detta efter att Statens servicecenter (SSC), som levererar Migrationsverkets lönetjänst, valt att byta ut det gamla systemet. Övergången har medfört försämrad tidsredovisning till följd av en lägre rapporteringsgrad sedan införandet. Detta har i sin tur påverkat det ekonomiska resultatet vilket försvårat analysen och jämförbarheten med tidigare år.

Förändringar i denna årsredovisning

Två nya kapitel har tillkommit utifrån uppdrag i regleringsbrevet: återkallande av tillstånd och status samt återvandring.

Redovisningen av myndighetens arbete med att använda externa medel för att finansiera och utveckla den egna verksamheten har placerats i kapitel 3 Ekonomi.

Resultatredovisning

1. Resultatbedömning av mål och uppdrag i instruktion och regleringsbrev

1.1 Sammanfattning

Under året fortsatte Migrationsverket att fokusera på att öka andelen ärenden som handläggs inom författningsstyrd tid, förkorta tiden i mottagningssystemet, förbättra myndighetens service och göra myndigheten mer attraktiv som arbetsgivare. Den totala vistelsetiden i mottagningssystemet blev kortare under 2023 och servicen förbättrades. Resultatet i handläggningen av arbetsmarknadsärenden förbättrades jämfört med 2022, samtidigt som det försämrades i EES-ärenden. Inom medborgarskapsprövningen var resultatet fortsatt inte tillfredsställande. Handläggningen av medborgarskapsärenden påverkades dock av att myndigheten implementerade säkerhetshöjande åtgärder.

Myndigheten har vidare arbetat med att förbättra förutsättningarna för att öka återvändandet och antalet personer som återvänder. Myndighetens *return rate* i återvändandenärenden var oförändrad jämfört med 2022 och resultatet bedöms fortsatt som tillfredsställande. Uppdraget att öka antalet personer som återvänder är utmanande. En rad åtgärder har genomförts, men antalet som återvandrat efter att ha beviljats bidrag har inte ökat. Myndigheten har också prioriterat ärenden om återkallande av tillstånd och status, med gott resultat.

Arbetet med att ta fram fler förvarsplatser har fortsatt under året. En ny modell för handläggningen av arbetsmarknadsärenden har tagits fram för att främja högkvalificerad arbetskraftsinvandring. Myndigheten har också arbetat med att förbättra identitetskontrollerna, både genom teknisk utveckling och tillsättande av id-sambandsmän på utlandsmyndigheterna.

1.2 Informationssäkerhet

Under året har myndigheten prioriterat att ta fram och fastslå ytterligare styrning inom informations-säkerhetsområdet. Flera åtgärder har vidtagits som syftar till att höja medvetandet kring frågorna, bland annat har instruktionen utökats. Implementeringen av instruktionen och medvetenheten inom myndigheten behöver dock förbättras. Sammantaget bedöms att myndighetens informationssäkerhet inte är tillfredsställande.

1.3 Använda medel från EU-fonder för att finansiera och utveckla den egna verksamheten

Migrationsverkets arbete med extern finansiering har varit framgångsrikt under året. Myndigheten har beviljats medel från Asyl-, migrations-, och integrationsfonden, Instrumentet för gräns- och viseringsinsatser och Brexitjusteringsreserven till sammanlagt tolv projekt. Totalt har myndigheten beviljats 537 miljoner kronor i medfinansiering, vilket var en ökning med 70 procent jämfört med 2022. Resultatet bedöms som gott.

1.4 Asyl och mottagning

Migrationsverket ska verka för att den sammantagna vistelsetiden i mottagningssystemet blir så kort som möjligt. Den totala genomsnittliga vistelsetiden i mottagningssystemet var markant kortare än 2022. Handläggningstiderna i asylärenden och ledtiden från beslut om uppehållstillstånd till bosättning i kommun blev något längre, samtidigt som handläggningstiden i överklagande- och återvändandeprocessen blev kortare. Utvecklingen inom asylprövningen var positiv med högre andel

öppna ärenden inom författningsstyrd tid vid årets slut med en i närmast bibehållen produktivitet. Ärenden rörande barn utan vårdnadshavare prioriterades. Resultatet bedöms sammantaget som tillfredställande.

1.5 Samhällsintroduktion för nyanlända

Migrationsverket fortsatte att erbjuda samhällsintroduktion för asylsökande, och 61 procent av målgruppen deltog. Genomförd uppföljning av samhällsintroduktionen visade att majoriteten av deltagarna var mycket nöjda. Resultatet bedöms sammantaget som tillfredsställande.

1.6 Tillståndsärenden

Inom anknytningsärenden minskade antalet öppna förstagångsansökningar medan förlängningsansökningarna ökade. Andelen öppna ärenden inom författningsstyrd tid försämrades vad gäller förstagångsansökningar medan det förbättrades i förlängningsansökningar. Rörelserna i förlängningsansökningarna beror främst på det kraftigt ökade antalet nya ansökningar. Sammantaget befinner sig anknytningsärendena i ungefär samma läge som året innan. Resultatet bedöms som tillfredställande.

Inom arbetsmarknadsprövningen förbättrades resultatet i så motto att antalet öppna ärenden minskade kraftigt. Därmed lades en bra grund till det nya arbetssätt som införs 2024, och för att kunna nå målet om författningsstyrda tider och främjandet av högkvalificerad arbetskraft. Utvecklingen av handläggnings- och kötider följde dock inte entydigt med i samma positiva riktning som antalet öppna ärenden. Den stora minskningen av antalet öppna ärenden betyder dock att myndigheten står väl rustad inför 2024 och resultatet för arbetsmarknadsprövningen bedöms därmed som tillfredställande.

Inom EES-prövningen har antalet öppna ärenden ökat och kötiden försämrats. Däremot förbättrades handläggningstiden något. Försämringarna i antalet öppna ärenden och kötider gör dock att resultatet inte bedöms som tillfredsställande.

Bland studenter antagna till högre utbildning fick så gott som samtliga som ansökt i tid och uppfyllde kraven beslut innan studiestart. Dessutom var antalet öppna ärenden i slutet av året färre än året innan. Resultatet för studerandeprovningen bedöms därför som tillfredsställande.

1.7 Medborgarskapsärenden

Inom medborgarskapsärenden avgjordes färre ärenden än året innan vilket främst berodde på de säkerhetshöjande åtgärder som implementerades under året. Antalet öppna ärenden var oförändrat mot året innan och andelen inom författningsstyrd tid försämrades. De säkerhetshöjande åtgärderna är i ett längre perspektiv positiva, men utifrån utvecklingen av antalet öppna ärenden och andel inom författningsstyrd tid kan årets resultat inte bedömas som tillfredställande.

1.8 Förvarsverksamheten

Under året har Migrationsverket fortsatt att arbeta för att öka antalet förvarsplatser. Vid årets slut uppgick antalet platser till 567, vilket var i enlighet med regleringsbrevet. Myndigheten ser tydliga svårigheter att rekrytera personal till förvarsverksamheten på grund av konkurrens med andra myndigheter, men möjligheten att använda misstanke- och belastningsregistret vid rekrytering har medfört positiva effekter i urvalsprocessen. Under året har myndigheten kunnat öka fokuset på utbildning av personalen. Ett arbete med framtagande av strategisk inriktning för förvarsverksamheten har pågått med anledning av identifierade risker rörande utbyggnaden av förvarskapaciteten. Rekommendationer om förbättringsåtgärder på fyra områden inom verksamheten har tagits fram. Resultatet bedöms som tillfredsställande.

1.9 Återvändande

Antalet personer som lämnade landet självmant ökade något jämfört med föregående år, samtidigt som myndighetens *return rate* var oförändrad. Antalet öppna återvändandeärenden minskade och handläggningstiderna blev totalt sett kortare. Andelen öppna återvändandeärenden som var vilande, till exempel på grund av att ett tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljats, var fortsatt hög, och arbetet med självmant återvändande försvårades fortsatt av att många av de aktiva ärendena gällde medborgare i länder som inte accepterar tvångsvist återvändande. Under året har myndigheten fortsatt att utveckla processen och det internationella samarbetet i syfte att förbättra förutsättningarna för ett ökat återvändande. Resultatet bedöms som tillfredsställande.

1.10 Återkallande av tillstånd och status

Antalet beslut om återkallelse, både vad gäller statusförklaring och tillstånd, mer än fördubblades jämfört med föregående år. Migrationsverket har under året tydligt prioriterat ärenden om återkallelse, både i det operativa arbetet och i utvecklingen av processen. Resultatet bedöms som gott.

1.11 Rättslig kvalitet

Analyser av utfallet i överinstanserna visade överlag på ett gott resultat. Ändringsfrekvensen var dock fortsatt hög vad gäller begäran om avgörande enligt 12 § förvaltningslagen. Myndigheten har identifierat vissa förvaltningsrättsliga brister, innefattade handläggningstid, utifrån beslut från Justitieombudsmannen och genomförda tematiska kvalitetsuppföljningar. Uppföljning av bifallsbeslut i asylärenden visade att beviljande av uppehållstillstånd hade fattats på rätt grund i majoriteten av ärendena, samtidigt som vissa handlägningsbrister fanns. Resultatet av enhetsbaserade kvalitetsuppföljningar i tillståndsärenden bekräftade det goda resultatet av utgången i överinstanserna och att rättstillämpningen i dessa ärenden var enhetlig. Migrationsverket bedömer sammantaget att den rättsliga kvaliteten i beslutsfattandet var tillfredsställande.

1.12 Service och tillgänglighet

Andelen besvarade telefonsamtal ökade markant, samtidigt som svarstiden på skriftliga meddelanden minskade avsevärt. Vid myndighetens servicecenter ökade antalet tidsbokade besök, främst av ukrainska medborgare. Den genomsnittliga väntetiden minskade dock väsentligt, både vid tidsbokade besök och så kallade drop-in besök. Genomförda undersökningar om kundnöjdheten med telefonsamtal och tidsbokade besök visade på bra resultat. Samarbetet med Statens servicecenter har ytterligare utvecklats och fler orter har anslutits. I de digitala kanalerna kunde ett fortsatt bra resultat i kundnöjdhetsundersökningen av e-tjänsten Min sida konstateras. Min sida har också utvecklats med utökning av tillgänglig information. Migrationsverkets service och tillgänglighet bedöms ha varit tillfredsställande under året. Myndigheten ser dock fortsatta behov att utveckla kvaliteten på service-tjänsterna, främst för att uppnå en ökad grad av självservice.

1.13 Likvärdig behandling

Samtliga myndighetens regioner har numera en intern struktur för arbetet med likvärdig behandling, vilket gör att förutsättningarna för att detta ska förankras i den operativa verksamheten har förbättrats ytterligare. Under året har en funktion för att samordna arbetet med funktionshinderfrågor inrättats, och området finns nu representerat i myndighetens nätverk för likvärdig behandling. Jämställdhetsperspektivet finns med i verksamhetsplanering och uppföljningar, även om integrationsgraden varierar inom myndigheten. Arbetet med att utveckla arbetet för att ta till vara barns och hbtqi-personers rättigheter har fortsatt och så även arbetet med regeringsuppdraget om ökad upptäckt av våld. Arbetet med likvärdig behandling sker inom en väl etablerad och fungerande struktur. Resultatet bedöms som tillfredsställande, men behovet av utvecklingsarbete är fortsatt angeläget.

1.14 Ersättning till kommuner, regioner och apotek

Under året avgjordes något färre ärenden än vad som kom in, och det totala antalet öppna ärenden ökade något. Den genomsnittliga handläggningstiden var fortsatt lång, särskilt för ärenden gällande nyanlända, men kortare än 2022. I ärenden som avgjordes genom automatiska beslut förkortades handläggningstiden ytterligare. Resultatet bedöms sammantaget som tillfredsställande.

1.15 Bidrag till brottsbekämpning

Migrationsverket deltog i flera myndighetsgemensamma satsningar, bland annat mot organiserad brottslighet och arbetslivskriminalitet. Myndigheten fortsatte sitt nära samarbete med Säkerhetspolisen för att upptäcka säkerhetshot i migrationsprocesserna. Myndigheten fortsatte också att bistå Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten, bland annat genom skrivelser angående misstänkta krigsförbrytelser och hänvisning av misstänkta fall av människohandel. Resultatet bedöms som gott.

1.16 Felaktiga utbetalningar till asylsökande

Migrationsverkets statistik visade på en minskad andel felaktiga utbetalningar till asylsökande jämfört med 2022. Samtidigt visade omfattningsstudier rörande utbetalningar gjorda under 2022 att registreringsgraden av felaktiga utbetalningar fortsatt var alltför låg. Det är därför sannolikt att andelen felaktiga utbetalningar 2023 är högre än den som statistiken visar. Studierna visade också att andelen felaktiga utbetalningar inte minskat och att Migrationsverket fortsatt orsakade majoriteten av de felaktiga utbetalningarna. Resultatet bedöms som ej tillfredsställande.

1.17 Internationell verksamhet

Under året har Migrationsverket bistått regeringen i det svenska EU-ordförandeskapet och har också bidragit med expertkompetens till EU:s olika organ som är kopplade till migrationsfrågor. Myndigheten har också deltagit i andra relevanta forum och organisationer. På området internationellt utvecklingsamarbete har Migrationsverket bedrivit förstudier angående samarbete med Irak och Somalia, samt projekt med fokus på återintegration. Under året fortsatte också myndigheten att driva ett projekt med fokus på harmonisering av tillämpningen av EU:s viseringskodex. Den svenska kontaktpunkten för Europeiska migrationsnätverket bidrog till EMN-rapporter och organiserade välbesökta konferenser på olika teman, bland annat i samband med det svenska EU-ordförandeskapet. Migrationsverket har fortsatt att bedriva övervakning av tvångsvisa verkställigheter av återvändandebeslut och har bidragit till att förbättra dessa genom att påtala brister. Antalet genomförda uppdrag ökade något jämfört med 2022. Resultatet bedöms som gott.

1.18 Återvandring

Migrationsverket har genomfört interna och externa kunskapshöjande insatser men ser ett fortsatt behov av främst externa informationsinsatser. Myndigheten bedömer att fler externa aktörer behöver aktuell kunskap och material om återvandringsstödet än de som myndigheten hittills har nått ut till. Myndigheten har haft utmaningar i att nå ut direkt till de individer som kan vara aktuella för stöd och bedömer att ytterligare insatser behöver göras i samarbete med andra aktörer, som till exempel myndigheter, kommuner, länsstyrelser och frivilligorganisationer. Myndigheten har handlagt 71 ansökningar om återvandringsstöd men har endast haft möjlighet att bevilja en. Det berodde främst på utmaningar i ärendeprövningen som till stor del härrör till den förordning från 1984 som reglerar återvandringsstödet.

Migrationsverket bedömer att myndigheten utifrån förutsättningarna har gjort det som varit möjligt genom att påbörja informationspridning och identifiera utmaningar i att bevilja stödet. Utifrån uppdraget att antalet personer som återvänder till sitt hemland ska öka bedöms dock resultatet som ej tillfredsställande.

1.19 Vidarebosättning

Migrationsverket anpassade arbetet med vidarebosättning på grund av minskningen av flyktingkvoten från 5 000 till 900 platser. Under året överfördes 540 kvotflyktingar, vilket innebär att regeringens uppdrag inte fullföljdes. Faktorer som påverkade resultatet var att samrådsprocessen med regeringen avslutades först i maj, omvärldsläget som medförde att två delegationsuttagningar fick ställas in samt att UNHCR med anledning av nya svenska riktlinjer hade svårt att hitta ärenden att presentera.

Enligt regeringsbeslutet för vidarebosättning skulle en bedömning av integrationsmöjligheten i Sverige genomföras i varje enskilt ärende. Migrationsverket genomförde sådan utredning i samtliga beviljade ärenden med undantag av akutärenden, vilka är undantagna från kravet på integrationsprövning. Två förberedande informationsinsatser genomfördes i fält och 88 procent av de som beviljades uppehållstillstånd under året tog del av dessa. Även kvotflyktingar som beviljats uppehållstillstånd tidigare år men ännu inte rest in i Sverige fick information. Förutsättningarna för att genomföra årets program har varit utmanande, men resultatet bedöms sammantaget som tillfredställande.

1.20 Migrationsverksamheten vid utlandsmyndigheterna

Verksamheten på utlandsmyndigheterna påverkades av omvärldsläget, samtidigt som antalet viseringsansökningar ökade med 20 procent. Den genomsnittliga handläggningstiden i viseringsärenden blev ändå kortare än 2022. Information och stöd till utlandsmyndigheterna har fungerat väl, och såväl bemanning som utstationering av personal har legat på en lämplig nivå. Projekt EQ har fortsatt med fokus på ökad effektivitet och rättssäkerhet. Arbetet med regionalisering har i stort genomförts i Afrika och fortsätter i Amerika. Resultatet bedöms som gott.

1.21 Asyl-, migrations- och integrationsfonden

Arbetet med fondförvaltningen har gått enligt planering. Alla projekt inom programperioden 2014–2020 har avslutats och beslutats under året. I detta ingår även projektet *Kostnader mottagning TPD* som genomförts för att nyttja de sista fondmedlen i programperioden. Myndigheten har kunnat teckna flera projekt inom de båda specifika målen Asyl och Återvändande avseende programperioden 2021–2027. Beviljade belopp för dessa mål har ökat med fem respektive drygt tre gånger jämfört med året innan. Förvaltningskostnaden per utbetald stödkrona har fortsatt att minska. Resultatet bedöms som gott.

2. Intern styrning och kontroll

2.1 Inledning

Migrationsverkets verksamhet omfattas av förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll. Med intern styrning och kontroll avses myndighetsledningens process som ska säkerställa att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller kraven i 3 § myndighetsförordningen (2007:515). Enligt förordningen om intern styrning och kontroll ska processen analysera verksamhetens väsentliga risker, förebygga att verksamheten utsätts för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter samt säkerställa att det inom myndigheten finns en intern miljö som gynnar god förvaltning, information och kommunikation.

2.2 Bedömning

Bedömningen av myndighetens interna styrning och kontroll utgår från hur dess process fungerar, hur analys och hantering av verksamhetens risker genomförs samt huruvida iakttagelser från Riksrevisionen och myndighetens internrevision omhändertas. Generaldirektörens bedömning av den interna styrningen och kontrollen lämnas i avsnittet Årsredovisningens undertecknande.

2.3 Åtgärder för att förebygga oegentligheter

Under året har aktiviteter startat med syfte att utveckla det förebyggande arbetet mot oegentligheter. Det handlar om utvärdering av hur myndighetens rutiner för hantering av ärenden till personalansvarsnämnden kan förändras och förbättras samt åtgärder för att samordna det förebyggande arbetet mot otillbörliga och otillåtna beteenden för att bättre styra insatser och åtgärda risker. Vidare fortsatte det AMIF-finansierade projektet EQ, *Improved efficiency and quality in the migration process*, som bland annat syftar till att förbättra rutiner som förhindrar oegentligheter i migrationsverksamheten vid utlandsmyndigheterna.

2.4 Centrala risker

2.4.1 FÖRLUST AV KOMPETENS

På ett generellt plan har risken för förlust av kompetens minskat. Myndigheten arbetar nu för att bibehålla och utveckla medarbetarnas kompetens. Samtidigt finns en ökad konkurrens vid rekryteringar, särskilt om it-kompetens. Migrationsverket har vidtagit flera åtgärder för att nå ny arbetskraft och öka möjligheterna att behålla personal.

2.4.2 RISKER VID REKRYTERING

Migrationsverket har under 2023 fortsatt att satsa på kunskap och dialog med chefer med ett ökat fokus på säkerhetsaspekter. Rekryteringsutbildningen har uppdaterats med säkerhetsperspektiv som röd tråd i hela processen. Under året har en rutin om att inhämta information från misstanke- och belastningsregistret vid rekrytering av personal till förvarsverksamheten införts.

2.4.3 FELAKTIGA UTBETALNINGAR

Migrationsverket fortsätter att följa och hantera riskerna för felaktiga utbetalningar. Risken för att statliga ersättningar till kommuner, regioner och apotek beviljas eller avslås på felaktiga grunder kvarstår. Orsakerna finns i det lappverk av manuella och digitala system som medför bristande enhetlighet och kontrollsvårigheter. Nuvarande hantering lider av begränsade resurser för it-utveckling i både äldre och nyare system som bland annat orsakas av intern konkurrens kring möjligheterna till systemutveckling. Under året har dock framsteg gjorts sedan hanteringen av ersättning för personer i förvar samt ersättning till apoteksersättningar centraliserades år 2022.

Även risken för felaktiga utbetalningar till asylsökande bevakas och hanteras och kommer att följa med in i 2024. Myndigheten har under 2023 gjort två omfattningsstudier som gäller utbetalningar under 2022. Dessa visade att lägesbilden inte förändrats jämfört med tidigare års studier.

2.4.4 DIGITAL TRANSFORMATION

Risken är fortsatt hög för att förväntningarna på digital utveckling och digital transformation inte infrias. Myndigheten behöver bli bättre på att kommunicera internt vilka förväntningar som är realistiska, samt på att förklara vad som krävs för att effekthemtagning ska fungera och vilka nyttor verksamheten kan förvänta sig. Det finns också en risk för att operativ verksamhet inte använder de nya digitala lösningarna. Myndigheten måste därför fortsätta stärka förändringsledning, styrning och förankring för att nå enhetlighet och effektivitet av investeringarna.

För att möta de nya krav som ställs på myndigheten skapas en strategi för det myndighetsgemensamma arbetet med tydliga och väl förankrade mål. En aktiv omvärldsbevakning gör det möjligt att påverka och förutse påverkansfaktorer. Det finns en risk att ny lagstiftning inte utformas på ett sätt som förenklar digitalisering med hög automatiseringsgrad. Orsaker kan vara att lagstiftningsfrågor och digitalisering tidigare har behandlats i separata spår men detta kan åtgärdas genom internt och externt samarbete. Om inte detta görs finns risk för fortsatt personalintensiv prövningsverksamhet.

Migrationsverket ser en fortsatt hög risk för att det kommer råda brist på nyckelkompetens för digitaliseringen. Myndigheten arbetar för att vara en attraktiv arbetsgivare och för att säkra nödvändig kompetens.

Risken att gamla it-system inte migreras, slutförs och avvecklas har ökat, vilket kan medföra ökade förvaltningskostnader och förhindrad hemtagning av önskade effekter som enhetlighet och behörighetsstyrning. Det är en växande utmaning att resurssätta avvecklingen av gamla it-system. Lagstyrd eller förutsättningsskapande nyutveckling samt problemlösning av akut art tar mycket resurser. Reformarbetet kan komma att göra det än mer ansträngt.

2.4.5 IT-SÄKERHET OCH INFORMATIONSSÄKERHET

Migrationsverket följer omvärldsläget gällande it-säkerhetshot för att skydda myndighetens verksamhet mot hot och risker. Myndigheten bedömde därför i höstens riskrapportering att it-säkerhetshoten skulle följas upp som en central risk. Bedömningen grundar sig inte på någon specifik händelse i närtid, utan på de senaste årens omvärldssituation med eskalerande it-säkerhetshot i samhället i stort.

Brister i informationssäkerhetsarbetet skulle kunna leda till att information förvanskas, görs otillgänglig eller kommer obehöriga till del. Brister skulle även kunna leda till överträdelser av till exempel dataskyddsförordningen, säkerhetsskyddslagstiftningen och föreskrifter om informationssäkerhet för statliga myndigheter. Migrationsverket arbetar för att minska dessa risker genom ett systematiskt informationssäkerhetsarbete.

2.5 Informationssäkerhet

Migrationsverket är en myndighet som är starkt beroende av sin information för att kunna utföra sitt uppdrag rättssäkert och effektivt. Granskningar av informationssäkerheten visar att myndigheten har en grundläggande nivå på plats, men att flertalet åtgärder krävs för att höja mognaden och få igång ett mer systematiskt arbete. Ett prioriterat delområde är informationsklassning där det finns ett pågående arbete med förnyad styrning och vägledning.

Myndigheten har under året prioriterat att ta fram och fastslå ytterligare styrning inom informations-säkerhetsområdet samt att genomföra medvetandehöjande insatser inom myndigheten. I och med detta läggs även en grund för att på ett bättre sätt kunna kontrollera och följa upp det systematiska

informationssäkerhetsarbetet över tid. Att fortsätta höja medvetenheten avseende informations-säkerhet i organisationen har hög prioritet och fortsatta utbildningsinsatser är planerade för 2024.

Myndighetens arbete med att skapa en bättre behörighetshantering fortgår parallellt med den löpande digitaliseringen. Under året har även arbetet med uppbyggnaden av en SOC, *Security Operation Center*, fortsatt. Denna funktion kommer ge ökad förmåga att upptäcka och motverka säkerhets-incidenter.

2.6 Migrationsverkets it-system

Under året har Migrationsverkets it-system haft en tillgänglighet på 99,98 procent. Myndigheten hade sex större it-störningar, så kallade *Major Incidents*, men driftavbrotten i anslutning till dessa var relativt kortvariga. It-störningarna påverkade även migrationsverksamheten vid utlandsmyndigheterna. Migrationsverket har även avväjrt och hanterat ett antal överbelastningsattacker mot framförallt myndighetens externwebb under året. Störningen för tillståndssökande på grund av detta har varit liten. Myndigheten har under året genomfört strax över 2 000 leveranser inom systemutveckling och it-infrastruktur. Många mindre leveranser ger en stabilare it-miljö jämfört med ett färre antal större leveranser.

3. Ekonomi

3.1 Migrationsverkets budget

Migrationsverkets verksamhet finansieras i huvudsak med anslag inom utgiftsområde 8 Migration och utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering. Inom utgiftsområde 8 återfinns myndighetens förvaltningsanslag anslag 1:1 Migrationsverket och anslag 1:2 Ersättningar och bostadskostnader samt övriga sakanslag där myndigheten disponerar medel. Inom utgiftsområde 13 disponerar Migrationsverket anslag 1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande.

Den totala tilldelningen av anslagsmedel 2023 uppgick till drygt 18,7 miljarder kronor, fördelat på cirka 14,6 miljarder kronor inom utgiftsområde 8 och cirka 4,1 miljarder kronor inom utgiftsområde 13. Den totala förbrukningen under året uppgick till 13,9 miljarder kronor, vilket innebär en minskning i utgifter med 5 procent jämfört med 2022. I absoluta tal minskade den totala förbrukningen med cirka 725 miljoner kronor.

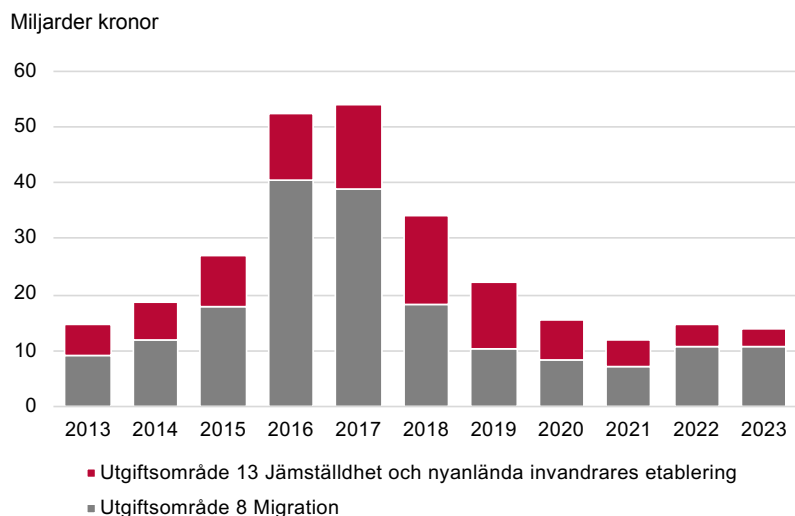
Av de totala tilldelade medlen förbrukades 74 procent, vilket innebar en avvikelse på knappt 4,9 miljarder kronor jämfört med tilldelad budget. Orsaken till avvikelsen var främst att tilldelade medel på anslag 1:2 Ersättning och boendekostnader baserades på ett antagande om antal skyddsökande från Ukraina som var högre än det slutliga utfallet 2023. Även inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering uppstod en avvikelse på drygt 900 miljoner kronor, vilket i huvudsak berodde på att tilldelade medel baserades på ett antagande antal nyanlända som var högre än det slutliga utfallet.

Figur 3.1 Migrationsverkets anslagsförbrukning samt tilldelning i regleringsbrevet (mkr), 2021–2023

Utgiftsområde 8 och 13	2021	2022	2023	2023
	Utfall	Utfall	Regleringsbrev	Utfall
8 Migration	7 042	10 636	14 644	10 713
1:1 Migrationsverket	4 090	4 438	4 719	4 707
1:2 Ersättning och bostadskostnader	2 604	5 066	9 060	5 294
1:3 Migrationspolitiska åtgärder	3	5	10	6
1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden	184	198	291	260
1:7 Utresor för avvisade och utvisade, ap 1 Migrationsverket	25	22	64	16
1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	136	407	500	430
1:9 Tillfälligt stöd till kommuner med anledning av kriget i Ukraina	0	500	0	0
13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering	4 636	3 958	4 092	3 156
1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande	4 636	3 958	4 092	3 156
Total	11 678	14 594	18 736	13 869

Den totala anslagsförbrukningen minskade jämfört med föregående år men var fortsatt högre än utgiftsnivån 2021.

Figur 3.2 Migrationsverkets anslagsförbrukning fördelad på utgiftsområde 8 och 13, 2013–2023

3.2 Ekonomiskt utfall utgiftsområde 8 – Migration

Migrationsverkets utgifter inom utgiftsområde 8 migration uppgick till totalt 10,7 miljarder kronor, en ökning med 77 miljoner kronor jämfört med 2022. Ökningen förklaras främst av ökade kostnader för personal och lokaler vilket belastat förvaltningsanslaget. I absoluta tal ökade utgifterna på förvaltningsanslaget med drygt 270 miljoner kronor jämfört med föregående år. Även ökade utgifter inom anslaget 1:2 Ersättningar och boendekostnader bidrog till utgiftsökningen, vilket förklaras av ökade kostnader för utbetalda ersättningar på grund av massflyktsdirektivet. Det tillfälliga stödet som betalades ut till kommuner under 2022 med anledning av kriget i Ukraina togs bort 2023, vilket minskade utgifterna med 500 miljoner kronor inom utgiftsområde 8 migration.

3.2.1 ÖKADE KOSTNADER FÖR PERSONAL OCH LOKALFÖRVALTNING

Utgifterna på förvaltningsanslaget uppgick till cirka 4 707 miljoner kronor, en ökning med cirka 6 procent jämfört med 2022. Årets tilldelade medel uppgick till drygt 4 731 miljoner kronor (inklusive ett anslagssparande om drygt 12 miljoner kronor). Förbrukningen hamnade strax under vilket innebär att förvaltningsanslaget i princip nyttjades fullt ut. Kostnader för personal och övriga driftkostnader utgjorde största andelen av förbrukningen på förvaltningsanslaget, motsvarande cirka 91 procent av utgifterna varav kostnader för personal utgjorde cirka 77 procent. Kostnaderna för personal fortsatte att öka under 2023 och antalet anställda under året var i genomsnitt 6 037, motsvarande en ökning med knappt 5 procent jämfört med 2022. Det genomsnittliga antalet årsarbetare ökade med sju procent jämfört med 2022. Även kostnader för årets lönerrevision påverkade utgifterna uppåt.

Övriga driftkostnader inom utgiftsområdet minskade med drygt 550 miljoner kronor, en minskning motsvarande knappt 40 procent. Detta trots generellt ökade utgifter för myndigheten vad gäller drift och lokalförvaltning till följd av inflation och prisökningar. Minskningen förklaras i stort sett helt av att den tillfälliga helhetstjänst som upphandlades förra året för att möta det ökade behovet av tillfälliga bostäder till skyddsökande från Ukraina inte upphandlades på nytt under 2023. Detta minskade utgifterna med drygt 500 miljoner kronor. Inom förvaltningsanslaget minskade utgifterna för övriga driftkostnader med omkring 24 miljoner kronor, vilket främst förklaras av minskade kostnader för konsulttjänster.

Lokalkostnaderna ökade med 15 procent på förvaltningsanslaget jämfört med 2022 och uppgick till cirka 441 miljoner kronor, cirka 9 procent av förvaltningsutgifterna. Ökningen berodde främst på ökade kostnader för administrativa lokaler och förvar. Förvarsverksamhetens utgifter ökade med 2 procent jämfört med föregående år och uppgick till drygt 256 miljoner kronor, motsvarande cirka 5 procent av förvaltningsanslaget. Ökningen förklaras främst av ökade utgifter inom övriga driftskostnader, som exempelvis övriga inköp och konsumtionsvaror till asylsökande i förvar.

3.2.2 ÖKADE ERSÄTTNINGAR TILL KOMMUNER OCH REGIONER

Årets tilldelade medel på anslag 1:2 Ersättning och bostadskostnader uppgick till drygt 9 miljarder kronor, vilket motsvarade en minskning på 18 procent jämfört med 2022. Antalet inskrivna i mottagningssystemet under året var i genomsnitt cirka 57 700, en ökning med 13 procent jämfört med föregående år. Antalet boendeplatser för asylsökande minskade med närmare 5 000 i genomsnitt, varav cirka 3 000 avsåg de tillfälliga anläggningsboenden som direktupphandlades i början av 2022 med anledning av det prognosticerade behovet för skyddsbehövande från Ukraina. Utgifterna inom anslag 1:2 Ersättning och bostadskostnader ökade totalt med 4 procent jämfört med 2022, vilket i absoluta tal innebar en ökning med knappt 230 miljoner kronor.

Utgifterna inom anslagspost 1.2.2 Ersättningar till asylsökande, kommuner och landsting ökade med cirka 20 procent jämfört med 2022 och uppgick till 4,7 miljarder kronor. Detta berodde på att lämnade bidrag till kommuner och regioner ökade med cirka 880 miljoner kronor, främst till följd av ökade utbetalda ersättningar på grund av massflyktsdirektivet. Även ökade utbetalningar till kommuner och regioner för undervisning och vård till asylsökande påverkade utgifterna. Av de totala utgifterna för lämnade bidrag till kommuner och regioner avsåg omkring 1,4 miljarder ersättning på grund av massflyktsdirektivet, en ökning med cirka 43 procent jämfört med 2022.

Inom anslagspost 1.2.3 Boende för asylsökande minskade utgifterna med 50 procent jämfört med 2022 och uppgick till cirka 580 miljoner kronor. Främsta anledningen till minskningen var, som tidigare nämnts, att den tillfälliga helhetstjänsten som upphandlades i början av 2022 för att möta det prognosticerade behovet av tillfälliga bostäder för skyddsökande från Ukraina inte direktupphandlades på nytt 2023. Detta bidrog till att utgifterna på anslaget minskade med drygt 500 miljoner kronor. Även minskade utgifter för övriga inköp, konsumtionsvaror och livsmedel till skyddsökande och asylsökande har bidragit till lägre utgifter under året. Det förklaras av att fler skyddsökande bor i kommunalt boende och att färre asylsökande bor i Migrationsverkets anläggningsboenden jämfört med tidigare år. Kostnaderna för lokaler som avser boende uppgick till cirka 424 miljoner kronor, en minskning med 8 procent jämfört med 2022. Utgifter avseende drift och förvaltning i anläggningsboenden (ABO) utgjorde störst andel.

3.2.3 ÅTERVANDRING OCH ANHÖRIGRESOR

Tilldelade medel på anslag 1.3.4 Återvandringförberedelser uppgick till närmare 6 miljoner kronor, vilket motsvarade en fördubbling av anslagsmedlen jämfört med föregående år. Anslagsutnyttjandet var oförändrat, 98 procent, och utgifterna ökade i paritet med ökningen av tilldelade medel. Förbrukningen på anslagspost 1.3.5 Återvandringsbidrag uppgick till 17 000 kronor, att jämföra med 52 000 kronor 2022. Antalet ansökningar om återvandringsbidrag ökade jämfört med 2022. Totalt inkom 71 ansökningar om återvandringsbidrag, varav en ansökan beviljades. Detta jämfört med 2022 då 30 stycken ansökningar inkom och två stycken beviljades. Av tilldelade medel på anslagsposten 1.3.8 Anhörigresor förbrukades knappt 217 000 kronor, en minskning med 90 procent jämfört med förra året. Det innebar att anslagsutnyttjandet minskade från 54 procent till 7 procent. Anledningen till minskningen var färre inkomna ansökningar om anhörigresor jämfört med föregående år.

3.2.4 ÖKADE KOSTNADER FÖR OFFENTLIGA BITRÄDEN

Utgifterna inom anslag 1:6 Offentliga biträden i utlänningsärenden ökade med cirka 61 miljoner kronor, motsvarande en ökning på 31 procent jämfört med 2022. De totala kostnaderna på anslaget uppgick till cirka 260 miljoner kronor. Ökningen berodde främst på ett ökat behov av offentligt biträde i asylärenden, men också på att genomsnittskostnaden per förordnande var högre 2023 än året innan.

3.2.5 ÅTERINTEGRERINGSINSATSER OCH UTRESOR FÖR AVVISADE OCH UTVISADE

Tilldelade medel på anslagspost 1.7.1 utresor för avvisade och utvisade uppgick till drygt 64 miljoner kronor, en minskning med knappt 2 procent jämfört med 2022. Förbrukningen på anslaget var ungefär 6 miljoner kronor lägre än 2022 och anslagsutnyttjandet minskade från 34 procent till 24 procent. Detta trots att Migrationsverket under året ökade antalet övervakningsresor rörande tvångsvisat återvändande och utökade stödinsatserna för självant återvändande till Irak inom ramen för *Joint Reintegration Service*, JRS. Stödbeloppet fördubblades tillfälligt från 2 500 EUR/person till 5 000 EUR/person från juni 2023 till och med januari 2024. Anledningen till den lägre förbrukningen var förutbetalda återintegreringsstöd som inte nyttjats inom ramen för det tidigare ERRIN-programmet som avslutades i juni 2022.

3.2.6 ASYL-, MIGRATIONS- OCH INTEGRATIONSFONDEN

Migrationsverkets anslag 1:8 från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar uppgick till drygt 500 miljoner kronor, vilket innebar en ökning i tilldelade medel med 92 miljoner kronor. Utgifterna för året uppgick till 430 miljoner kronor och anslagsutnyttjandet minskade från nästintill 100 procent till 86 procent.

3.3 Ekonomiskt utfall utgiftsområde 13 – Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering

Anslag 1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande avser statsbidrag till kommuner och regioner för utgifter i samband med mottagandet av nyanlända invandrare. Anslaget finansierar även utgifter för uttagning av kvotflyktingar. Anslagsförbrukningen uppgick till 3,1 miljarder kronor, en minskning med 20 procent jämfört med 2022 och motsvarande 77 procent av tilldelade medel.

Den största anslagsposten är 1.2.1 Schablonersättning för mottagandet av nyanlända och utgifterna uppgick till cirka 1,9 miljarder kronor. Att utgifterna minskade med drygt 8 procent jämfört med 2022 berodde främst på färre nyanlända och inresta anhöriga.

Den andra stora anslagsposten 1.2.4 Ersättning för ensamkommande barn och unga minskade med ungefär 21 procent jämfört med 2022 och uppgick till 507 miljoner kronor. Jämfört med årets tilldelning blev utfallet cirka 28 procent lägre vilket berodde på att antalet ensamkommande barn och unga med uppehållstillstånd var färre än 2022, och därtill var antalet färre än beräknat.

Förbrukningen på anslagspost 1.2.5 Resor och informationsinsatser vid vidarebosättning minskade med drygt 43 miljoner kronor jämfört med 2022, från cirka 73 miljoner till cirka 30 miljoner kronor. Utgifterna var lägre eftersom betydligt färre individer vidarebosattes till Sverige jämfört med 2022. Totalt överfördes 540 personer, att jämföra med 4 996 personer 2022. Anslagsförbrukningen uppgick till 77 procent vilket förklaras av att kostnaderna som belastade Migrationsverket var lägre jämfört med de initiala antaganden som låg till grund för tilldelningen av medel.

3.4 Ekonomisk översikt

Figur 3.3 Kostnader/intäkter per kostnadsslag och område, 2021–2023

2023 Intäkter/kostnader (tkr)	Asyl*	Boende och stöd i mottagande- verksamheten	Åter- vändande, förvar, över- prövning	Verkställig- hetshinder	Tillstånd	Medbor- garskap	Summa
Intäkter, andra än från anslag	13 982	56 214	21 872	1 618	26 192	4 086	123 964
Kostnader för personal	-712 740	-639 026	-1 006 671	-91 278	-1 004 392	-194 128	-3 648 235
Kostnader för lokal	-51 336	-497 766	-184 400	-5 889	-116 457	-15 257	-871 105
Övriga driftskostnader	-134 179	-268 259	-138 881	-9 235	-318 902	-21 107	-890 563
Finansiella kostnader	-1 959	-2 561	-4 620	-170	-3 616	-1 178	-14 104
Avskrivningar	-21 611	-32 183	-44 221	-1 879	-49 296	-11 493	-160 683
Lämnade bidrag	-286 223	-8 173 954	-107 802	-19 597	-82 421	-15 109	-8 685 104
Summa kostnad/intäkt	-1 194 067	-9 557 535	-1 464 722	-126 429	-1 548 892	-254 185	-14 145 831
Anslagsintäkter som motsvarar kostnad	1 194 067	9 557 535	1 464 722	126 429	1 548 892	254 185	14 145 831
Årets kapitalförändring							18 394
Saldo uppbördsverksamhet							-296 742
Summa intäkter av anslag/ medel från statens budget							13 867 483
Summa finansiering							13 868 635
Differens mellan finansiering och intäkter av anslag/medel från statens budget							1 152
varav årets minskning av semesterlöneskuld sparad före 2009							1 152
varav årets anslagsfinansierade immateriella anläggningstillgångar							0

2022 Intäkter/kostnader (tkr)	Asyl*	Boende och stöd i mottagande- verksamheten	Åter- vändande, förvar, över- prövning	Verkställig- hetshinder	Tillstånd	Medbor- garskap	Summa
Intäkter, andra än från anslag	8 280	15 149	14 103	1 200	18 335	2 573	59 639
Kostnader för personal	-663 758	-642 534	-873 559	-96 916	-892 240	-181 899	-3 350 905
Kostnader för lokal	-44 183	-533 152	-144 640	-6 410	-101 093	-13 891	-843 370
Övriga driftskostnader	-129 207	-868 958	-127 524	-9 850	-288 816	-18 248	-1 442 603
Finansiella kostnader	-1 737	-473	-2 175	-43	-420	-111	-4 959
Avskrivningar	-19 140	-32 380	-37 512	-2 066	-43 040	-9 631	-143 768
Lämnade bidrag	-325 665	-8 423 580	-106 032	-41 086	-99 453	-19 369	-9 015 184
Summa kostnad/intäkt	-1 175 410	-10 485 928	-1 277 338	-155 171	-1 406 728	-240 576	-14 741 150
Anslagsintäkter som motsvarar kostnad	1 175 410	10 485 928	1 277 338	155 171	1 406 728	240 576	14 741 150
Årets kapitalförändring							-198 973
Saldo uppbördsverksamhet							47 104
Summa intäkter av anslag/ medel från statens budget							14 589 281
Summa finansiering							14 594 058
Differens mellan finansiering och intäkter av anslag/medel från statens budget							4 777
varav årets minskning av semesterlöneskuld sparad före 2009							3 072
varav årets anslagsfinansierade immateriella anläggningstillgångar							1 705

Fortsättning på nästa sida

2021 Intäkter/kostnader (tkr)	Asyl	Boende och stöd i mottagande- verksamheten	Åter- vändande, förvar, över- prövning	Verkställig- hetshinder	Tillstånd	Medbor- garskap	Summa
Intäkter, andra än från anslag	4 738	16 560	12 051	875	19 387	2 026	55 637
Kostnader för personal	-585 881	-566 010	-886 795	-78 007	-779 261	-153 692	-3 049 646
Kostnader för lokal	-43 180	-513 323	-141 823	-4 980	-89 583	-11 969	-804 857
Övriga driftskostnader	-118 091	-213 403	-125 404	-7 319	-248 026	-15 355	-727 598
Finansiella kostnader	-173	-213	-148	-8	-35	-4	-581
Avskrivningar	-40 420	-48 490	-52 885	-1 894	-41 107	-7 537	-192 333
Lämnade bidrag	-299 249	-6 413 521	-60 889	-12 159	-33 452	-5 309	-6 824 579
Summa kostnad/intäkt	-1 082 255	-7 738 401	-1 255 892	-103 493	-1 172 077	-191 840	-11 543 958
Anslagsintäkter som motsvarar kostnad	1 082 255	7 738 401	1 255 892	103 493	1 172 077	191 840	11 543 958
Årets kapitalförändring							-694 396
Saldo uppbördsverksamhet							820 052
Summa intäkter av anslag/ medel från statens budget							11 669 614
Summa finansiering							11 678 462
Differens mellan finansiering och intäkter av anslag/medel från statens budget							8 848
varav årets minskning av semesterlöneskuld sparad före 2009							2 764
varav årets anslagsfinansierade immateriella anläggningstillgångar							6 084

Avrundningsdifferenser gör att totalsumman inte alltid stämmer vid summering av delposterna.

Figur 3.4 Kostnader/intäkter per anslagspost och område, 2021–2023

2023 Intäkter/kostnader (tkr)	Asyl	Boende och stöd i mottagande- verksamheten	Åter- vändande, förvar, över- prövning	Verkställig- hetshinder	Tillstånd	Medbor- garskap	Summa
1:1 Migrationsverket	-883 380	-833 853	-1 306 972	-104 222	-1 361 990	-232 314	-4 722 731
1:2:2 Ersättningar till asylsökande, kommuner och regioner	0	-4 942 735	-34 610	0	-3 730	0	-4 981 075
1:2:3 Boende för asylsökande	0	-560 753	-23 407	0	0	0	-584 160
1:3:4 Återvändningsförberedelser	0	0	-5 865	0	0	0	-5 865
1:3:5 Återvändningsbidrag	0	0	-17	0	0	0	-17
1:3:8 Anhörigresor	0	0	0	0	-217	0	-217
1:6:2 Offentligt biträde i utlänningsärenden	-206 377	-7	-7	-13 764	-4 032	-2	-224 190
1:7:1 Utresor för avvisade och utvisade	0	0	-19 697	0	0	0	-19 697
1:8:1 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	-74 171	-74 088	-74 146	-8 443	-178 923	-21 869	-431 640
1:8:2 Statlig Medfinansiering	0	0	0	0	0	0	0
1:2:1 Schablonersättning för mottagandet av nyanlända	0	-1 836 947	0	0	0	0	-1 836 947
1:2:2 Bidrag till kommuner med högt flyktingmottagande	0	-100 000	0	0	0	0	-100 000
1:2:3 Ersättning för initialt ekonomiskt bistånd	0	-33 675	0	0	0	0	-33 675
1:2:4 Ersättning för ensamkommande barn och unga	0	-504 103	0	0	0	0	-504 103
1:2:5 Resor och informationsinsatser vid vidarebosättning	-30 138	0	0	0	0	0	-30 138
1:2:6 Hyreskostnader	0	-41 700	0	0	0	0	-41 700
1:2:12 Ersättning för ekonomiskt bistånd m.m.	0	-101 969	0	0	0	0	-101 969
1:2:14 Ersättning för vissa särskilda kostnader	0	-58 787	0	0	0	0	-58 787
1:2:15 Ersättning för stöd och service och hälso- och sjukvård	0	-468 918	0	0	0	0	-468 918
Avgifts- och bidragsfinansierade projekt	0	0	0	0	0	0	0
Summa kostnad/intäkt	-1 194 067	-9 557 535	-1 464 722	-126 429	-1 548 892	-254 185	-14 145 831

Fortsättning på nästa sida

2022 Intäkter/kostnader (tkr)	Asyl	Boende och stöd i mottagande- verksamheten	Åter- vändande, förvar, över- prövning	Verkställig- hetshinder	Tillstånd	Medbor- garskap	Summa
1:1 Migrationsverket	-839 669	-906 439	-1 137 356	-112 761	-1 235 938	-218 336	-4 450 499
1:2:2 Ersättningar till asylsökande, kommuner och regioner	0	-4 143 186	-27 046	0	-5 262	0	-4 175 494
1:2:3 Boende för asylsökande	0	-1 148 827	-20 466	0	0	0	-1 169 293
1:3:4 Återvändningsförberedelser	0	0	-2 951	0	0	0	-2 951
1:3:5 Återvändningsbidrag	0	0	-52	0	0	0	-52
1:3:8 Anhörigresor	0	0	0	0	-2 116	0	-2 116
1:6:2 Offentligt biträde i utlänningsärenden	-194 970	0	0	-32 156	-5 250	0	-232 376
1:7:1 Utresor för avvisade och utvisade	0	0	-18 543	0	0	0	-18 543
1:8:1 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	-67 243	-74 722	-70 722	-10 224	-157 876	-22 176	-402 963
1:8:2 Statlig Medfinansiering	-193	-218	-203	-29	-286	-64	-993
1:9:1 Tillfälligt stöd till kommun med anledning av kriget i Ukraina	0	-500 000	0	0	0	0	-500 000
1:2:1 Schablonersättning för mottagandet av nyanlända	0	-1 991 254	0	0	0	0	-1 991 254
1:2:2 Bidrag till kommuner med högt flyktingmottagande	0	-200 000	0	0	0	0	-200 000
1:2:3 Ersättning för initialt ekonomiskt bistånd	0	-54 609	0	0	0	0	-54 609
1:2:4 Ersättning för ensamkommande barn och unga	0	-557 430	0	0	0	0	-557 430
1:2:5 Resor och informationsinsatser vid vidarebosättning	-73 334	0	0	0	0	0	-73 334
1:2:6 Hyreskostnader	0	-80 225	0	0	0	0	-80 225
1:2:12 Ersättning för ekonomiskt bistånd m.m.	0	-130 390	0	0	0	0	-130 390
1:2:14 Ersättning för vissa särskilda kostnader	0	-177 838	0	0	0	0	-177 838
1:2:15 Ersättning för stöd och service och hälso- och sjukvård	0	-520 790	0	0	0	0	-520 790
Avgifts- och bidragsfinansierade projekt	0	0	0	0	0	0	0
Summa kostnad/intäkt	-1 175 410	-10 485 928	-1 277 338	-155 171	-1 406 728	-240 576	-14 741 150

Fortsättning på nästa sida

2021 Intäkter/kostnader (tkr)	Asyl	Boende och stöd i mottagande- verksamheten	Åter- vändande, förvar, över- prövning	Verkställig- hetshinder	Tillstånd	Medbor- garskap	Summa
1:1 Migrationsverket	-758 807	-784 491	-1 160 533	-90 638	-1 118 661	-184 856	-4 097 985
1:2:2 Ersättning till asylsökande, kommuner och regioner	0	-2 059 570	-18 982	0	-3 904	0	-2 082 456
1:2:3 Boende för asylsökande	0	-534 595	-21 440	0	0	0	-556 035
1:3:4 Återvändningsförberedelser	0	0	-1 951	0	0	0	-1 951
1:3:8 Anhörigresor	0	0	0	0	-564	0	-564
1:6:2 Offentligt bidräde i utlänningsärenden	-196 170	0	0	-9 956	-4 471	0	-210 597
1:7:1 Utresor för avvisade och utvisade	0	0	-23 857	0	0	0	-23 857
1:8:1 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	-20 995	-21 031	-25 371	-2 525	-40 316	-6 084	-116 322
1:8:2 Statlig Medfinansiering	-3 110	-3 115	-3 758	-374	-4 161	-901	-15 418
1:2:1 Schablonersättning för mottagandet av nyanlända	0	-2 354 026	0	0	0	0	-2 354 026
1:2:2 Bidrag till kommuner med högt flyktingmottagande	0	-200 000	0	0	0	0	-200 000
1:2:3 Ersättning för initialt ekonomiskt bistånd	0	-63 326	0	0	0	0	-63 326
1:2:4 Ersättning för ensamkommande barn och unga	0	-813 228	0	0	0	0	-813 228
1:2:5 Resor och informationsinsatser vid vidarebosättning	-103 174	0	0	0	0	0	-103 174
1:2:6 Hyreskostnader	0	-63 563	0	0	0	0	-63 563
1:2:12 Ersättning för ekonomiskt bistånd m.m.	0	-161 147	0	0	0	0	-161 147
1:2:14 Ersättning för vissa särskilda kostnader	0	-169 159	0	0	0	0	-169 159
1:2:15 Ersättning för stöd och service och hälso- och sjukvård	0	-511 151	0	0	0	0	-511 151
Avgifts- och bidragsfinansierade projekt	0	0	0	0	0	0	0
Summa kostnad/intäkt	-1 082 255	-7 738 401	-1 255 892	-103 493	-1 172 077	-191 840	-11 543 958

3.5 Avgiftsbelagd verksamhet

Intäkter i avgiftsbelagd verksamhet som ej disponeras av myndigheten redovisas direkt mot inkomsttitel 2511 och är en del av uppbördsverksamheten, se Redovisning mot inkomsttitlar i anslagsredovisningen. Kostnaderna ingår emellertid i verksamhetsavsnittet och belastar anslag 1.1 Migrationsverkets förvaltningsanslag. Täckningsbidraget visar i vilken grad avgiftsintäkterna har bidragit till att täcka kostnaderna för en specifik ansökan.

För avgiftsbelagd verksamhet där intäkter inte disponeras av myndigheten var den totala täckningsgraden 25 procent, vilket motsvarade en minskning med knappt 4 procentenheter jämfört med 2022. Avgiftsintäkterna var cirka 22 miljoner kronor lägre än föregående år. Anledningen var främst minskade intäkter för svenskt medborgarskap och tillståndsansökningar. Kostnaderna var cirka 122 miljoner kronor högre än föregående år. Orsaken var främst ökade personalkostnader kopplade till prövningen av tillståndsansökningar.

För svenskt medborgarskap minskade täckningsgraden med cirka 9 procentenheter till cirka 37 procent jämfört med 2022. I tillståndsansökningar minskade täckningsgraden med knappt 3 procentenheter till 23 procent jämfört med föregående år. Även täckningsgraden för pass minskade jämfört med 2022 med nästan 5 procentenheter till 24 procent. De ekonomiska målen för avgifterna för svenskt medborgarskap (70 procent) och pass (45 procent) uppnåddes därmed inte. För de ekonomiska målen

för arbetstillstånd (65 procent), studier (80 procent) och anknytning (15 procent) saknar myndigheten i dagsläget möjlighet att redovisa täckningsgraden. Under 2023 har ett projekt startat som ska ge myndigheten möjlighet att redovisa täckningsgraden för samtliga ekonomiska mål. Myndigheten kommer att implementera ett nytt avgiftshanteringssystem som kommer kunna sortera och särredovisa inbetalda avgifter baserat på typ av ansökan (arbetstillstånd, studier och anknytning).

Produktiviteten har minskat de senaste åren i såväl tillstånds- som medborgarskapsärenden vilket resulterat i ökade styckkostnader, medan avgifterna i stort sett varit oförändrade sedan 2019. Det ackumulerade underskottet uppgick till cirka 6,4 miljarder kronor 2023, motsvarande en ökning med drygt 1 miljard kronor jämfört med föregående år. Av det ackumulerade utfallet utgör tillstånds- ärenden störst del av underskottet, som uppgick till drygt 5,8 miljarder kronor. Det ackumulerade utgående resultatet är dock inte en skuldpost i Migrationsverkets resultaträkning och påverkar därmed inte Årets kapitalförändring.

Figur 3.5 Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna ej disponeras (tkr)

Verksamhet*	In- komst- titel	+/- t.o.m. 2021	+/- 2022	Budget intäkter 2023	Utfall intäkter 2023	Budget kostna- der 2023	Utfall kostna- der 2023	+/- 2023	Ackumu- lerat +/- utgående 2023
Offentligrättslig verksamhet									
Svenskt medborgarskap	2511	-123 394	-116 957	104 000	86 798	187 500	232 314	-145 516	-385 867
Tillstånds- ansökningar	2511	-4 081 303	-841 080	252 000	278 646	1 152 000	1 225 629	-946 983	-5 869 366
varav arbetstill- stånd	2511	0	0	0	0	0	0	0	0
varav studerande tillstånd	2511	0	0	0	0	0	0	0	0
varav an- knytning	2511	0	0	0	0	0	0	0	0
Pass (främ- lingspass och resedoku- ment)	2511	-80 108	-29 772	11 000	12 548	34 500	52 316	-39 768	-149 647
Totalt		-4 284 805	-987 808	367 000	377 992	1 374 000	1 510 259	-1 132 266	-6 404 880

För avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras av myndigheten var omfattningen av Migrationsverkets tjänsteexport oförändrad under 2023 jämfört med 2022, men intäkterna bidrog fortfarande med full kostnadstäckning.

Figur 3.6 Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras (tkr)

Verksamhet	+/- t.o.m. 2021	+/- 2022	Budget intäkter 2023	Utfall intäkter 2023	Budget kostnader 2023	Utfall kostnader 2023	+/- 2023	Ackumu- lerat +/- utgående 2023
Uppdragsverksamhet								
Tjänsteexport	0	0	4 000	2 623	4 000	2 623	0	0

3.6 Uppföljning av investeringsbudgeten

Migrationsverket investerade under året knappt 184 miljoner kronor i verksamhetsutveckling, varav 170 miljoner kronor var investeringar i digitalisering. Resterande drygt 14 miljoner kronor utgjorde investeringar i lokaler och fordon.

Vid uppföljning av investeringsbudgeten för verksamhetsinvesteringar inom processutveckling med och utan it-inslag blev utgifterna omkring 20 procent högre än vad som budgeterats. Detta med anledning av att omfattningen av utvecklingsarbetet blev större än planerat i ett objekt och att tillgången till externfinansiering var god under året, vilket ökade utgifterna i framförallt objektet Digitalisering av tillståndsprocessen.

Vid uppföljning av materiella anläggningstillgångar redovisas stora avvikelser mot budget. Det beror på att utgifterna under året blev väsentligt lägre jämfört med planerade utgifter som redogjordes för i budgetunderlaget 2024–2026. Vid en jämförelse mellan utfall och budgeterade verksamhetsutgifter 2023 är det avvikelsen inom objektet Förvar som främst medfört den totala differensen på omkring 46 miljoner kronor. Det förklaras främst av att det investeringsprojekt som avsåg att utöka antalet förvarplatser i Flen senarelades jämfört med tidigare planering och att byggnationen av ett nytt förvar i norra Sverige pausades i början av 2023.

Figur 3.7 Uppföljning av investeringsbudget (tkr) 2023

Verksamhetsinvesteringar överstigande 20 miljoner kronor, per objekt enligt regleringsbrev	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023
Digitalisering av skyddsprocessen ¹⁾	8 189	7 683	212	10 000
Utvecklat statistiskt beslutsstöd	2 639	3 326	8 392	8 000
Digitala servicetjänster	5 969	0	5 134	5 000
Dokumenthantering ²⁾	6 342	0	3 810	10 000
Digitalisering av tillståndsprocessen ³⁾	26 517	86 568	109 490	72 000
Digitalisering av medborgarskapsprocessen ⁴⁾	8 371	8 071	5 564	10 000
EU:s viseringspolitik ⁵⁾	19 974	17 364	21 441	5 000
Digitalt samarbete med andra myndigheter ⁶⁾	11 345	4 899	3 966	341
Norrköping administrativa lokaler ⁷⁾	220	13	0	12 000
Förvar ⁸⁾	71 708	10 953	11 567	72 100
Fordon ⁹⁾	3 488	4 591	2 581	5 000
Digitalisering av handläggning inom ersättningshanteringen ¹⁰⁾	13 350	2 028	11 742	20 000
Informationskvalitet	25 353	29	0	0
Totalt	203 465	145 525	183 899	229 441

¹⁾ Satsningen inom skyddsprocessen har flyttats framåt jämfört med tidigare planering och fortsätter först under 2024.

²⁾ Arbetet med nästa utvecklingsinsats inom Dokumenthantering har försenats.

³⁾ En god tillgång till externfinansiering har lett till fokus på tillståndsprocesserna. Insatserna har också utvecklat it-infrastrukturen inom bland annat informationsområdet.

⁴⁾ Omfattningen av arbetet blev mindre än planerat.

⁵⁾ Omfattningen blev avsevärt större än tidigare känt och har inkluderat arbete med interoperabilitetsförordningen, VIS-EES, ReVIS och SIS.

⁶⁾ Ett fortsättningsprojekt för samarbete med Statens Servicecenter (SSC) påbörjades under året.

⁷⁾ Projektet Norrköping har skjutits på framtiden och blir aktuellt igen först under 2024.

⁸⁾ Budgeten för förvar på drygt 72 tusen kronor 2023 bestod i cirka 20 tusen kronor för nytt förvar i norra Sverige och cirka 52 tusen kronor för utökning av platser i Flen. Förvaret i norra Sverige pausades i början av 2023 och det är fortfarande oklart om byggnadsprojektet ska startas upp igen. Projektet i Flen har också senarelagts jämfört med förhoppningen i början av 2022. Under hösten 2023 genomfördes upphandlingen, som nu har överklagats. Vilket innebär att tidplanen för objektet Flen förskjuts framåt ännu mer.

⁹⁾ Endast 4 stycken nya bilar köptes in under 2023.

¹⁰⁾ Insatserna har kommit igång senare än och varit något mindre än i tidigare planering.

3.7 Extern finansiering från EU-fonder

Migrationsverket ska enligt myndighetens instruktion använda medel från EU-fonder för att finansiera och utveckla den egna verksamheten. Under 2023 har Migrationsverket beviljats medel från Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF), från Fonden för inre säkerhet (ISF) och från Instrumentet för viseringar och gränskontroll (BMVI) till sammanlagt 10 projekt till ett värde av 537 miljoner kronor. Av dessa har tre projekt beviljats 100 procent i medfinansiering, ett projekt 90 procents medfinansiering och övriga projekt 75 procent. Migrationsverket har även beviljats medel från Brexitjusteringsreserven (BAR) till två projekt med 100 procent i medfinansiering.

Jämfört med 2022 ökade medfinansieringen från EU-fonder med 70 procent. Medfinansiering från AMIF utgjorde störst andel med cirka 481 miljoner kronor. Migrationsverket har under året beslutat om en plan för externfinansiering i syfte att åstadkomma en mer ändamålsenlig hantering och ett mer effektivt nyttjande av extern finansiering.

Under året har externa medel finansierat delar av förvaltningskostnaderna inom ordinarie verksamhet. Finansieringsmöjligheter för mer verksamhetsnära projekt har under 2023 inneburit att 48 miljoner kronor i medfinansiering från EU-fonder kunnat nyttjas. Exempelvis har externa medel bidragit till att finansiera utveckling och vidmakthållandet av driftstöd VIS (Visa Information System), finansiera handläggning av ärenden om uppehållstillstånd för brittiska medborgare efter Brexit samt förbättrat processen för service och bemötande.

Andelen kostnader som helt eller delvis har finansierats av externa medel har ökat de senaste åren. Från och med 2023 inkluderas i verksamheten även så kallade verksamhetsnära projekt inom operativ verksamhet (utöver utvecklingsprojekt). Det medförde en lägre andel extern finansiering 2023, vilket i sig inte innebär en försämring av nyckeltalet jämfört med tidigare. Skillnaden berodde på att Migrationsverket från och med 2023 inkluderar ett bredare område av kostnader som kan finansieras av externa medel än tidigare. Om endast extern finansiering av utvecklingskostnader hade redovisats 2023 (likt tidigare år) skulle andelen extern finansiering ha uppgått till cirka 67 procent.

Figur 3.8 Extern finansiering som upparbetats, 2021–2023* (tkr)

Extern finansiering	2021	2022	2023**
Total extern finansiering via nationellt förvaltade finansiärer	34 121	87 558	186 023
varav via AMIF	17 604	77 264	157 010
varav via övriga	16 517	10 293	29 013
Totala kostnader som helt eller delvis finansierats av externa medel*	148 162	155 683	1 042 247
Andel extern finansiering	23 %	56 %	18 %

* Exklusive internationella utvecklingsprojekt.

** Från och med 2023 inkluderas verksamhetsnära projekt inom operativ verksamhet (till skillnad från 2021 och 2022). Det innebär att andelen extern finansiering inte är helt jämförbar med 2021 och 2022.

3.7.1 AMIF

Migrationsverket lämnade in projektansökningar till AMIF vid tre utlysningstillfällen under 2023 och sammanlagt ansökte myndigheten om medfinansiering för sju projekt. Samtliga ansökningar beviljades, varav fem med 75 procents medfinansiering. Två ansökningar avsåg medel för så kallat driftstöd med en medfinansiering på 100 procent. Totalt beviljades Migrationsverket drygt 481 miljoner kronor från AMIF. Ytterligare en ansökan gjordes i samband med en särskild utlysning som avsåg medel från den förra programperioden 2014–2020. Ansökan omfattade 113 miljoner kronor och syftet var att fullt ut kunna använda outnyttjade medel från programmet.

Figur 3.9 Beviljad medfinansiering från AMIF

Projektnamn	Start	Längd	Belopp (mkr)	Medfinansieringsgrad
Förbättrad service KC	2023	2 år 9 mån	142	75 %
Kommunikation inom vidarebosättning och träffsäker matchning (K.V.O.T.)	2023	2 år	11	75 %
DT Bidrag*	2023	2 år 5 mån	21	75 %
Statens Servicecenter 2 (SSC2)	2023	2 år 2 mån	18	75 %
DT Uppehälle och arbete*	2024	3 år	112	75 %
Driftstöd Asylområdet	2024	2 år	118	100 %
Driftstöd Återvändandområdet	2024	3 år	59	100 %

* "DT" en förkortning av begreppet digital transformation.

3.7.2 ISF OCH BMVI

Polismyndigheten är ansvarig myndighet för de två EU-fonderna Fonden för Inre Säkerhet (ISF) och Instrumentet för gränsförvaltning och viseringspolitik (BMVI). Fonderna lyste ut medel vid ett tillfälle under 2023 då Migrationsverket fick möjlighet att lämna in en ansökan. Ytterligare två ansökningar, som lämnats in under 2022, fick beslut under 2023. Migrationsverket beviljades totalt drygt 53 miljoner i medfinansiering från ISF och BMVI.

Under hösten lämnade Migrationsverket även in ett så kallat inriktningsbeslut för en kommande ansökan till BMVI avseende ett projekt för inköp av biometriutrustning. Fondförvaltningen godkände inriktningsbeslutet och en ansökan kommer att färdigställas under våren 2024. Ansökan beräknas omfatta cirka 38 miljoner kronor vilket motsvarar en medfinansiering på 75 procent.

Figur 3.10 Beviljad medfinansiering via ISF/BMVI

Projektnamn	Start	Längd	Belopp (mkr)	Medfinansieringsgrad
Driftstöd VIS	2023	3 år	12	100 %
ReVIS2	2023	2 år	29	75 %
Visa Code Training (VCT)	2022	2 år 3 mån	12	90 %

3.7.3 BREXITJUSTERINGSRESERVEN (BAR)

I syfte att minska den negativa inverkan av Storbritanniens utträde ur Europeiska unionen har EU-kommissionen inrättat en brexitjusteringsreserv (BAR). Svenska ESF-rådet är ansvarig myndighet för reserven. Migrationsverket ansökte om medel från BAR vid två tillfällen under 2023. Båda ansökningarna omfattade kostnader för handläggning av ärenden om uppehållstillstånd för brittiska medborgare. Totalt beviljades Migrationsverket drygt 2,5 miljoner kronor.

4. Kompetensförsörjning

4.1 Sammanfattande bedömning

Migrationsverket har under året gjort satsningar för att öka myndighetens synlighet på arbetsmarknaden, främst mot bakgrund av behovet av it-specialister och förvarshandledare. De vidtagna åtgärderna bedöms ha ökat förutsättningarna för att attrahera it-kompetens. Däremot medför den ökade konkurrensen på arbetsmarknaden om kompetens för arbete inom myndighetens förvarsverksamhet i kombination med expansion av verksamheten att det är svårt att bedöma om insatserna varit tillräckliga för att tillgodose behovet.

Rekryteringsbehovet gällande handläggnings- och mottagningskompetens har inte varit lika omfattande som under 2022 vilket bidrog till minskad personalomsättning. Genomförda kompetensutvecklingsinsatser för att öka medarbetarnas förmåga att handlägga flera ärendeslag bedöms ha bidragit till ett minskat rekryteringsbehov.

Myndighetens sjukfrånvaro har under året haft en försiktigt nedåtgående kurva. En modell för hälsofrämjande arbete som bygger på sju friskfaktorer har införts. Inriktningen är att detta ska bidra till ett mer proaktivt arbetssätt som på sikt förväntas bidra till minskad sjukfrånvaro.

4.2 Personalsammansättning

Det totala antalet anställda ökade med knappt 300. Drygt nio av tio medarbetare var tillsvidareanställda.

Figur 4.1 Antal anställda, 2021–2023

Kategorier	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal anställda i genomsnitt	3 306	2 113	5 419	3 521	2 252	5 773	3 697	2 340	6 037
Antal årsarbetare i genomsnitt*	2 608	1 813	4 421	2 857	1 963	4 820	3 068	2 087	5 155

* Det genomsnittliga antalet årsarbetare är beräknat på 11 månader för 2023.

Figur 4.2 Könsfördelning bland anställda, 2021–2023

Peronalkategorier	2021		2022		2023	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Samtliga anställda	61 %	39 %	61 %	39 %	61 %	39 %
Chefer	51 %	49 %	54 %	46 %	54 %	46 %

4.3 Hållbar kompetensförsörjning

För att förstärka bilden av Migrationsverket som en attraktiv arbetsgivare har myndigheten gjort satsningar i sociala medier och ökat närvaron på arbetsmarknadsdagar, främst med fokus på att attrahera it-specialister. Konkurrensen om kompetens inom detta område påverkar utvecklingsarbetet inom myndighetens digitalisering. De genomförda insatserna bedöms ha medfört ett bättre urval av kandidater vid rekrytering än tidigare. Myndigheten har också valt att anställa it-specialister framför att anlita konsulter. Sammantaget bedöms åtgärderna ha bidragit till ökad tillgång till kompetens. Åtgärder har också vidtagits för att behålla it-kompetens i syfte att minska behovet av nyanställningar. Myndigheten har under året inlett ett arbete med att ta fram en portal med olika webbutbildningar

samt genomfört ytterligare en omgång av traineeprogrammet med it-inriktning. Genom dessa åtgärder förväntas kompetensbehovet i viss utsträckning kunna tillgodoses internt under 2024.

Även förvarsverksamheten påverkas av konkurrensen på arbetsmarknaden om kandidater som uppfyller kvalifikationskraven. Rekryteringsinsatser har gjorts under hela 2023 för att fylla bemanningsbehovet. Insatser har även gjorts för att förbättra och effektivisera själva rekryteringsprocessen. Säkerhetsaspekter har integrerats i processen genom säkerhetsintervjuer och registerkontroller. Dessa åtgärder bedöms ha ökat möjligheterna att anställa personer med rätt kompetens.

Personalomsättningen var 11 procent och därmed något mindre än 2022. Den minskade personalomsättningen berodde främst på ett minskat antal nyanställningar av tillsvidareanställda.

Figur 4.3 Personalomsättning, 2021–2023

Kategorier	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal tillsvidareanställda i genomsnitt	3 113	1 962	5 075	3 172	1 977	5 149	3 483	2 166	5 649
Antal som börjat	113	53	166	1 039	678	1 717	396	206	602
Antal som slutat	390	239	629	728	469	1 197	400	216	616
Personalomsättning	3 %	3 %	3 %	13 %	12 %	13 %	11 %	10 %	11 %

En förutsättning för att öka flexibiliteten inom handläggningen är att medarbetarna har bred grundkompetens. Därför använder myndigheten sedan något år en generell kravprofil vid rekrytering till de vanligaste rollerna. Genom interna kompetenshöjande åtgärder kan medarbetarna sedan utveckla sin förmåga att handlägga olika ärendeslag. Efter kompetensutvecklingsinsatser har hela enheter bytt inriktning, exempelvis från asylärenden till medborgarskapsärenden.

Migrationsverket har i samarbete med tio andra statliga arbetsgivare i Östergötlands län tagit fram en struktur och metod för att kunna använda personallån för att tillgodose vissa kompetensbehov. Tidigare erfarenheter visar att personallån tillgodoser kompetensbehov i avgränsade fall utifrån det regelverk som råder kring arbetsledning.

4.4 Myndighetens kompetensbehov framåt

Kompetensbehovet framöver kommer att påverkas av flera faktorer, såsom konsekvenser av reformpolitiken, pågående digitalisering och utökad samverkan med Statens servicecenter. Bedömningen är att myndigheten under de kommande åren behöver bibehålla den kompetens som finns inom asyl- och tillståndsprövningen. Avsikten är att fortsätta bredda kompetensen hos handläggarna för att stärka förmågan att hantera flera ärendeslag. Varierande resursbehov inom olika ärendekategorier bör kunna mötas genom denna kompetensbreddning. Vidare kommer medarbetarnas digitala kompetens att behöva förstärkas i takt med att systemstödet för ärendehandläggningen utvecklas.

Behovet av kompetens inom mottagning, boende och stöd bedöms vara stabilt de närmaste åren för att sedan minska mot 2026. En orsak är inrättandet av återvändandecenter. Avsikten är att i möjligaste mån bemanna dessa med personal från närliggande mottagningsverksamheter. Delar av myndighetens serviceuppdrag flyttas över till Statens servicecenter vilket också påverkar bemanningsbehovet.

Myndighetens förvarsverksamhet ska utökas väsentligt under de närmaste åren vilket gör att myndigheten behöver nyrekrytera förvarshandledare i stor utsträckning. Redan nu har förvarsverksamheten på vissa orter utmaningar med hög personalomsättning som kan relateras till hög andel egen uppsägning. I en hög expansionstakt ryms en stor utmaning i att åstadkomma en hållbar kompetensförsörjning och arbetsmiljö.

Samlokalisering av återvändandecenter, förvar och mottagningsverksamhet underlättar på sikt att kunna behålla befintlig personalstyrka på berörda orter genom kompetensutvecklingsinsatser, samtidigt som framtida omställning kan komma att krävas.

Myndighetens behov av specialistkompetens inom it kommer fortsatt vara mycket stort de närmaste åren. I dagsläget är det brist på en del av den kompetens som fordras för den digitala utvecklingen vilket medför prioriteringar i utvecklingsplanerna. Den höga konkurrensen om it-kompetens inom både statlig och privat sektor kan innebära att myndigheten inte kan rekrytera eller behålla den specialistkompetens som krävs för att hålla nödvändig takt i digitaliseringen.

4.5 Ett hållbart arbetsliv

4.5.1 SJUKFRÅNVARO

Den totala sjukfrånvaron sjönk jämfört med de två föregående åren. Sjukfrånvaron är högre inom operativ verksamhet än på huvudkontoret, och högst inom förvarsverksamheten. Ett antal rekommendationer kring medarbetarskap, ledarskap och kompetensförsörjning inom förvarsverksamheten har under året tagits fram inom ramen för ett strategiskt utvecklingsarbete, se vidare i avsnitt 10.4.

Figur 4.4 Total sjukfrånvaro i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid, 2021–2023

Kategorier	2021	2022	2023
Alla män	4,5 %	4,9 %	4,1 %
Alla kvinnor	6,6 %	6,9 %	6,0 %
Alla yngre än 30 år	4,9 %	5,0 %	4,8 %
Alla mellan 30–49 år	5,6 %	5,8 %	5,0 %
Alla 50 år och äldre	7,2 %	7,1 %	6,1 %
Samtliga	5,6 %	6,1 %	5,3 %

Myndighetens statistik indikerar att långtidssjukfrånvaron har en sjunkande trend som startade 2022. Samtidigt har även korttidsfrånvaron sjunkit i jämförelse med de senaste två åren. När även korttidsfrånvaron sjunker ökar andelen långtidssjukfrånvaro av den totala sjukfrånvaron vilket förklarar att andelen långtidssjukfrånvaro ökat jämfört med 2022. En trolig påverkansfaktor på den sjunkande långtidssjukfrånvaron är de rehabiliteringsinsatser som gjorts i särskilt komplicerade medarbetarärenden. Under hösten 2023 har myndigheten initierat ett arbete med att undersöka bakomliggande orsaker till minskningen. Detta arbete fortsätter under 2024.

Figur 4.5 Andel av total sjukfrånvaro som avser långtidssjukfrånvaro (frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer), 2021–2023

Kön	2021	2022	2023
Alla män	41 %	33 %	38 %
Alla kvinnor	52 %	48 %	49 %
Samtliga	48 %	43 %	45 %

Myndigheten har historiskt främst fokuserat på insatser på individnivå i syfte att förhindra sjukskrivning. Under 2023 har myndigheten fortsatt förändringsarbetet med att lyfta fram det hälsofrämjande perspektivet. Det manifesteras genom sju friskfaktorer som ger förutsättningar för chefer och medarbetare att arbeta mer systematiskt. Införandet av friskfaktorerna ska bidra till att uppnå myndighetens målbild om ett hållbart arbetsliv. Bedömningen är att detta arbete kräver tid under kommande år för att effekterna ska bli synliga i exempelvis statistiken över sjukfrånvaron. På organisatorisk nivå har det systematiska arbetsmiljöarbetet förstärkts och på individnivå har stödet till chefer i rehabilitering och komplexa medarbetarärenden utvecklats.

Ytterligare ett sätt att förstärka fokus på hälsa är att mäta och uppmärksamma andelen medarbetare som är friska. Frisktalet anger andelen medarbetare med maximalt 40 sjukfrånvarotimmar och maximalt tre sjuktillfällen under ett år i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid. Talet infördes som mätetal i verksamhetsplanen 2023 och visar på att 60 procent av medarbetarna var friska under 2023.

Figur 4.6 Frisktal, 2023

Kön	2023
Alla män	63 %
Alla kvinnor	58 %
Samtliga	60 %

Jämförelsevärden för 2021 och 2022 saknas.

Migrationsverket bedömer att de vidtagna åtgärderna kommer ha en positiv effekt på sjuktal, frisktal och personalomsättning under de kommande åren. Arbetsmiljöfrågorna har hamnat ännu mer i fokus och antalet långtidssjukfrånvarande medarbetare har minskat.

4.5.2 AKTIVITETER FÖR ATT MINSKA RISKEN FÖR HOT OCH VÅLD

Antalet inrapporterade incidenter rörande hot och våld ökade under 2023. Vid en jämförelse med åren före 2021 har antalet rapporterade incidenter närmast sig samma nivå som innan pandemin. En under året genomförd analys av inrapporterade incidenter 2022 visade att överlägset flest incidenter avseende hot och våld rapporterades inom förvarsverksamheten. Påverkansförsök är vanligast inom prövningsverksamheten, både i asyl- och tillståndsärenden. Uppföljningen visade också att det är inom myndighetens operativa verksamhet som risken för hot, våld och andra påverkansförsök är störst. Rapporten kommer att leda till en handlingsplan.

Figur 4.7 Inrapporterade händelser om hot och våld, 2021–2023

Kategorier	2021	2022	2023
Hot mot enskild medarbetare	150	142	185
Våld mot medarbetare	25	31	50

Det är i nuläget inte möjligt att dela upp statistiken på kön.

Det är inte ovanligt att både hot och våld förekommer i en och samma händelse. Det är således fler rapporter än händelser.

Den redovisade statistiken skiljer sig från vad som redovisades i årsredovisningen för 2022. Det kan delvis bero på att antalen kan ha förändrats när felrapporteringar rättats, men också på att en enhetlig metod för att ta fram statistik ur myndighetens inrapporteringssystem inte finns i nuläget.

Restriktionerna under pandemin medförde att färre utbildningsinsatser genomfördes inom förvarsverksamheten. Det uppdämda behovet av utbildning har åtgärdats under 2023 vilket har lett till att fler medarbetare, både nyanställda och erfarna, har fått ökade kunskaper i både förhållningssätt och metoder inför situationer som kan medföra hot och våld. Den ökade kunskapen kan också ha bidragit till att antalet rapporterade incidenter har ökat.

För att minska risken för korruption behöver kunskaperna öka om vad det är och när risken är som störst att bli utsatt för påverkansförsök. Myndighetens chefer uppmanas att använda metodstöd i kunskapshöjande syfte och i dialoger med medarbetare. Korruptionsrisker ingår i introduktionen för nyanställda medarbetare och chefer. I syfte att ytterligare säkra arbetsmiljön har myndigheten under året tagit fram en handbok och ett utbildningsmaterial rörande medarbetarskydd. Den förväntade effekten är att medarbetarna ska känna sig tryggare i arbetet och veta hur de ska hantera olika typer av påverkansförsök.

Efter myndighetens internrevisions granskning 2022 av myndighetens arbete mot otillåten och otillbörlig påverkan föreslogs att en ansvarig funktion inrättas. Enligt förslaget ska funktionen leda arbetet med att förbättra de förebyggande insatserna, vilket förväntas leda till att samtidigt minska arbetsmiljö- och säkerhetsrisker eftersom det inte i förväg går att skilja de riskerna åt. Syftet är att det förebyggande arbetet ska bidra till att skapa en trygg och säker arbetsplats. Utifrån inriktningen i internrevisionens granskning har ett arbete pågått under 2023 som resulterat i ett mer detaljerat förslag på en väg framåt. Beslut i frågan förväntas under 2024

Sammantaget förväntas de genomförda och planerade insatserna bidra till att risken för att bli utsatt för hot eller våld i arbetet minskar och att medarbetarnas förmåga att hantera påverkansförsök ökar.

5. Verksamhetsutveckling

5.1 Verksamhetsutveckling under året

I detta avsnitt beskrivs övergripande verksamhetsutveckling under året. I övriga kapitel finns ytterligare information om verksamhetsutveckling på olika områden.

5.1.1 DIGITAL TRANSFORMATION

Moderniseringen av myndigheten fortsatte genom den digitala transformationen. Migrationsverket har sedan 2021 främst fokuserat på ny målarkitektur, grundläggande plattformarbete, nya arbetssätt och förbättrad informationskvalitet. Från och med 2023 tillämpades principerna i transformationen i utvecklingsarbetet i ärendeslaget medborgarskap. Under året har även en satsning gjorts på modernisering av det digitala stödet inom tillståndsverksamheten för att skapa förutsättningar för en effektivare verksamhet i framtiden. Projektverksamheten har även påbörjat digital transformation inom ersättningar till regioner, kommuner och apotek samt bidrag till asylsökande.

En stor del av arbetet i it-miljön har fokuserat på att migrera befintliga applikationer till en modern och resurseffektiv plattform. Genom den nya grundplattformen har även bättre förutsättningar för förnyelse och innovation skapats samt att det förenklar underhållsarbetet.

Grundkomponenter inom den nyskapade informationsmodellen har tagits fram med tillhörande dokumentation för hållbar styrning och utveckling. Med den utvecklade informationshanteringen har möjligheterna till digitalisering och automatisering ökat. Elektronisk identifiering (till exempel genom Bank-id) av externa aktörer (bland annat offentliga biträden och kommuner) har utvecklats. Elektronisk identifiering ökar såväl rättssäkerheten som informationssäkerheten.

5.1.2 KONTROLL AV ID-HANDLINGAR

Arbetet med uppdraget i regleringsbrevet att stärka kontrollen av identitetshandlingar samt att ta fram en ändamålsenlig uppföljning har inletts under 2023 och fortsätter under 2024. En kartläggning av nuvarande id-process har belyst att det finns skillnader i rutiner mellan olika regioner och processer och förbättringsområden har identifierats. Även studier av olika metoder och verktyg har genomförts, bland annat utnyttjande av artificiell intelligens för digitaliserad kontroll av stöddokument (en handling som kan ligga till grund för en passansökan eller beviljande av tillstånd) för att identifiera så kallade högriskhandlingar (en handling som avviker från hur den förväntas se ut) samt tekniska lösningar i form av applikationer med ansiktigenkänning. Utöver detta har nya certifierade granskare utbildats och placerats på regional nivå för att kunna bistå prövningsenheterna vid kontroll av id-handlingar.

Under året har ytterligare två id-sambandsmän utstationerats vid utlandsmyndigheterna i Nairobi och New Delhi med regionalt ansvar för Afrika söder om Sahara respektive Asien. Migrationsverket har därmed tre id-sambandsmän utstationerade. Sambandsmännen genomför bland annat utbildning och genomgång av rutiner för personalen på utlandsmyndigheterna. Arbetet har bland annat resulterat i att nya trender avseende förfalskade handlingar upptäckts. Id-sambandsmännen har också etablerat kontaktnät och samarbete med såväl andra EU-medlemsstater som länder utanför EU.

5.1.3 UPPFYLLANDE AV EU-KRAV

Inom ramen för det fleråriga programmet *Migration och säkerhet* har Migrationsverket under året fortsatt att genomföra anpassningar i såväl interna regelverk som system för att uppfylla EU-kommissionens krav. Det gäller bland annat de nya och reviderade förordningarna rörande in- och utresesystem i EES, Schengens informationssystem och förhandsbesked om möjligheten att resa in i Schengen, interoperabilitet mellan EU:s it-system för gränser och säkerhet samt anpassningar av informationssystemet för viseringar, VIS.

Under året har arbete bedrivits med att etablera en ny datahall för att Sverige ska kunna uppfylla kravet i Schengenavtalet på tillgänglighet till information i nationella VIS (N-VIS) inom 24 timmar. Arbetet beräknas vara klart under 2024 och då även säkerställa tillgänglighet till Migrationsverkets hela datalagring och systemfunktionalitet vid eventuell driftstörning.

Från och med 2024 kommer Migrationsverket och Sverige att uppfylla EU:s förordningskrav om gemensam statistik över migration och internationellt skydd. Detta genom den utveckling som påbörjats under 2023 och syftar till att säkerställa att handlägningsstöden möjliggör informationsöverföring med god kvalitet. Arbetet har utförts som innebär en anpassning av system, arbetssätt och rutiner för att kunna säkerställa att Migrationsverket kan leverera korrekt, relevant och tidsenlig data.

5.1.4 SYSTEMLÖSNING FÖR HANTERING AV LOKALER

Etableringen av en systemlösning för hantering av myndighetens lokaler har fortsatt under 2023, främst under området hyresavtal och ritningar. Detta bedöms ha medfört att myndighetens åtaganden gentemot fastighetsägare har uppfyllts och därmed minimerat onödiga kostnader. Fortsatt utveckling av systemet inom ytterligare områden planeras, vilket förväntas bidra till uppfyllande av lagkrav, effektiviseringar och kostnadsbesparingar.

5.2 Kostnader för verksamhetsutveckling

Under året bedrev myndigheten utveckling med it-inslag för knappt 162 miljoner kronor, vilket var en ökning med 30 procent jämfört med 2022. Kompetensförsörjningen inom it-utveckling förbättrades 2023 och resurssättningen i utvecklingsarbetet ökade därmed. Vidare intensifierades arbetet med att med bidrag från Asyl-, migrations- och integrationsfonden, AMIF, driva den digitala transformationen framåt med fokus på tillståndsprocesserna. En hög omfattning av projekt riktade mot att införa olika EU-förordningar har också bidragit till tyngdpunkten på tillståndsprocesserna. I asylprocessen startades transformationsprojekt inom bidrag och ersättningar.

Figur 5.1 Kostnader för utvecklingsinsatser med it-inslag (tkr), 2021–2023

Process	2021	2022	2023
Asyl	27 007	7 683	210
Boende och stöd	0	85	11 742
Tillstånd	63 177	105 095	119 871
Service och bemötande	7 530	0	5 134
Internt stöd administration	47 006	11 633	24 838
Totalt	144 721	124 496	161 795

5.3 Behörig myndighet enligt EU-förordningen om en gemensam digital ingång

Vad gäller uppdraget att vara behörig myndighet enligt EU-förordningen 2018/1724 om en gemensam digital ingång avser regeringen att besluta om kompletterande nationella föreskrifter. I dessa kompletterande föreskrifter kommer bland annat ansvaret att vara behörig myndighet att regleras. Till dess att dessa bestämmelser träder i kraft bör de aktuella myndigheterna fortsatt vara behöriga myndigheter enligt förordningen om en gemensam digital ingång. Resultatet av uppföljningen ska årligen lämnas till Regeringskansliet i årsredovisningen till och med 2031.

Migrationsverket har tidigare genomfört åtgärder för att uppfylla kraven i de artiklar som tillämpas från och med den 12 december 2020. Migrationsverket har ungefär 40 webbsidor på migrationsverket.se som berörs av förordningen. Dessa sidor är försedda med EU:s Your Europe-logotyp och en länk till Your Europes återkopplingsformulär. Statistik för dessa sidor har samlats in och redovisats månadsvis till EU-kommissionens gemensamma dataregister. Detta har gjorts med hjälp av myndighetens statistikverktyg och en utvecklad applikation. Inga fler utvecklingsinsatser krävdes av Migrationsverket inför att de återstående delarna av förordningen trädde i kraft i december 2023.

6. Asyl och mottagning

6.1 Vistelsetid i mottagningssystemet

Den totala genomsnittliga vistelsetiden i mottagningssystemet för utskrivna personer blev markant kortare under 2023. Det berodde främst på kortare handläggningstider i överklagande- och återvändandeprocessen.

Figur 6.1 Genomsnittlig vistelsetid i dagar för personer som skrivits ut ur mottagningssystemet, 2021–2023

Samtliga (inklusive barn utan vårdnadshavare)	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Bifall på ansökan	467	472	470	366	329	345	365	357	360
Bifall från domstol	1 197	1 122	1 155	1 057	979	1 022	1 077	857	968
Bifall verkställighetshinder	1 247	1 439	1 323	1 769	1 822	1 794	1 394	2 058	1 879
Avslag på ansökan, totalt	908	801	838	934	783	837	855	584	682
Normalprocess	976	880	913	1 065	934	983	967	674	782
Omedelbar verkställighet	105	176	154	109	96	100	107	96	101
Dublinöverföring	186	156	163	153	113	124	115	87	95
Avvisning/utvisning till EU-land	396	401	400	540	477	502	424	319	366
Totalt	815	764	783	805	699	740	717	562	622

Barn utan vårdnadshavare**	2021			2022			2023		
	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt
Bifall på ansökan	350	277	305	268	267	267	273	275	274
Bifall från domstol*	346	466	436	339	563	395	–	333	333
Bifall verkställighetshinder*	–	2 198	2 198	–	1 580	1 580	1 622	981	1 302
Avslag på ansökan	838	991	948	1 024	1 014	1 018	1 094	773	917
Normalprocess	899	1 059	1 015	1 024	1 043	1 036	1 264	829	1 008
Omedelbar verkställighet	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dublinöverföring*	–	631	631	–	–	–	–	247	247
Avvisning/utvisning till EU-land*	561	566	564	–	216	216	500	175	435
Totalt	449	505	486	505	459	472	577	353	412

* Genomsnittsvärdet baseras på enstaka eller ett fåtal utskrivningar ur mottagningssystemet.

** Endast personer som var barn utan vårdnadshavare vid utskrivning ur mottagningssystemet.

Exklusive personer som har fått skydd enligt massflyktsdirektivet.

Definitionen av vistelsetiden i mottagningssystemet har justerats för att på ett mer rättvisande sätt redovisa vistelsetiden. Den nya metoden mäter hur många dagar en individ har varit inskriven i mottagningssystemet från en inkommen asylansökan till utskrivning, avgränsat till individer som vid utskrivning har ansökt om asyl under inskrivningsperioden. Den närmast föregående asylansökan ligger till grund för kategoriseringen. I fall då flera asylansökningar inkommit under inskrivningsperioden mäts antal dagar från den närmast föregående ansökan till utskrivning. Siffrorna för 2021 och 2022 har uppdaterats i enlighet med den nya definitionen, vilket medför att siffrorna skiljer sig åt jämfört med tidigare årsredovisningar.

6.1.1 BIFALL PÅ ANSÖKAN OM UPPEHÅLLSTILLSTÅND

För personer vars ansökan om uppehållstillstånd beviljades av Migrationsverket som första instans blev vistelsetiden något längre, främst på grund av längre handläggningstider i asylärenden där tillstånd beviljades. Även ledtiden från uppehållstillstånd till utskrivning till kommun blev längre under 2023 vilket har bidragit till den längre vistelsetiden. Det var inga nämnvärda skillnader i vistelsetid för män och kvinnor i detta segment.

I cirka 500 ärenden beviljades ansökan om uppehållstillstånd efter överklagande till migrationsdomstol eller av Migrationsverket efter anförda verkställighetshinder. I dessa ärenden var vistelsetiden markant längre än den genomsnittliga tiden vilket beror på en längre handläggningsprocess i samband med överprövning. Män hade kortare vistelsetid i ärenden där ansökan beviljades av migrationsdomstolen medan kvinnor hade markant kortare tid i ärenden där Migrationsverket beviljade ansökan på grund av verkställighetshinder. Eftersom mediantiden följer samma mönster som den genomsnittliga tiden beror skillnaderna högst troligt på den individuella ärendesammansättningen.

6.1.2 AVSLAG PÅ ANSÖKAN OM UPPEHÅLLSTILLSTÅND

Den totala genomsnittliga vistelsetiden för personer vars ansökan om uppehållstillstånd avslagits blev markant kortare. Den största förändringen skedde inom segmentet normalprocess där vistelsetiden blev 200 dagar kortare. Det främsta skälet till den kortare vistelsetiden var den halverade handläggningstiden i migrationsdomstolarna och den betydligt kortare handläggningstiden i återvändandenärenden inom detta segment.

I likhet med tidigare år hade kvinnor inom avslagssegmentet något längre handläggningstid i asylärenden samtidigt som handläggningstiden i återvändandenärenden var kortare för kvinnor. Sammanslaget hade kvinnor i genomsnitt fortsatt längre vistelsetider än män, men sett till mediantid var skillnaderna betydligt mindre.

6.1.3 BARN UTAN VÅRDNADSHAVARE

Vistelsetiden för barn utan vårdnadshavare är svår att analysera eftersom det handlar om ett fåtal utskrivningar ur mottagningssystemet. Den totala vistelsetiden blev kortare. En marginellt kortare genomsnittlig vistelsetid kunde konstateras i segmentet avslag på ansökan om uppehållstillstånd i ärenden som tillhörde normalprocessen. En bidragande faktor var kortare handläggningstider i återvändandenärenden för barn utan vårdnadshavare jämfört med 2022.

Flickor hade fortsatt längre vistelsetid än pojkar och den största skillnaden återfanns inom segmentet avslag på ansökan om uppehållstillstånd. Där hade flickor även längre handläggningstid i både asyl- och återvändandenärenden. Någon specifik förklaring till skillnaderna finns inte att tillgå och eftersom genomsnittliga ledtider baseras på ett fåtal ärenden, och ännu färre vid en avgränsning till flickor, är det svårt att dra några långtgående slutsatser om orsaker till skillnaderna.

6.2 Asylprövning

6.2.1 ÄRENDEUTVECKLING

Antalet asylansökningar i Europa fortsatte att öka under 2023 och uppgick till 1,1 miljoner, vilket var det högsta antalet sedan 2016. I Sverige minskade dock antalet ansökningar. Fler ärenden avgjordes än året innan och antalet öppna ärenden minskade.

I denna årsredovisning inkluderas asylansökningar från ukrainska medborgare för samtliga år. I årsredovisningen för 2022 exkluderas asylansökningar inkomna efter den 24 februari 2022, eftersom det i de allra flesta fall de facto rörde sig om ansökningar om tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet.

Den genomsnittliga åldern på öppna förstagångsärenden har ökat sedan 2021. Under 2022 var det en följd av insatsen för att hantera aktiveringen av massflyktsdirektivet vilken medförde undanträngningseffekter. Utvecklingen under 2023 förklaras av att asylansökningar från ukrainska medborgare som inte omfattats av massflyktsdirektivet inte kunnat avgöras på grund av det osäkra läget i Ukraina. I takt med att antalet öppna asylärenden för andra medborgargrupper har minskat har andelen äldre ansökningar från ukrainare blivit större och därmed påverkat den genomsnittliga kötiden.

Den genomsnittliga handläggningstiden var längre än 2022, men betydligt kortare än 2021. I denna årsredovisning är den redovisade handläggningstiden för 2022 en vecka kortare än i årsredovisningen för 2022 till följd av att ukrainska ärenden nu inkluderas. Den totala skillnaden i handläggningstid mellan könen var marginell. Bifallsandelen för kvinnor var högre än för män vilket följer tidigare mönster.

Antalet inkomna förlängningsansökningar ökade, men fler ärenden avgjordes än vad som inkom. Andelen öppna ärenden inom författningsstyrd tid ökade.

Sammantaget minskade produktiviteten något jämfört med 2022. Det förklaras främst av att asylärenden för ukrainska medborgare nu inkluderas i redovisningen samtliga år (till skillnad från tidigare årsredovisning). Exkluderas dessa, vars beslut främst rört processen för ansökningar om tillfälligt skydd, var produktiviteten i prövningen av förstagångsärenden (exklusive Dublinärenden) i linje med föregående års utfall. Den något lägre produktiviteten inom förlängningsärenden kan troligen förklaras av ett högre fokus på balansens ålderssammansättning.

Ansökningar för barn utan vårdnadshavare (BUV) utgör en minskande andel av asylärendena och utgjorde vid årets slut tre procent av de öppna ärendena. Den genomsnittliga kötiden i de öppna ärendena var betydligt kortare för BUV jämfört med totalen, och andelen öppna ärenden inom författningsstyrd tid var också större. Sammantaget visar detta att gruppen prioriterades. Den genomsnittliga handläggningstiden var längre i ärenden rörande flickor, men skillnaden var mindre än de två föregående åren. Könsskillnader i ärenden för BUV är vanskliga att analysera eftersom det rör sig om förhållandevis få ärenden.

Figur 6.2 Asylärenden, 2021–2023

Samtliga (inkl. barn utan vårdnadshavare)	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Inkomna ärenden									
Förstagångsärenden, antal	4 271	7 262	11 533	6 071	10 804	16 875	4 590	7 908	12 498
Förlängningsärenden, antal	11 512	21 058	32 570	12 392	16 420	28 812	14 468	18 522	32 990
Totalt antal inkomna	15 783	28 320	44 103	18 463	27 224	45 687	19 058	26 430	45 488
Avgjorda ärenden									
Förstagångsärenden, antal	4 938	7 880	12 818	5 264	9 016	14 280	5 809	10 098	15 907
Total genomsnittlig handläggningstid, dagar	280	244	258	180	160	167	202	196	198
Total andel avgjorda ärenden inom författningsstyrd tid	52 %	59 %	57 %	64 %	68 %	67 %	58 %	59 %	59 %
Total bifallsandel (mot avslag)	38 %	28 %	32 %	44 %	34 %	37 %	40 %	30 %	34 %
varav Dublinöverföringar	200	505	705	334	815	1 149	300	757	1 057
genomsnittlig handläggningstid, dagar	63	49	53	75	60	65	61	45	50
varav utvisning eller omedelbar verkställighet till EU-land	119	192	311	104	156	260	62	97	159
genomsnittlig handläggningstid, dagar	98	80	87	117	98	106	132	123	127
varav omedelbara verkställigheter	78	179	257	142	249	391	128	176	304
genomsnittlig handläggningstid, dagar	30	29	30	22	23	23	23	18	20
Förlängningsärenden, antal	9 949	17 880	27 829	11 465	18 461	29 926	14 845	18 937	33 782
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	190	196	194	184	213	201	187	224	208
Andel avgjorda ärenden inom författningsstyrd tid	55 %	53 %	53 %	65 %	57 %	60 %	62 %	55 %	58 %
Bifallsandel (mot avslag)	99 %	96 %	97 %	98 %	96 %	97 %	98 %	96 %	97 %
Totalt antal avgjorda	14 887	25 760	40 647	16 729	27 477	44 206	20 654	29 035	49 689
Öppna ärenden vid årets slut									
Förstagångsärenden, antal	2 387	3 663	6 050	3 194	5 451	8 645	1 975	3 261	5 236
Genomsnittlig kötid, dagar	186	178	181	201	199	200	216	226	222
Andel öppna ärenden inom författningsstyrd tid	72 %	73 %	72 %	58 %	60 %	59 %	65 %	63 %	64 %
Förlängningsärenden, antal	7 228	14 448	21 676	8 155	12 407	20 562	7 778	11 992	19 770
Genomsnittlig kötid, dagar	145	156	152	179	217	201	176	213	198
Andel öppna ärenden inom författningsstyrd tid	78 %	75 %	76 %	70 %	63 %	65 %	71 %	67 %	69 %
Totalt antal öppna ärenden	9 615	18 111	27 726	11 349	17 858	29 207	9 753	15 253	25 006

I årsredovisningen för 2022 exkluderades asylärenden från medborgare i Ukraina inkomna efter den 24 februari 2022. I denna årsredovisning inkluderas dessa ärenden i tabellen för samtliga år.

Fortsättning på nästa sida

Barn utan vårdnadshavare	2021			2022			2023		
	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt
Inkomna ärenden									
Förstagångsärenden, antal	127	380	507	142	489	631	80	259	339
Förlängningsärenden, antal	121	229	350	108	203	311	123	221	344
Totalt antal inkomna	248	609	857	250	692	942	203	480	683
Avgjorda ärenden									
Förstagångsärenden, antal	84	232	316	110	315	425	93	341	434
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	217	171	183	226	178	190	214	191	196
Andel avgjorda ärenden inom författningsstyrd tid	50 %	67 %	63 %	47 %	57 %	55 %	58 %	58 %	58 %
Bifallsandel (mot avslag)	75 %	70 %	72 %	66 %	74 %	71 %	71 %	70 %	70 %
Förlängningsärenden, antal	122	242	364	83	174	257	136	240	376
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	160	171	167	182	180	181	167	138	148
Andel avgjorda ärenden inom författningsstyrd tid	58 %	59 %	59 %	65 %	65 %	65 %	67 %	78 %	74 %
Bifallsandel (mot avslag)	98 %	97 %	97 %	99 %	97 %	98 %	98 %	98 %	98 %
Totalt antal avgjorda	206	474	680	193	489	682	229	581	810
Öppna ärenden vid årets slut									
Förstagångsärenden, antal	92	240	332	96	306	402	35	104	139
Genomsnittlig kötid, dagar	163	135	143	160	160	160	156	147	149
Andel öppna ärenden inom författningsstyrd tid	67 %	76 %	74 %	69 %	66 %	67 %	69 %	80 %	77 %
Förlängningsärenden, antal	54	96	150	67	112	179	46	76	122
Genomsnittlig kötid, dagar	138	153	148	177	147	158	232	172	195
Andel öppna ärenden inom författningsstyrd tid	76 %	71 %	73 %	69 %	76 %	73 %	59 %	71 %	66 %
Totalt antal öppna ärenden	146	336	482	163	418	581	81	180	261

I årsredovisningen för 2022 exkluderades asylärenden från medborgare i Ukraina inkomna efter den 24 februari 2022. I denna årsredovisning inkluderas dessa ärenden i tabellen för samtliga år.

6.2.2 KOSTNADSUTVECKLING

De totala kostnaderna för asylärenden ökade med cirka 125 miljoner kronor och antalet avgjorda ärenden ökade. Styckkostnaden ökade marginellt jämfört med 2022 och produktiviteten minskade.

Figur 6.3 Produktivitet och styckkostnad, 2021–2023

Asylärenden	2021	2022	2023
Produktivitet normal och BUV, förstagångsärenden	37	40	36
Produktivitet förlängningsärenden	219	218	199
Produktivitet Dublinärenden	45	66	41
Produktivitet initialprocessen	134	165	123
Styckkostnad per avgjort ärende (kr)	21 982	20 650	20 895
varav anslag 1:1	17 156	16 240	16 741
därav personalkostnader 1:1	13 194	12 805	13 251
därav övriga kostnader 1:1	3 963	3 435	3 490

Produktivitet per ärendesegment innefattar endast resurser för operativ verksamhet.

Styckkostnaden är beräknad utifrån total kostnad och innefattar kostnader för operativ verksamhet samt stöd- och ledningsfunktioner.

Produktivitet och kostnad per ärende för år 2021–2022 har uppdaterats med ny data avseende antal avgjorda ärenden sen tidigare årsredovisningar.

6.3 Anvisning och bosättning i kommun

6.3.1 ANTAL ANVISADE OCH LEDTIDER

Under året anvisade Migrationsverket drygt 2 400 nyanlända från anläggningsboende (ABO) och kvoten för vidarebosättning, och drygt 2 700 mottogs i kommun. Årets läns- och kommunaltal om 3 300 anvisade nyanlända uppnåddes inte eftersom antalet som anvisades från ABO blev lägre än vad juli-prognosen 2022 som låg till grund för länsstalet angav. Det berodde främst på att färre anvisningsgrundande beslut om uppehållstillstånd fattades under året än vad som prognosticerades. Det försämrade säkerhetsläget i samband med kvotuttagningarna påverkade också resultatet i viss utsträckning.

Den totala genomsnittliga tiden från uppehållstillstånd till anvisning var längre än 2022. Under närmare tre månaders tid införde Migrationsverket ett anvisningsstopp på grund av ett problem med avräkningen av kommunaltalen. För att säkerställa att kommuner inte anvisades i strid med bosättningsregelverket stoppades anvisningarna tills problemet var löst. Ökningen i genomsnittlig ledtid för vidarebosatta förklaras av ett mindre antal ärenden där beslut om anvisning fattats över två år efter beslutet om uppehållstillstånd på grund av utresesvårigheter. Medianledtiden var endast 7 dagar, jämfört med 13 dagar 2022.

Även den genomsnittliga tiden från uppehållstillstånd till bosättning i kommun för ABO var längre än 2022 vilket hänförs till anvisningsstoppet. Den kraftiga ökningen av genomsnittlig ledtid för anvisade kvotflyktingar berodde på att en stor andel av de som överfördes under 2023 anvisades redan under 2022. Skillnaderna i ledtid mellan könen var marginella.

Figur 6.4 Antal anvisade och ledtid från beviljat uppehållstillstånd till anvisning, 2021–2023

Kategorier	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal anvisade	3 674	3 952	7 626	3 227	3 319	6 546	1 236	1 182	2 418
varav ABO	729	820	1 549	1 000	1 127	2 127	1 044	1 081	2 125
varav vidarebosatta	2 945	3 132	6 077	2 227	2 192	4 419	192	101	293
Genomsnittligt antal dagar	26	27	26	38	38	38	78	74	76
ABO	63	63	63	57	55	56	82	75	79
vidarebosatta	17	17	17	30	30	30	52	60	55

Figur 6.5 Antal avräknade och ledtid från beviljat uppehållstillstånd till avräkning, 2021–2023

Kategorier	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal avräknade	4 008	4 190	8 198	3 228	3 391	6 619	1 376	1 327	2 703
varav ABO	883	925	1 808	820	939	1 759	1 077	1 120	2 197
varav vidarebosatta	3 125	3 265	6 390	2 408	2 452	4 860	299	207	506
Genomsnittligt antal dagar	109	106	108	111	112	111	138	131	135
ABO	107	105	106	114	108	111	123	118	120
vidarebosatta	110	107	108	110	113	111	191	205	197

Andelen anvisade som togs emot i kommun från ABO inom författningsstyrd tid var 69 procent, jämfört med 69 procent 2022 och 73 procent 2021. Migrationsverket har under hösten 2023 startat en utbildning i bosättningsprocessen och cirka 150 medarbetare har deltagit, vilket är en majoritet av den berörda personalen. Syftet med utbildningen är att öka kompetensen och tryggheten hos handläggarna, vilket i sin tur bör leda till ökad effektivitet, minskat behov av kompletteringar i ärendena och högre andel mottagna inom författningsstyrd tid. Viss förbättring kunde skönjas under sista kvartalet 2023 när det gäller det senare.

6.3.2 BARN UTAN VÅRDNADSHAVARE

Under 2023 anvisades totalt 486 barn utan vårdnadshavare, varav 317 var asylsökande och 169 barn utan vårdnadshavare från Ukraina som beviljades skydd enligt massflyktsdirektivet. Därutöver överfördes fem vidarebosatta barn utan vårdnadshavare till Sverige. Samtliga anvisningar och överföringar föregicks av fördjupad dialog med anvisad kommun.

6.4 Verkställighetshinder

6.4.1 ÄRENDEUTVECKLING

En anmälan om verkställighetshinder där nya omständigheter åberopas kan göras när det finns ett lagakraftvunnet avlägsnandebeslut som är verkställbart. Antalet inkomna anmälningar om verkställighetshinder fortsatte att minska jämfört med föregående år. Vid årets slut var antalet öppna ärenden mindre än hälften jämfört med 2022. Handläggningen av den stora mängd afghanska ärenden där ny prövning beviljats under 2022 fortsatte under 2023. Dessutom inkom relativt många nya afghanska ärenden under början av året vilket ledde till viss undanträngning av övriga ärenden, särskilt under första delen av året.

Bifallsandelen i anmälan om verkställighetshinder ökade jämfört med föregående år. En bidragande faktor var ett uppdaterat rättsligt ställningstagande angående Afghanistan från december 2022 med innebörden att alla flickor och kvinnor skulle bedömas vara flyktingar. Detta bidrog också till att bifallsandelen blev högre för kvinnor än män.

Den genomsnittliga handläggningstiden var i paritet med 2022. Liksom tidigare var handläggningstiden för män något längre än för kvinnor. En påverkande faktor under 2023 var att afghanska kvinnor med anledning av den nya rättsliga styrningen i högre utsträckning än män beviljades uppehållstillstånd direkt enligt 12 kap. 18 § utlänningslagen. Männen beviljades i högre utsträckning istället ny prövning, vilket medför längre handläggningstid eftersom en sådan prövning kräver muntlig utredning.

Figur 6.6 Verkställighetshinder, 2021–2023

Ärenden	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal inkomna ärenden	4 782	7 331	12 113	3 782	5 669	9 451	2 974	4 377	7 351
Antal avgjorda ärenden	4 295	6 197	10 492	3 971	6 441	10 412	3 693	5 648	9 341
Bifallsandel (uppehållstillstånd)	8 %	7 %	8 %	16 %	11 %	13 %	21 %	14 %	17 %
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	105	101	103	125	144	137	124	142	134
Antal öppna ärenden vid årets slut	1 568	2 990	4 558	1 379	2 218	3 597	660	947	1 607

6.4.2 KOSTNADSUTVECKLING

De totala kostnaderna för verkställighetshinder minskade med 27 miljoner kronor jämfört med 2022, främst till följd av lägre kostnader för offentligt biträde. Samtidigt minskade antalet avgjorda ärenden vilket medförde en minskad styckkostnad med cirka 9 procent.

Figur 6.7 Produktivitet och styckkostnad, 2021–2023

Verkställighetshinder	2021	2022	2023
Produktivitet	122	96	99
Styckkostnad per avgjort ärende (kr)	9 588	13 918	12 631
varav anslag 1:1	8 639	10 830	11 157
därav personalkostnader 1:1	7 360	9 239	9 617
därav övriga kostnader 1:1	1 279	1 591	1 540

Produktivitet per ärendesegment innefattar endast resurser för operativ verksamhet.

Styckkostnaden är beräknad utifrån total kostnad och innefattar kostnader för operativ verksamhet samt stöd- och ledningsfunktioner.

Produktivitet och kostnad per ärende för år 2021–2022 har uppdaterats med ny data avseende antal avgjorda ärenden sen tidigare årsredovisningar.

6.5 Mottagningsverksamheten

6.5.1 INSKRIVNA I MOTTAGNINGSSYSTEMET OCH TILLFÄLLIGA BOSTÄDER

Det genomsnittliga antalet inskrivna personer i mottagningsystemet ökade jämfört med föregående år eftersom personer med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet är inskrivna i mottagnings-systemet så länge de är kvar i Sverige.

Andelen inskrivna i mottagningsystemet som under året bodde i Migrationsverkets tillfälliga bostäder (ABO) minskade kraftigt jämfört med 2022. Andelen inskrivna med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet som bor i kommunalt boende ökade samtidigt avsevärt.

Figur 6.8 Inskrivna i mottagningsystemet, antal i genomsnitt fördelat på boendekategorier, 2021–2023

Boendekategorier	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
ABO	4 458	4 852	9 310	6 431	5 707	12 138	2 950	3 285	6 235
Andel av totalt antal inskrivna	41 %	31 %	35 %	24 %	23 %	24 %	10 %	12 %	11 %
EBO, exkl. MFD	5 882	9 093	14 975	5 050	8 460	13 509	4 261	7 540	11 801
Andel av totalt antal inskrivna	54 %	58 %	56 %	19 %	35 %	26 %	14 %	27 %	20 %
EBO MFD	–	–	–	11 733	6 894	18 627	12 354	10 247	22 600
Andel av totalt antal inskrivna	–	–	–	44 %	28 %	36 %	42 %	36 %	39 %
Kommun MFD	–	–	–	2 849	1 594	4 443	9 200	5 526	14 726
Andel av totalt antal inskrivna	–	–	–	11 %	7 %	9 %	31 %	20 %	26 %
Övriga	502	1 798	2 300	727	1 718	2 445	679	1 619	2 298
Andel av totalt antal inskrivna	5 %	11 %	9 %	3 %	7 %	5 %	2 %	6 %	4 %
Totalt antal inskrivna	10 842	15 743	26 585	26 790	24 372	51 161	29 445	28 216	57 661

Gruppen sökande enligt massflyktsdirektivet (MFD) inkluderar även asylsökande med ukrainskt medborgarskap som ansökte om asyl den 24 februari 2022 eller senare.

Migrationsverkets boendekapacitet återgick under året till samma nivå som under 2021, vilket innebar en baskapacitet på cirka 15 000 bostäder. Detta eftersom den tillfälliga kapacitet som upphandlades under 2022 med anledning av aktiveringen av massflyktsdirektivet avvecklats. Antalet inskrivna i myndighetens ABO minskade avsevärt jämfört med föregående år, samtidigt som boendekapaciteten i enlighet med planeringen återgick till grundkapaciteten. Detta medförde att beläggningsgraden minskade till drygt 40 procent i genomsnitt.

Under året påbörjade Migrationsverket även inrättande av återvändandecenter i enlighet med regeringens uppdrag. De första centren inrättades i redan befintliga kollektiva bostäder under hösten men de särredovisas som återvändandecenter. Kapaciteten i återvändandecenter var i slutet av året cirka 1 300 platser, men eftersom de endast var i bruk en mindre del av året var den årsgenomsnittliga kapaciteten avsevärt lägre.

Figur 6.9 Migrationsverkets tillfälliga bostäder, platser och beläggningsgrad i genomsnitt, 2021–2023

Boendekategorier	2021	2022	2023
Ankomstboende			
Antal platser	1 380	2 623	1 326
Beläggningsgrad	23 %	46 %	30 %
Andel av total kapacitet	9 %	13 %	9 %
Bostadslägenheter			
Antal platser	11 515	11 083	10 534
Beläggningsgrad	70 %	69 %	43 %
Andel av total kapacitet	78 %	57 %	71 %
Kollektivt boende			
Antal platser	1 915	2 706	2 677
Beläggningsgrad	58 %	70 %	49 %
Andel av total kapacitet	13 %	14 %	18 %
Upphandlat boende			
Kapacitet	–	3 181	–
Belagda	–	1 678	–
Beläggningsgrad	–	53 %	–
Andel av total kapacitet	–	16 %	–
Återvändandecenter*			
Kapacitet	–	–	247
Beläggningsgrad	–	–	27 %
Andel av total kapacitet	–	–	2 %
Totalt antal platser	14 810	19 593	14 784
Total beläggningsgrad	64 %	63 %	43 %

* Återvändandecenter öppnade 25 september 2023. Vid årets slut uppgick antalet platser till drygt 1 300. Här anges antalet i genomsnitt under året.

6.5.2 SAMHÄLLSINTRODUKTION FÖR ASYLSÖKANDE

Den obligatoriska samhällsintroduktionen bedrivs som ett AMIF-finansierat projekt och startade i oktober 2021. Under året ökade antalet orter där samhällsinformation lämnades till sju när Örebro och Vänersborg tillkom. Ett utvecklingsarbete pågår för att kunna öka distansdeltagande via video.

Under året kallades drygt 7 800 personer till samhällsintroduktion och 61 procent deltog, jämfört med 68 procent 2022. En något högre andel av de kallade kvinnorna deltog i jämförelse med männen. Ledtiden från ansökan om asyl till genomförd introduktion var 75 dagar i genomsnitt och 43 dagar i median, jämfört med 61 respektive 39 dagar 2022. Myndigheten strävar efter att förkorta ledtiden och har därför utvecklat ett digitalt systemstöd. Detta har gett effekt på ledtiden mellan ansökan och skickad kallelse, och förväntas på sikt även ge positiva effekter på ledtiden till genomförd samhällsintroduktion.

En uppföljning av samhällsintroduktionen har genomförts genom enkätundersökning och gruppintervjuer. Utvärderingen visade att deltagarna överlag var mycket nöjda. Av de deltagare som svarat på enkäten angav nästan tre av fyra att de var mycket nöjda med samhällsintroduktionen och en av fyra att de var ganska nöjda. Endast enstaka respondenter var missnöjda.

Skriftlig samhällsintroduktion för skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet finns på Migrationsverkets hemsida. Berörda personer får brev med en länk och en QR-kod för att kunna ta del av informationen. Under 2023 skickades knappt 9 200 brev ut och sidorna har under året haft totalt drygt 19 900 besökare. Migrationsverket kan idag endast följa upp det totala antalet besökare på sidorna, men arbetar med att ta fram en lösning för att kunna följa upp antalet unika besökare.

Skriftlig samhällsintroduktion anpassad för barn i åldrarna 10-14 år finns också på hemsidan. Informationen är anpassad till grupperna barn i familj, ensamkommande barn samt barn som beviljats skydd enligt massflyktsdirektivet.

6.5.3 ERSÄTTNING FÖR RESOR TILL TIDIGA INSATSER FÖR ASYLSÖKANDE

Antalet individer som beviljades ersättning för resor till tidiga insatser ökade. Ökningen gällde personer med tillfälligt uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet. Inom såväl gruppen asylsökande som gruppen personer med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet var andelen kvinnor som beviljades ersättning högre än andelen kvinnor i grupperna i stort. En förklaring till det kan vara att män bor i eget boende i något högre grad än kvinnor. Organisatörer av tidiga insatser uppges ha svårare att nå personer som bor i eget boende.

Under året har kommunerna fått möjlighet att erbjuda undervisning i svenska för invandrare (sfi) till personer med tillfälligt uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet. Migrationsverket har bedömt att sfi inte kan anses ingå i tidiga insatser för asylsökande och att myndigheten därför inte har möjlighet att ersätta deltagarnas resor till undervisningen.

Figur 6.10 Ersättningar för resor till tidiga insatser, 2021–2023

Kategorier	2021*			2022*			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal individer	222	185	407	1 050	418	1 468	1 647	597	2 244
varav personer med skydd enligt massflyktsdirektivet	0	0	0	791	164	955	1 405	362	1 767
varav asylsökande	222	185	407	259	254	513	242	235	477
Belopp (tkr)	367	325	692	2 122	1 142	3 264	6 407	2 032	8 438

* Antal individer och belopp för 2021 och 2022 skiljer sig något åt jämfört med tidigare årsredovisningar. Det beror på att data tagits ut på ett något annorlunda sätt i denna årsredovisning.

6.5.4 KOSTNAD FÖR MOTTAGNINGSVVERKSAMHETEN

Den totala kostnaden för mottagande och stöd till asylsökande uppgick till drygt 6,6 miljarder kronor, vilket var en minskning jämfört med 2022. Den främsta anledningen var de minskade kostnaderna på posten övriga kostnader. Skillnaden jämfört med 2021 förklaras med att antalet boendedygn ökade med cirka 125 procent. Ökningen av antalet boendedygn både 2023 och 2022 berodde på fler asylsökande från Ukraina utifrån massflyktsdirektivet.

Kostnaden per boendedygn minskade med 15 procent jämfört med 2022. Anledningen var främst att personalstyrkan inte ökade i samma takt som boendedyggen. Detta eftersom Migrationsverket anvisar skyddsbehövande från Ukraina till kommunerna som då istället får ansvaret för anskaffning och drift av boendet. För barn utan vårdnadshavare var kostnaden per boendedygn i princip oförändrad.

Figur 6.11 Kostnad för mottagningsverksamheten, 2021–2023

Samtliga (inklusive barn utan vårdnadshavare)	2021	2022	2023
Kost och logi	428 362	536 593	473 124
Ersättning till asylsökande	350 809	644 181	613 810
Vård	578 358	1 159 347	1 298 381
Undervisning	570 072	470 124	971 489
Ersättning för ensamkommande barn och placeringar	561 977	773 991	664 608
Personal	762 992	802 872	835 177
Kontorslokaler	145 485	78 227	97 431
Övrigt	279 471	2 471 121	1 692 193
Total kostnad (tkr)	3 677 527	6 936 455	6 646 212
Antal boendedygn	9 100 972	18 134 554	20 500 727
Kostnad per boendedygn (kr)	404	382	324

Barn utan vårdnadshavare	2021	2022	2023
Kost och logi	462	822	674
Ersättning till asylsökande	2 124	9 577	7 436
Vård	10 044	20 118	14 808
Undervisning	57 424	-28 307	16 279
Ersättning för ensamkommande barn och placeringar	489 571	693 928	554 097
Personal	13 357	11 280	9 109
Kontorslokaler	3 219	1 530	1 451
Övrigt	16 277	35 113	22 070
Total kostnad (tkr)	592 478	744 061	625 925
Antal boendedygn	209 654	353 904	292 950
Kostnad per boendedygn (kr)	2 826	2 102	2 137

Tabellen är baserad på kostnader, inte anslagsavräknade utgifter och kostnader.

Produktivitet och kostnad per inskriven för år 2021–2022 har uppdaterats med ny data gällande produktion sen tidigare årsredovisningar.

Översikt - Heima | Webbfunktion Scrum Board | Skydd enligt massflyktsdirektivet

Migrationsverket.se/Privatpersoner/Skydd-enligt-massflyktsdirektivet.html

English | Language | E-tjänster | Min sida | Ange sökord | QSök

PRIVATPERSONER | ANDRA AKTÖRER | OM MIGRATION SVERKET | KONTAKTA OSS

PRIVATPERSONER / Skydd enligt massflyktsdirektivet

- Skydd enligt massflyktsdirektivet
 - Ansök om skydd för första gången
 - Efter beslut om uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet
 - Ansök om förlängt skydd
 - För dig som är barn och har sökt skydd enligt massflyktsdirektivet
 - Boende
 - Ekonomiskt stöd
 - Arbete, skola och sjukvård
 - Frågor och svar om massflyktsdirektivet
 - Hjälp för dig som lever med våld
 - EU/EES-medborgare och varaktigt bosatta
 - Brittiska medborgare
 - Flytta till någon i Sverige
 - Bli svensk medborgare
 - Arbeta i Sverige
 - Besöka Sverige
 - Skydd och asyl i Sverige
 - Studera i Sverige
 - Främlingspass och resedokument
 - Lämna Sverige

Ölter languages | Skriv ut | Lyssna | Dela

Ansök om skydd för första gången →

Ansök om förlängt skydd →

Efter beslut om uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet →

Information till barn →

Aktuellt

2023-12-12
E-tjänst för att förlänga skydd öppnar 29 januari
 Du som har ett uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet som slutar gälla 4 mars 2024 måste ansöka om förlängt uppehållstillstånd om du vill stanna i Sverige. Ansökan ska göras i en e-tjänst som är öppen mellan 29 januari och 4 mars.

2023-11-22
Du kan ansöka om förlängt skydd i februari
 Alla som har skydd enligt massflyktsdirektivet i Sverige kommer att kunna ansöka om förlängt uppehållstillstånd i februari.

2023-09-29
Samhällsintroduktion för barn från Ukraina

HP Eye Ease

7. Massflyktsdirektivet

7.1 Ärendeutveckling

Under 2023 inkom cirka 11 400 nya ansökningar om tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet och något fler avgjordes. Den genomsnittliga handläggningstiden var en knapp månad, vilket var något längre än 2022. Skillnaden i handläggningstid mellan åren förklaras av ansökningar som avskrivits, till exempel på grund av att den sökande avvikit eller lämnat landet. Den genomsnittliga handläggningstiden för kvinnor var, liksom 2022, något kortare än för män. Sett till median var skillnaden mindre, vilket indikerar en högre andel män med längre handläggningstider.

Antalet öppna ansökningar vid årets slut var knappt 700. Den genomsnittliga kötiden i dessa ärenden var förhållandevis lång. Liksom 2022 fanns det ärenden där det var oklart om den sökande omfattades av massflyktsdirektivet.

Antalet inkomna förlängningsärenden var knappt 34 000 och ungefär lika många avgjordes. Antalet förlängningsansökningar var betydligt lägre än det antal personer som beviljades tillfälligt skydd under 2022. Det beror på att många som beviljats tillfälligt skydd lämnat landet. Majoriteten av förlängningsärendena avgjordes genom automatiserade beslut.

Även antalet inkomna ansökningar gällande barn utan vårdnadshavare minskade jämfört med 2022. Antalet avgjorda ärenden motsvarade antalet inkomna. Skillnaden i handläggningstid mellan könen var marginell. Antalet öppna ansökningar vid slutet av året var mycket få.

Handläggningen av ärenden för tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet har under året krävt cirka 43 årsarbetare och kostat cirka 31 miljoner kronor. Jämfört med föregående år minskade kostnaderna med 55 procent. Styckkostnaden per avgjort ärende var 690 kronor, jämfört med 1 417 kronor 2022. Den totala kostnaden för mottagande och stöd av personer med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet uppgick till cirka 1,8 miljarder kronor, jämfört med cirka 2 miljarder kronor 2022.

7.2 Verksamhetsutveckling

En e-tjänst för förlängningsansökningar och en automatiserad process (RPA-teknik) för handläggning och beslut utvecklades. 97 procent av ansökningarna inkom genom e-tjänsten. RPA-processen genomförde kontroller och fördelade ärenden vidare till antingen automatiserade beslut eller manuell kontroll. Majoriteten av ansökningarna, 80 procent, avgjordes genom automatiserade beslut. Handläggningen fram till beslut var automatiserad i 74 procent av ärendena. Av de manuellt kontrollerade ärendena återfördes nästan en tredjedel till beslut genom automationsprocessen. Automatiseringen medförde ökad produktivitet och minskat behov av årsarbetare vilket bidrog till att handläggningskostnaden mer än halverades jämfört med 2022.

Figur 7.1 Massflyktsdirektivet, 2022–2023*

Samtliga ärenden (inklusive barn utan vårdnadshavare)	2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Inkomna ärenden						
Förstagångsärenden, antal	30 855	19 524	50 379	5 588	5 819	11 407
Förlängningsärenden, antal	0	0	0	20 170	13 471	33 641
Totalt antal inkomna ärenden	30 855	19 524	50 379	25 758	19 290	45 048
Avgjorda ärenden						
Förstagångsärenden, antal	30 458	18 810	49 268	5 751	6 113	11 864
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	16	23	19	22	32	27
Andel avgjorda ärenden inom författningsstyrd tid	100 %	99 %	99 %	98 %	96 %	97 %
Bifallsandel (mot avslag)	100 %	100 %	100 %	99 %	99 %	99 %
Förlängningsärenden, antal	0	0	0	20 147	13 445	33 592
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	–	–	–	50	53	51
Andel avgjorda ärenden inom författningsstyrd tid	–	–	–	100 %	100 %	100 %
Bifallsandel (mot avslag)	–	–	–	100 %	100 %	100 %
Totalt antal avgjorda ärenden	30 458	18 810	49 268	25 898	19 558	45 456
Öppna ärenden vid årets slut						
Förstagångsärenden, antal	406	740	1 146	243	446	689
Genomsnittlig kötid, dagar	86	103	97	144	211	187
Andel öppna ärenden inom författningsstyrd tid	76 %	76 %	76 %	74 %	59 %	65 %
Förlängningsärenden, antal	0	0	0	25	27	52
Genomsnittlig kötid, dagar	–	–	–	329	314	321
Andel öppna ärenden inom författningsstyrd tid	–	–	–	0 %	4 %	2 %
Totalt antal öppna ärenden	406	740	1 146	268	473	741

Barn utan vårdnadshavare**	2022			2023		
	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt
Inkomna ärenden						
Förstagångsärenden, antal	387	384	771	59	88	147
Förlängningsärenden, antal	0	0	0	183	186	369
Totalt antal inkomna ärenden	387	384	771	242	274	516
Avgjorda ärenden						
Förstagångsärenden, antal	416	393	809	55	95	150
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	16	18	17	17	17	17
Andel avgjorda ärenden inom författningsstyrd tid	100 %	100 %	100 %	98 %	98 %	98 %
Bifallsandel (mot avslag)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Förlängningsärenden, antal	0	0	0	178	169	347
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	–	–	–	49	53	51
Andel avgjorda ärenden inom författningsstyrd tid	–	–	–	100 %	99 %	100 %
Bifallsandel (mot avslag)	–	–	–	100 %	100 %	100 %
Totalt antal avgjorda ärenden	416	393	809	233	264	497

* I årsredovisningen för 2022 inkluderades asylärenden från medborgare i Ukraina inkomna efter den 24 februari 2022 i denna tabell. I denna årsredovisning ingår inte dessa ärenden i tabellen.

** Antalet öppna ärenden för barn utan vårdnadshavare vid årets slut var mycket få och redovisas därför inte i tabellen.

7.3 Anvisningar

Av förordningen (2022:1008) om anvisning av en kommun som ska ordna boende för vissa utlänningar framgår att det sammanlagda antalet skyddsbehövande som Migrationsverket får anvisa under 2023 inte får överstiga fördelningstalet på 7 100. Utifrån förutsättningarna i regleringsbrevet, att återstoden av de platser som inte anvisades till kommunerna på 2022 års fördelningstal skulle utgöra fördelningen mellan kommunerna för 2023, innebär Migrationsverkets beslut den 28 december 2022 om fördelningstal för 2023 att 241 av 290 kommuner fick ett fördelningstal på minst 1.

Under året har Migrationsverket anvisat cirka 5 900 personer med tillfälligt skydd. Av dessa avbröt drygt 1 000 anvisningen. Över hälften av de som anvisades hade tidigare bott i eget boende men hade nu behov av ordnat boende. Nästan hälften av de som bodde i eget boende hade valt att göra det i Stockholms län. Eftersom fördelningstalen för kommunerna där var mycket begränsade var det en utmaning att i många fall behöva anvisa skyddsbehövande till ett boende långt ifrån etableringsorten. I takt med att fördelningstalen fylldes upp i kommuner närliggande Stockholms län och anvisningarna spreds ut mer över landets samtliga kommuner ökade andelen avbrott successivt.

Migrationsverket har under året reviderat fördelningstalet för 123 individer och 45 kommuner som fått höjt fördelningstal. Anledningarna har varit förälder som återförenas med familj med minderårigt barn, ensamkommande barn som fyller 18 år, nyfött barn samt anknytning till ensamkommande barn. Andelen anvisade som togs emot av kommun från Migrationsverkets anläggningsboende inom författningsstyrd tid var 83 procent, jämfört med 79 procent 2022.

7.4 Återvändande

Under året lämnade drygt 8 400 personer som beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd Sverige genom att de reste ut självmant. Det var något fler än 2022. Av de som reste ut under året var knappt 7 400 fortfarande utresta vid årets slut, och drygt 1 000 var åter inskrivna i mottagningssystemet. Fler kvinnor än män lämnade landet självmant vilket förklaras av att andelen kvinnor som beviljats tillfälligt skydd är avsevärt högre än andelen män.

Drygt 4 800 utresor hade okänt destinationsland registrerat. De vanligaste destinationerna som uppgavs i samband med utresan var Ukraina (2 500 registreringar), Tyskland (340) och Polen (200). Den genomsnittliga vistelsetiden i mottagningssystemet fram till utresa var 301 dagar (jämfört med 142 dagar 2022). Den längre vistelsetiden berodde på att de som reste ut under 2023 till stor del beviljades tillfälligt skydd under 2022 och har varit inskrivna i mottagningssystemet sedan dess.

7.5 Finansiering av frivilligt återvändande

I regleringsbrevet fick Migrationsverket i uppdrag att söka medel från EU-fonder till insatser för att ge stöd åt personer med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet. Stödet skulle täcka reskostnader och andra kostnader som uppstod för återresan. Migrationsverket har under året haft dialog med fondförvaltningen för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, AMIF, om möjligheterna att medfinansiera sådana insatser genom att utbetala en schablon till personer som återvänder till Ukraina. På grund av svårigheter i uppföljningen om faktisk utresa av målgruppen fanns juridiska hinder för AMIF att bevilja medel genom en schablon och uppdraget kunde inte genomföras under 2023. Migrationsverket kommer under våren 2024 att ansöka om medel från AMIF till en förstudie med syftet att utreda förutsättningarna för en hållbar finansiering av insatsen.

8. Tillståndsärenden

8.1 Anknytningsärenden

8.1.1 ÄRENDEUTVECKLING

Antalet förstagångsansökningar fortsatte att minska under 2023 medan antalet förlängningsansökningar ökade markant. Effekten av allt färre asylrelaterade familjeåterföreningar påverkar fortsatt mängden ansökningar. Vad gäller förlängningsansökningar syntes effekten av regeländringen i utlänningslagen i juli 2021 som innebär att tidsbegränsade tillstånd ges, till skillnad från innan då permanenta uppehållstillstånd var det normala.

Antalet avgjorda anknytningsärenden ökade jämfört med föregående år, och antalet öppna förstagångsärenden minskade. Den stora ökningen av förlängningsärenden innebar dock att antalet öppna ärenden inte minskade totalt. Den genomsnittliga kötiden och andelen öppna ärenden inom författningsstyrd försämrades inom förstagångsansökningar. Däremot förbättrades dessa inom förlängningsärenden vilket berodde på de många nya ansökningar som inkom i slutet av året. Färre inkomna förstagångsärenden innebar i sin tur att det fanns färre nya öppna ärenden vilket påverkade kötiden negativt.

Skillnaden i handläggningstid mellan könen var mycket liten i förstagångsansökningar, där män har en något längre handläggningstid. Även i förlängningsansökningar har män en längre handläggningstid, men där är skillnaden större. Båda fallen förklaras av att män har en högre avslagsfrekvens. Den större skillnaden i förlängningsansökningarna beror på att avslagsbeslut där ofta förenas med utvisningsbeslut vilket medför en betydligt längre handläggningstid.

8.1.2 VERKSAMHETSUTVECKLING

Under 2022 påbörjades utveckling av automatiserad handläggning av förlängningsärenden med fokus på bifallsbeslut. Arbetet har fortsatt under 2023 men fick pausas på grund av prioritering av annan utveckling.

Figur 8.1 Anknytningsärenden, 2021–2023

Ärenden	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Inkomna ärenden									
Förstagångsärenden, antal	19 638	13 419	33 057	18 986	11 679	30 665	16 311	9 967	26 278
varav barn födda i Sverige	3 300	3 442	6 742	2 720	2 771	5 491	2 326	2 407	4 733
Förlängningsärenden, antal	6 035	2 664	8 699	6 199	2 740	8 939	11 319	4 909	16 228
Totalt antal inkomna	25 673	16 083	41 756	25 185	14 419	39 604	27 630	14 876	42 506
Avgjorda ärenden									
Förstagångsärenden, antal	17 786	12 431	30 217	16 538	10 531	27 069	18 118	11 315	29 433
varav barn födda i Sverige	2 634	2 753	5 387	1 761	1 674	3 435	2 569	2 748	5 317
Bifallsandel	55 %	49 %	53 %	53 %	46 %	50 %	55 %	49 %	53 %
Andel avgjorda ärenden inom författningsstyrd tid	44 %	49 %	46 %	35 %	37 %	36 %	31 %	31 %	31 %
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	357	342	351	381	385	382	397	406	401
Förlängningsärenden, antal	5 934	2 842	8 776	5 219	2 317	7 536	7 447	3 017	10 464
Bifallsandel	94 %	88 %	92 %	92 %	83 %	89 %	93 %	88 %	92 %
Andel avgjorda ärenden inom författningsstyrd tid	83 %	72 %	79 %	60 %	52 %	58 %	68 %	60 %	66 %
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	131	195	152	191	248	209	184	227	196
Totalt antal avgjorda	23 720	15 273	38 993	21 757	12 848	34 605	25 565	14 332	39 897
Öppna ärenden vid årets slut									
Förstagångsärenden, antal	18 227	11 874	30 101	20 668	13 019	33 687	18 848	11 655	30 503
varav barn födda i Sverige	1 585	1 599	3 184	2 542	2 695	5 237	2 297	2 351	4 648
Andel öppna ärenden inom författningsstyrd tid	66 %	65 %	66 %	60 %	57 %	59 %	53 %	52 %	53 %
Genomsnittlig kötid, dagar	241	249	244	255	274	263	294	310	300
Förlängningsärenden, antal	2 411	1 402	3 813	3 391	1 825	5 216	7 259	3 716	10 975
Andel öppna ärenden inom författningsstyrd tid	69 %	56 %	64 %	71 %	59 %	66 %	76 %	70 %	74 %
Genomsnittlig kötid, dagar	209	291	239	183	243	204	158	188	168
Totalt antal öppna	20 638	13 276	33 914	24 059	14 844	38 903	26 107	15 371	41 478

8.1.3 KOSTNADSUTVECKLING

De totala kostnaderna minskade något under året samtidigt som antalet avgjorda ärenden ökade markant. Styckkostnaden minskade med cirka 17 procent vilket främst berodde på en ökad produktivitet, delvis som en effekt av att förlängningsärenden ökat mest i volym.

Figur 8.2 Produktivitet och styckkostnad, 2021–2023

Anknytningsärenden	2021	2022	2023
Produktivitet	120	108	117
Produktivitet, förstagångsärenden	109	97	104
Produktivitet, förlängningsärenden	183	182	180
Styckkostnad per avgjort ärende (kr)	12 591	13 826	11 540
varav anslag 1:1	12 491	13 686	11 473
därav personalkostnader 1:1	8 403	9 397	7 968
därav övriga kostnader 1:1	4 088	4 290	3 505

Produktivitet per ärendesegment innefattar endast resurser för operativ verksamhet.

Styckkostnaden är beräknad utifrån total kostnad och innefattar kostnader för operativ verksamhet samt stöd- och ledningsfunktioner. Produktivitet och kostnad per ärende för år 2021–2022 har uppdaterats med ny data avseende antal avgjorda ärenden sedan tidigare årsredovisningar.

8.2 Arbetsmarknadsärenden

8.2.1 ÄRENDEUTVECKLING

Antalet förstagångsansökningar sjönk markant under det gångna året. Minskningen skedde i flera olika ärendekategorier, från yrken med låga krav på utbildning till högkvalificerad arbetskraft. Tre faktorer bedöms ha påverkat minskningen: det höjda försörjningskravet som infördes i november 2023, kravet på försörjning av arbetstagarens familj som infördes i juni 2022 samt en allmänt försvagad efterfrågan på arbetskraft. Det förstnämnda bedöms ännu inte ha påverkat siffrorna för 2023 i någon större utsträckning då det infördes så pass sent. De två andra faktorerna har troligen påverkat ansökningarna i större omfattning, men det går inte att säga vilken faktor som påverkat mest. Antalet förlängningsärenden ökade däremot, vilket beror på det större antalet beviljade förstagångs-ärenden under tidigare år.

Under året minskade antalet öppna ärenden med 29 procent. Det var främst ett resultat av att många fler ärenden avgjordes än tidigare år. Dock sågs en försämring både i kötid och i andel öppna ärenden inom författningsstyrd tid. Även handläggningstiden försämrades i förstagångsärendena, men förbättrades däremot i förlängningsärenden. Under året har myndigheten fokuserat på att förbereda den nya modell för arbetstillstånd som införs 2024. Den nya modellen ska underlätta för högkvalificerad arbetskraft som vill arbeta i Sverige, och även förbättra läget inom hela arbetstillstandsprocessen. I syfte att påbörja arbetet i den nya modellen med så bra förutsättningar som möjligt har vissa kategorier ärenden avarbetats i en snabbare takt och principen om äldst ärende först har inte alltid följts. Därmed har utfallet på kötiderna blivit begränsat trots att antalet öppna ärenden tydligt har minskat.

Kvinnor hade något längre handläggningstid än män i förstagångsansökningar vilket liksom tidigare år främst förklaras av ärendesammansättningen. Till exempel är det en högre andel män som ansöker om arbetstillstånd vid certifierade företag där handläggningstiden är väsentligt kortare än det genomsnittliga arbetstillståndsärendet.

8.2.2 VERKSAMHETSUTVECKLING

Migrationsverket fick i regleringsbrevet i uppdrag att främja högkvalificerad arbetskraftsinvandring. Uppdraget redovisades till regeringen den 28 augusti 2023. Den framtagna modellen för arbetsmarknadsärenden bygger på en övergång från certifieringssystem till kategorisering och införs 2024. Inför införandet av den nya modellen har systemet med certifierade företag avvecklats i december 2023.

Beslut om att ålägga en arbetsgivare skyldighet att anmäla om villkoren som legat till grund för arbetstillståndet ändras till det sämre har automatiserats. Det förväntas leda till sparade resurser och höjd kvalitet i hanteringen.

Den automatiserade beslutsprocessen i arbetstillståndsärenden har utvidgats för att omhänderta fler ärenden.

Figur 8.3 Arbetsmarknadsärenden, 2021–2023

Ärenden	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Inkomna ärenden									
Förstagångsärenden, antal	22 415	34 202	56 617	25 745	39 713	65 458	17 974	29 186	47 160
Förlängningsärenden, antal	17 351	22 612	39 963	16 873	22 544	39 417	18 970	25 445	44 415
Totalt antal inkomna	39 766	56 814	96 580	42 618	62 257	104 875	36 944	54 631	91 575
Avgjorda ärenden									
Förstagångsärenden, antal	20 678	31 989	52 667	22 609	36 104	58 713	21 770	33 417	55 187
Bifallsandel	72%	73%	73%	69%	70%	69%	63%	62%	63%
Andel avgjorda ärenden inom författningsstyrd tid	63 %	69 %	67 %	58 %	65 %	62 %	47 %	56 %	53 %
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	129	115	120	155	137	144	194	170	180
Förlängningsärenden, antal	13 862	18 202	32 064	12 987	17 213	30 200	23 269	30 505	53 774
Bifallsandel	90 %	88 %	89 %	89 %	85 %	87 %	87 %	84 %	86 %
Andel avgjorda ärenden inom författningsstyrd tid	65 %	63 %	64 %	35 %	35 %	35 %	56 %	55 %	56 %
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	126	133	130	222	225	224	189	193	191
Totalt antal avgjorda	34 540	50 191	84 731	35 596	53 317	88 913	45 039	63 922	108 961
Öppna ärenden vid året slut									
Förstagångsärenden, antal	9 426	12 694	22 120	12 562	16 302	28 864	8 766	12 071	20 837
Andel öppna ärenden inom författningsstyrd tid	53 %	51 %	52 %	43 %	47 %	45 %	39 %	40 %	40 %
Genomsnittlig kötid, dagar	166	171	169	200	189	194	248	230	237
Förlängningsärenden, antal	9 598	12 901	22 499	13 484	18 232	31 716	9 184	13 172	22 356
Andel öppna ärenden inom författningsstyrd tid	43 %	42 %	43 %	40 %	39 %	39 %	32 %	32 %	32 %
Genomsnittlig kötid, dagar	189	196	193	242	245	244	336	332	334
Totalt antal öppna	19 024	25 595	44 619	26 046	34 534	60 580	17 950	25 243	43 193

Figur 8.4 Genomsnittlig handläggningstid (dagar) per ärendekategori, förstagsansökan, 2021–2023

Ärendekategori	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Certifierade	23	20	21	59	58	58	72	64	66
Särskilda beviskrav	281	266	269	268	260	261	309	289	294
Bärplockare	23	24	24	31	33	33	52	51	51
Övriga arbetstagare	161	156	158	162	156	158	201	183	188

8.2.3 KOSTNADSUTVECKLING

De totala kostnaderna för arbetstillståndsärenden ökade med cirka 104 miljoner kronor och antalet avgjorda ärenden ökade i paritet. Styckkostnaden och produktiviteten var i princip oförändrad jämfört med 2022.

Figur 8.5 Produktivitet och styckkostnad, 2021–2023

Arbetstillstånd	2021	2022	2023
Produktivitet	350	272	270
Produktivitet, förstagsärenden	337	274	259
Produktivitet, förlängningsärenden	373	268	282
Styckkostnad per avgjort ärende (kr)	3 986	4 819	4 884
varav anslag 1:1 totalt	3 954	4 771	4 855
därav personalkostnader anslag 1:1	2 660	3 275	3 372
därav övriga kostnader anslag 1:1	1 294	1 495	1 483

Produktivitet per ärendesegment innefattar endast resurser för operativ verksamhet.

Styckkostnaden är beräknad utifrån total kostnad och innefattar kostnader för operativ verksamhet samt stöd- och ledningsfunktioner.

Produktivitet och kostnad per ärende för år 2021–2022 har uppdaterats med ny data avseende antal avgjorda ärenden sedan tidigare årsredovisningar.

8.3 EES-ärenden

8.3.1 ÄRENDEUTVECKLING

Antalet ansökningar ökade även under 2023, särskilt segmentet ansökningar om ställning som varaktigt bosatt i Sverige (för att få ställning som varaktigt bosatt ska man ha bott i ett EU-land i minst fem år med uppehållstillstånd). Fler ärenden avgjordes än föregående år men trots detta ökade antalet öppna ärenden. Den genomsnittliga handläggningstiden blev kortare samtidigt som de öppna ärendena blev äldre. Under året har ärenden om uppehållskort (uppehållskort ger familjen till en person som har uppehållsrätt rätt att bo och arbeta i Sverige så länge uppehållsrätten gäller) prioriterats. Trots det nåddes inte målen helt för detta ärendesegment, med en alltför stor andel ärenden som var äldre än den författningsstyrda tiden på sex månader. Den genomsnittliga handläggningstiden var något kortare för kvinnor än för män. En orsak var att fler kvinnor ansöker om uppehållskort vilket som nämnts fick viss prioritering under året.

Figur 8.6 EES-ärenden, 2021–2023

Ärenden	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal inkomna ärenden	7 700	8 715	16 415	8 332	9 714	18 046	9 728	10 643	20 371
Antal avgjorda ärenden	5 794	6 400	12 194	8 096	8 996	17 092	8 359	9 738	18 097
Bifallsandel	71 %	68 %	69 %	69 %	68 %	68 %	61 %	60 %	60 %
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	228	216	221	262	254	258	240	247	244
Antal öppna ärenden vid årets slut	5 648	6 180	11 828	5 884	6 898	12 782	7 253	7 803	15 056
Genomsnittlig kötid, dagar	193	183	188	186	180	183	212	205	208

Andel avgjorda och öppna ärenden inom författningsstyrd tid anges inte eftersom de författningsstyrda tiderna inom ärendeslaget varierar.

8.3.2 KOSTNADSUTVECKLING

De totala kostnaderna för EES-ärenden ökade med cirka 11 miljoner kronor och antalet avgjorda ärenden ökade. Styckkostnaden per avgjort ärende ökade därmed med cirka 3 procent vilket främst förklaras av att produktiviteten för ärendeslaget blev lägre.

Figur 8.7 Produktivitet och styckkostnad, 2021–2023

EES-ärenden	2021	2022	2023
Produktivitet	176	207	187
Styckkostnad per avgjort ärende (kr)	8 164	6 937	7 163
varav anslag 1:1	8 100	6 867	7 121
därav personalkostnader 1:1	5 449	4 715	4 945
därav övriga kostnader 1:1	2 651	2 152	2 176

Produktivitet per ärendesegment innefattar endast resurser för operativ verksamhet.

Styckkostnaden är beräknad utifrån total kostnad och innefattar kostnader för operativ verksamhet samt stöd- och ledningsfunktioner.

Produktivitet och kostnad per ärende för år 2021–2022 har uppdaterats med ny data avseende antal avgjorda ärenden sen tidigare årsredovisningar.

8.4 Studerandeärenden

8.4.1 ÄRENDEUTVECKLING

Även under 2023 var det relativt många som ansökte om studerandetillstånd i Sverige. Handläggningstiden för studerandeärenden ökade. Myndigheten gick in i året med många öppna ärenden. Dessa har under året arbetats av vilket bidragit till den längre genomsnittliga handläggningstiden. Antalet öppna ärenden vid årets slut var färre, men också äldre, än föregående år. Skillnaden mellan könen i handläggningstid var liksom tidigare år försumbar.

Migrationsverkets huvudsakliga mål är att personer som ansöker om uppehållstillstånd för högre studier ska få beslut innan terminsstart. Antalet studenter som fick avslag enbart på grund av att det var för sent att registrera sig till studierna var 124 stycken, vilket motsvarade 1 procent av de avgjorda ärendena för gäststuderande. Det indikerar att Migrationsverket nådde det huvudsakliga målet för ärendeslaget. Könsfördelningen bland de som fick avslag på grund av detta skäl var jämn, och andelen avslag var i paritet med 2021 och 2022.

Myndigheten har under året fortsatt arbetet med att motverka missbruk av studerandetillstånd. Antalet studieavsiktsutredningar var fortsatt högt men lägre än 2022. Bifallsfrekvensen för förstagångs-ärenden sjönk marginellt jämfört med 2022, då den låg på en historiskt låg nivå. Detta är en sannolik effekt av det allt mer fokuserade arbetet på att upptäcka missbruk.

8.4.2 VERKSAMHETSUTVECKLING

Migrationsverkets praxis gällande utlandsvistelse ändrades under året. Ändringen innebär att det blivit enklare för studerande att bedriva studier utomlands utan att det påverkar möjligheten att få eller behålla sitt uppehållstillstånd i Sverige. Förändringen gäller studerande vid högre utbildning som ska genomföra studier i annat land än Sverige som en del av sin utbildning. Detta kommer sannolikt leda till att Migrationsverket inte behöver hantera ärenden om återkallande av tillstånd för seriösa studenter, och istället kan fokusera på ärenden rörande personer som inte studerar trots att de har uppehållstillstånd i Sverige för studier.

I januari 2023 fattades beslut om att inrätta en samverkansgrupp tillsammans med Sveriges universitets- och högskoleförbund med uppdrag att motverka missbruk av uppehållstillstånd för studier och att förenkla för seriösa studenter. I regleringsbrevet för 2023 fick Migrationsverket och lärosätena i uppdrag att genomföra åtgärder för att minska missbruk av uppehållstillstånd för studier. Majoriteten av utvecklingsarbetet har därför förlagts i denna samverkansgrupp. Uppdraget har delredovisats till regeringen den 24 oktober 2023 och slutredovisning ska ske senast den 1 april 2024.

Under 2022 genomförde Migrationsverket en insats i Pakistan där majoriteten av de som ansökte om uppehållstillstånd för studier utreddes gällande studieavsikten. Under 2023 har en liknande insats genomförts vid utlandsmyndigheten i Abuja, Nigeria. Insatsen genomfördes mot bakgrund av det missbruk som finns i studerandeärenden, i syfte att kvalitetssäkra processen och säkerställa att rätt sökande beviljas uppehållstillstånd. Insatsen i Abuja har ännu inte utvärderats av Migrationsverket.

Figur 8.8 Studerandeärenden, 2021–2023

Ärenden	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Inkomna ärenden									
Förstagångsärenden, antal	8 604	9 909	18 513	10 080	11 738	21 818	10 031	10 109	20 140
Förlängningsärenden, antal	2 527	3 548	6 075	3 140	4 021	7 161	3 466	4 379	7 845
Totalt antal inkomna	11 131	13 457	24 588	13 220	15 759	28 979	13 497	14 488	27 985
Avgjorda ärenden									
Förstagångsärenden, antal	8 167	9 500	17 667	9 307	11 201	20 508	10 861	10 847	21 708
Bifallsandel	78 %	76 %	77 %	69 %	63 %	66 %	68 %	62 %	65 %
Andel avgjorda ärenden inom författningsstyrd tid	81 %	79 %	80 %	72 %	70 %	71 %	63 %	60 %	62 %
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	65	69	67	77	78	77	92	95	94
Förlängningsärenden, antal	2 115	3 159	5 274	2 546	3 540	6 086	3 752	4 749	8 501
Bifallsandel	77 %	68 %	71 %	81 %	78 %	79 %	80 %	78 %	79 %
Andel avgjorda ärenden inom författningsstyrd tid	42 %	38 %	40 %	40 %	38 %	39 %	36 %	39 %	37 %
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	119	133	127	132	134	134	150	145	147
Totalt antal avgjorda	10 282	12 659	22941	11 853	14 741	26 594	14 613	15 596	30 209
Öppna ärenden vid året slut									
Förstagångsärenden, antal	1 189	1 379	2 568	1 962	1 916	3 878	1 132	1 178	2 310
Andel öppna ärenden inom författningsstyrd tid	51 %	50 %	51 %	54 %	54 %	54 %	39 %	38 %	38 %
Genomsnittlig kötid, dagar	113	120	117	123	125	124	168	173	171
Förlängningsärenden, antal	922	1 326	2 248	1 516	1 807	3 323	1 230	1 437	2 667
Andel öppna ärenden inom författningsstyrd tid	28 %	22 %	25 %	24 %	23 %	24 %	25 %	21 %	22 %
Genomsnittlig kötid, dagar	134	139	137	155	160	158	169	175	172
Totalt antal öppna	2 111	2 705	4 816	3 478	3 723	7 201	2 362	2 615	4 977

8.4.3 KOSTNADSUTVECKLING

De totala kostnaderna för studerandeärenden ökade med cirka 14 miljoner kronor och antalet avgjorda ärenden ökade. Styckkostnaden per avgjort ärende ökade med fyra procent vilket främst förklaras av en lägre produktivitet.

Figur 8.9 Produktivitet och styckkostnad, 2021–2023

Studerandeärenden	2021	2022	2023
Produktivitet	471	486	442
Produktivitet, förstagångsärenden	541	512	431
Produktivitet, förlängningsärenden	327	414	474
Styckkostnad per avgjort ärende (kr)	2 891	2 850	2 974
varav anslag 1:1	2 868	2 821	2 957
därav personalkostnader 1:1	1 929	1 937	2 053
därav övriga kostnader 1:1	939	884	903

Produktivitet per ärendesegment innefattar endast resurser för operativ verksamhet.

Styckkostnaden är beräknad utifrån total kostnad och innefattar kostnader för operativ verksamhet samt stöd- och ledningsfunktioner.

Produktivitet och kostnad per ärende för år 2021–2022 har uppdaterats med ny data avseende antal avgjorda ärenden sen tidigare årsredovisningar.

8.5 Viseringsärenden

8.5.1 ÄRENDEUTVECKLING

Antalet viseringsansökningar ökade med 20 procent till samma nivå som innan pandemin då resandet närmast upphörde. Även om vissa utlandsmyndigheter såg färre ansökningar på grund av säkerhetsläget och sanktioner, som Islamabad och Moskva, ökade det vid flera andra, som utlandsmyndigheterna i Kina och New Delhi. Se vidare om arbetet med migrationsärenden på utlandsmyndigheterna i kapitel 21.

Figur 8.10 Viseringsärenden, 2021–2023

Ärenden	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal inkomna ärenden	13 042	16 657	29 699	64 880	78 860	143 740	77 711	95 153	172 864
Antal avgjorda ärenden	12 672	16 209	28 881	64 482	78 295	142 777	77 810	95 245	173 055
varav avgjorda av Migrationsverket	1 039	1 347	2 386	4 461	4 420	8 881	4 407	5 075	9 482
Bifallsandel	73 %	76 %	74 %	70 %	70 %	70 %	76 %	75 %	76 %
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	6	6	6	11	10	11	8	7	8

8.5.2 VERKSAMHETSUTVECKLING

Upphandling av ett nytt ramavtal för mottagande och hantering av viseringsansökningar via en extern tjänsteleverantör har genomförts under året under ledning av Justitiedepartementet. Avtalet träder i kraft under 2024, löper över sju år med möjlighet till förlängning och tar höjd för ytterligare digitalisering och utveckling.

I samband med att handläggningen av Schengenviseringar för sökanden bosatta i Storbritannien flyttades från utlandsmyndigheten i London till Migrationsverket har flera förändringar genomförts i samråd med den externa tjänsteleverantören vilka inneburit en delvis elektronisk ansökningsprocess. Denna process kan framöver även implementeras på andra orter om så är lämpligt.

8.5.3 KOSTNADSUTVECKLING

Totalt ökade kostnaderna för viseringsärenden med cirka två miljoner kronor och antalet avgjorda ärenden ökade markant. Styckkostnaden per avgjort ärende minskade med 14 procent.

Figur 8.11 Produktivitet och styckkostnad, 2021–2023

Viseringsärenden	2021	2022	2023
Produktivitet	1 260	5 336	5 353
Styckkostnad per avgjort ärende (kr)	1 606	409	351
varav anslag 1:1	1 593	405	349
därav personalkostnader 1:1	1 072	278	242
därav övriga kostnader 1:1	521	127	107

Produktivitet per ärendesegment innefattar endast resurser för operativ verksamhet.

Styckkostnaden är beräknad utifrån total kostnad och innefattar kostnader för operativ verksamhet samt stöd- och ledningsfunktioner.

Produktivitet och kostnad per ärende för år 2021–2022 har uppdaterats med ny data avseende antal avgjorda ärenden sen tidigare årsredovisningar.

8.6 Besöksärenden

8.6.1 ÄRENDEUTVECKLING

Antalet inkomna besöksärenden var på ungefär samma nivå som 2022.

Figur 8.12 Besöksärenden, 2021–2023

Ärenden	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal inkomna ärenden	4 705	3 026	7 731	7 169	3 835	11 004	7 052	3 541	10 593
Antal avgjorda ärenden	4 837	2 907	7 744	6 848	3 801	10 649	7 374	3 712	11 086
Bifallsandel	59 %	55 %	58 %	71 %	63 %	68 %	74 %	69 %	73 %
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	64	65	65	63	70	66	66	78	70
Antal öppna ärenden	896	628	1 524	1 217	662	1 879	895	491	1 386
Genomsnittlig kötid, dagar	77	80	79	85	89	87	87	79	84

8.6.2 VERKSAMHETSUTVECKLING

Digital ansökan om uppehållstillstånd för besök är planerat att under 2024 införas på samtliga utlandsmyndigheter som hanterar besöksärenden. I dagsläget kan digital ansökan endast göras vid ambassaden i Bangkok. Införandet förbereddes under 2023 med fokus på förbättringar av e-ansökan och anpassning av den digitala processen utifrån behov som kan finnas vid olika utlandsmyndigheter. Andelen e-ansökningar förväntas öka och handläggningstiden i ärenden där ansökan görs vid utlandsmyndighet bör kunna förkortas när ansökningarna inte behöver skickas med kurirpost till Migrationsverket och sedan skannas in på myndigheten.

8.6.3 KOSTNADSUTVECKLING

Totalt minskade kostnaderna för besöksärenden med knappt 2 miljoner kronor och antalet avgjorda ärenden ökade. Styckkostnaden per avgjort ärende minskade med cirka 8 procent vilket främst förklaras av en ökad produktivitet.

Figur 8.13 Produktivitet och styckkostnad, 2021–2023

Besöksärenden	2021	2022	2023
Produktivitet	258	399	440
Styckkostnad per avgjort ärende (kr)	6 620	4 380	4 027
varav anslag 1:1	6 568	4 336	4 003
därav personalkostnader 1:1	4 418	2 977	2 780
därav övriga kostnader 1:1	2 149	1 359	1 223

Produktivitet per ärendesegment innefattar endast resurser för operativ verksamhet.

Styckkostnaden är beräknad utifrån total kostnad och innefattar kostnader för operativ verksamhet samt stöd- och ledningsfunktioner.

Produktivitet och kostnad per ärende för år 2021–2022 har uppdaterats med ny data avseende antal avgjorda ärenden sen tidigare årsredovisningar.

9. Medborgarskapsärenden

9.1 Ärendeutveckling

Antalet ansökningar om svenskt medborgarskap sjönk under 2023. Hur många ansökningar som kommer in ett givet år går att härleda till antalet uppehållstillstånd som beviljats tidigare år och minskningen var därför prognosticerad.

Antalet avgjorda ärenden minskade markant. Den främsta anledningen till det var att myndigheten under året implementerade vissa säkerhetskänsliga åtgärder för att minska risken för otillåten påverkan och skapa större säkerhet i prövningen av medborgarskapsärenden. Ett beslut om att bevilja svenskt medborgarskap kan inte återkallas. Åtgärderna har sänkt produktiviteten kraftigt, men har samtidigt inneburit att risken för felaktiga beslut minskat betydligt. Dessutom infördes krav på att utföra slagningar i Schengen Information System (SIS) även i medborgarskapsärenden vilket också påverkade produktiviteten negativt.

Begäran om avgörande enligt 12 § förvaltningslagen ställs fortfarande i en mycket stor andel av ärendena och antalet ökade jämfört med föregående år. Den stora mängden begäran om avgörande har liksom tidigare år medfört att handläggningen i hög grad utgick från de ärenden där det inkom en sådan begäran. Myndigheten har dock fortsatt avgjort de nya ärenden som kräver en liten handläggande insats eftersom det bedöms som betydligt mer kostnadseffektivt. Eftersom en stor andel av de ärenden som avgjordes var sådana där det fanns en begäran om avgörande försämrades andelen öppna ärenden inom författningsstyrd tid. De flesta begäran om avgörande inkommer i ärenden som nyligen passerat sexmånadersgränsen. Det fanns därmed mycket litet utrymme för att arbeta med de allra äldsta ärendena där det inte fanns en begäran om avgörande.

Skillnaderna i handläggningstid och bifallsandel mellan könen var fortsatt små, men en något lägre beviljandegrad och längre handläggningstid finns för män i naturalisationsärenden. Att män varit i majoritet som asylsökande är troligen vad påverkar männens handläggningstider och beviljandegrad i medborgarskapsprövningen. Faktorer som för individen gör det svårare att få medborgarskap förekommer oftare bland de som beviljats uppehållstillstånd på grund av asyl, som till exempel att identiteten inte är styrkt.

9.2 Verksamhetsutveckling

Under året har åtgärder vidtagits i syfte att automatisera fler delar i processen, vilket ska bidra till att frigöra mer tid för handläggning och därmed i förlängningen förkorta handläggningstiden. Exempelvis har automatiska passbeställningar lanserats för en del ärendetyper, vilket syftar till att minska administrationen och öka takten i hanteringen av passgranskningar. Det bör också medföra att de som ansöker om medborgarskap kan få tillbaka sina pass fortare.

Utvecklingsverksamheten inom medborgarskapsärenden har under året även arbetat med myndighetens digitala transformation genom att inleda byggandet av en ny grunddataportal. Denna funktion är grundläggande för hela myndigheten och används vid all handläggning, men den nuvarande versionen måste byggas om för att fungera i den nya målarkitekturen.

Figur 9.1 Medborgarskapsärenden, 2021–2023

Ärenden	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Inkomna ärenden									
Naturalisationsärenden	29 129	28 075	57 204	31 526	34 873	66 399	25 326	32 331	57 657
Anmälningsärenden	8 161	8 882	17 043	9 694	10 520	20 214	7 463	8 107	15 570
Bibehållande-/ befrielseärenden	896	959	1 855	892	961	1 853	980	1 034	2 014
Medborgarskapsförklaring	262	253	515	173	189	362	225	210	435
Totalt antal inkomna	38 448	38 169	76 617	42 285	46 543	88 828	33 994	41 682	75 676
Avgjorda ärenden									
Naturalisationsärenden	31 491	34 689	66 180	36 659	37 523	74 182	27 720	30 821	58 541
Bifallsandel	90 %	85 %	88 %	88 %	80 %	84 %	83 %	77 %	80 %
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	407	452	431	504	535	520	490	498	495
Anmälningsärenden	8 235	9 134	17 369	8 602	9 366	17 968	7 405	8 127	15 532
Bifallsandel	78 %	78 %	78 %	80 %	80 %	80 %	80 %	80 %	80 %
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	95	97	96	83	82	82	118	116	117
Bibehållande-/ befrielseärenden	791	841	1 632	557	595	1 152	634	618	1 252
Bifallsandel	41 %	41 %	41 %	39 %	41 %	40 %	40 %	37 %	38 %
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	133	122	127	187	176	181	227	234	230
Medborgarskapsförklaring	224	203	427	124	106	230	116	147	263
Bifallsandel	59 %	63 %	61 %	65 %	67 %	66 %	60 %	55 %	57 %
Genomsnittlig handläggningstid, dagar	300	290	295	363	388	374	525	484	502
Total bifallsandel	87 %	82 %	84 %	86 %	80 %	83 %	81 %	77 %	79 %
Total genomsnittlig handläggningstid, dagar	338	373	356	421	441	431	409	416	413
Total andel avgjorda inom författningsstyrd tid	46 %	40 %	43 %	40 %	38 %	39 %	37 %	35 %	36 %
Totalt antal avgjorda	40 741	44 867	85 608	45 942	47 590	93 532	35 875	39 713	75 588
Öppna ärenden vid året slut									
Naturalisationsärenden	45 790	50 011	95 801	40 657	47 361	88 018	38 508	48 287	86 795
Anmälningsärenden	1 923	2 017	3 940	3 015	3 171	6 186	3 090	3 221	6 311
Bibehållande-/ befrielseärenden	388	392	780	723	758	1 481	1 100	1 206	2 306
Medborgarskapsförklaring	219	215	434	268	298	566	379	372	751
Total andel öppna inom författningsstyrd tid	23 %	23 %	23 %	35 %	35 %	35 %	28 %	31 %	30 %
Total genomsnittlig kötid, dagar	519	529	524	501	496	499	541	518	528
Totalt antal öppna	48 320	52 635	100 955	44 663	51 588	96 251	43 077	53 086	96 163

9.3 Kostnadsutveckling

De totala kostnaderna för medborgarskapsärenden ökade med cirka 14 miljoner kronor jämfört med 2022. Antalet avgjorda ärenden minskade markant och styckkostnaden ökade med 31 procent, vilket främst förklaras av en lägre produktivitet.

Figur 9.2 Produktivitet och styckkostnad, 2021–2023

Medborgarskapsärenden	2021	2022	2023
Produktivitet	480	428	346
Styckkostnad per avgjort ärende (kr)	2 159	2 341	3 073
varav anslag 1:1	2 159	2 341	3 073
därav personalkostnader 1:1	1 773	1 932	2 508
därav övriga kostnader 1:1	387	409	565

Produktivitet per ärendesegment innefattar endast resurser för operativ verksamhet.

Styckkostnaden är beräknad utifrån total kostnad och innefattar kostnader för operativ verksamhet samt stöd- och ledningsfunktioner.

Produktivitet och kostnad per ärende för år 2021–2022 har uppdaterats med ny data avseende antal avgjorda ärenden sedan tidigare årsredovisningar.

10. Förvarsverksamheten

10.1 Tillhandahållande av förvarsplatser

I regleringsbrevet för 2023 gavs Migrationsverket i uppdrag att fortsatt öka antalet förvarsplatser. Detta uppdrag redovisades till Regeringskansliet den 13 december 2023. Vid årets slut uppgick det totala antalet förvarsplatser till 567. Liksom tidigare var det Polismyndigheten som stod för den klart övervägande användningen av förvarsplatserna. Under året var i genomsnitt 516 platser tillgängliga. Belägningsgraden var i genomsnitt 65 procent, vilket var högre än föregående år (59 procent 2022 och 49 procent 2021). Siffrorna för 2021 och 2022 skiljer sig från vad som redovisades i årsredovisningen för 2022. De siffror som redovisas här har hämtats från myndighetens statistiksystem. Tidigare har de redovisade siffrorna hämtats från manuell statistik.

10.2 Förvarsvistelser

Antalet vistelser i förvar var fler än föregående år. Den genomsnittliga vistelsetiden i förvar var 46 dagar, vilket var något kortare än föregående år. Liksom tidigare var männens vistelsetid längre än kvinnornas. Tiden i förvar är i allmänhet kopplad till handläggningen av den förvarstagnes återvändandeärendet hos Polismyndigheten eller Migrationsverket, varför det är svårt att säga något om skillnaden i genomsnittlig vistelsetid. Under året rapporterades fyra fullbordade rymningsincidenter (jämfört med fyra under 2022 och tre under 2021). Två av dessa incidenter skedde i samband med läkarbesök utanför förvarslokalerna.

Figur 10.1 Antal avslutade förvarsvistelser samt genomsnittlig vistelsetid i dagar, 2021–2023

Kategorier	2021		2022		2023	
	Antal vistelser	Genomsnittlig vistelsetid	Antal vistelser	Genomsnittlig vistelsetid	Antal vistelser	Genomsnittlig vistelsetid
Vuxna						
Kvinnor	161	40	286	37	406	40
Män	2 054	58	2 735	53	2 767	47
Barn						
Flickor	0	0	4	2	1	2
Pojkar	1	1	3	2	4	47
Totalt	2 216	57	3 028	52	3 178	46

10.3 Bemanning och kompetensutveckling

Bemanningen av myndighetens förvarsverksamhet är en utmaning, inte minst när verksamheten ska utökas, vilket även behandlas i kapitel fyra om kompetensförsörjning. Flera myndigheter med liknande uppdrag konkurrerar om arbetskraften. Under året fick myndigheten möjligheten att inhämta uppgifter ur misstanke- och belastningsregistret inför anställning inom förvarsverksamheten. Det bidrar till ökad säkerhet och har sedan införandet medfört avstyrkta anställningar. Under pandemin uppstod en utbildningsskuld i verksamheten. Att komma ikapp och samtidigt utbilda nyrekryterad personal är en utmaning, men under året har utbildningar genomförts för såväl handläggare som handledare.

10.4 Verksamhetsutveckling

Den 15 maj 2023 beslutade generaldirektören att en samlad strategisk inriktning för tre huvudsakliga områden inom Migrationsverkets förvarsverksamhet skulle tas fram. Områdena var medarbetarskap, ledarskap och kompetensförsörjning, rätt förutsättningar för en trygg och säker miljö för såväl medarbetare som förvarstagna samt viljeinriktning och kapacitetsökning. Bakgrunden var att risker rörande utbyggnaden av förvarskapaciteten, främst avseende kompetensförsörjning och säkerhet, hade identifierats. Slutredovisning av uppdraget sker i början av 2024 med beaktande av delbetänkandet Förbättrad ordning och säkerhet vid förvar (SOU 2024:5) från 2023 års förvarsutredning.

Med anledning av JO:s OPCAT-inspektion (se avsnitt 13.4) har Migrationsverket tagit fram rekommendationer om åtgärder inom fyra områden: beslut om avskiljande, organiserade aktiviteter och sysselsättningar, anpassning av lokaler samt enhetsbaserad kvalitetsuppföljning (EKU) av beslut om kroppsvisitation. Under hösten har EKU genomförts och rapporten beräknas vara klar i början av 2024.

10.5 Kostnadsutveckling

Den totala kostnaden för förvarsverksamheten uppgick till drygt 987 miljoner kronor vilket var en ökning med 15 procent jämfört med 2022. De främsta anledningarna till ökningen var fler boendedygn, högre personalkostnader och högre kostnader för kontorslokaler. Förvarskapaciteten utökades under hösten 2022, men samtliga nya förvarsplatser var i full drift först under 2023. Kostnaden per inskriven och dygn ökade med 9 procent, vilket i huvudsak berodde på att personalstyrkan ökade i större omfattning än boendedygnen.

Figur 10.2 Kostnad för förvarsverksamheten, 2021–2023

Kostnader	2021	2022	2023
Kost och logi	83 439	89 755	111 363
Ersättning till asylsökande	2 284	3 498	2 985
Vård	13 612	17 212	20 652
Personal	592 790	628 935	712 340
Kontorslokaler	27 925	36 026	45 871
Övrigt	96 849	86 168	94 138
Total kostnad (tkr)	816 898	861 595	987 350
Antal boendedygn i förvarsverksamheten	135 599	150 552	157 787
Kostnad per boendedygn (kr)	6 024	5 723	6 257

Tabellen är baserad på kostnader, inte anslagsavräknade utgifter och kostnader.

Avgångar Departures 13:52					Avgångar Departures 13:52					Ankomster Arrivals 13:53								
Destination	Flight	Carrier	Status	Time	Destination	Flight	Carrier	Status	Time	Origin	Flight	Carrier	Status	Time				
Frankfurt	LH803	A31405	Departed	13:31	Doha	AY1983	QR8123	5	13:52	London LGW	D84452	5	Landed	13:43				
Zürich	LX1249	5	Departed	13:41	Chania	AE2	BC133	5	13:05	Manchester	BAK	SK2548	TG6237	5	Landed	13:36		
Helsinki	AJ9005	AA8956	Departed	13:34	Brisbane	AAK	SK1569	A33345	5	13:06	Amsterdam	AAK	SK556	TG6210	5	Arrives	15:21	
Amsterdam	KL1110	MP9312	2	Departed	13:50	Amsterdam	AAK	SK1555	5	13:25	Berlin	FR7875	5	Landed	13:50			
Copenhagen	SK1423	5	Departed	13:44	London LHR	AAK	SK1023	3C2011	5	13:45	Doha	AAK	SK157	QF8157	5	Landed	13:47	
Rijykavk	FO37	AY6919	5	Departed	16:20	Zürich	AAK	SK1625	LX4709	5	13:45	Oslo	AAK	SK368	5	Landed	13:33	
Bangkok	TG991	SK8331	5	Departed	16:20	Paris CDG	AAK	SK879	A33309	5	13:50	Stavanger	AAK	SK1496	5	Arrives	14:10	
Tallinn	SK1744	5	Final call		16:25	Helsinki	---	D82617	5	13:50	Berlin BER	AAK	SK2078	5	Arrives	14:03		
Lisab	SK010	LH6190	5	Final call	16:25	Alicante	---	FR498	4	13:55	Västerås	AAK	SK809	TK8241	5	Landed	13:48	
Oskakölvik	HP904	W27303	5	Final call	16:30	Oslo	---	DY617	5	14:00	Roma FCO	---	D64356	8	Arrives	14:22		
Sofia	SK1618	LH6166	5	Final call	16:35	Roma FCO	AAK	SK1641	A33301	5	14:00	Roma FCO	---	FR915	8	Arrives	14:13	
Ångström	SK185	5	Beriknad	16:10	Helsinki	---	AY814	F17316	2	14:00	Göteborg	AAK	SK158	5	Arrives	13:56		
Bergamo	FR3656	4	Beriknad		18:45	Frankfurt	---	LH507	AB607	5	14:10	Malmö	AAK	SK314	2	Åtkomster	13:53	
Ronöy	SK1131	5	Final call		16:55	Oslo	---	SK469	TP5643	5	14:10	Turku	AAK	SK2727	LH6163	5	Estimated	14:46
Yamou	SK4224	LH6146	5	Beriknad	17:00	Chanel	---	FR4628	4	14:10	London LHR	AAK	SK626	3C2020	5	Arrives	14:27	
Berlin BER	EW8213	5	Beriknad		17:05	Istanbul SAW	---	PC1282	5	14:15	Doha	---	AY1983	QR8124	5	Landed	13:52	
Malmö	SK2111	5	Go to gate		17:00	Frankfurt	---	SK373	LH6203	5	14:15	Copenhagen	AAK	SK1522	CA8415	5	Arrives	14:17
Lisab	SK034	LH6242	5	Beriknad	16:50	Hamburg	---	EW7215	5	14:25	Helsinki	---	AY809	2	Arrives	13:56		
Aarhus	SK2491	5	Go to gate		17:10	Düsseldorf	---	SK2625	5	14:25	Colonge	---	FR4772	8	Arrives	15:02		
Oslo	SK967	A33308	5	Go to gate	17:15	Nice	---	D84323	5	14:25	München	---	LH4818	AC9393	8	Arrives	14:41	
London LGW	D84457	5	Go to gate		17:15	Kovarski	---	HP876	W27876	5	14:25	Varna	---	OS313	OJ5560	5	Arrives	14:09
Stavanger	SK1495	5	Go to gate		17:20	Copenhagen	---	SK307	5	14:25	Göteborg	---	SK1015	LX4797	5	Estimated	15:25	
Biland	SK1497	5	Go to gate		17:25	London LGW	---	D84456	5	14:30	Istanbul IST	AAK	TK1789	5	Arrives	14:17		
Åre Östersund	SK2084	5	Go to gate		17:25	München	---	LH419	SK3635	5	14:45	Istanbul	AAK	SK609	LH6189	5	Estimated	15:24
Vibhy	SK081	5	Go to gate		17:25	Copenhagen	---	SK1429	5	14:50	Helsinki	AAK	SK709	LH6036	5	Arrives	14:35	
Oskakölvik	SK161	A33310	5	Go to gate	17:30	Amsterdam	---	KL1119	KQ1116	2	14:55	Oslo	AAK	SK485	CA8824	5	Estimated	14:45
Malmö	SK2491	5	Go to gate		17:35	Helsinki	---	AY816	2	15:00	Palma	---	BL138	5	Arrives	14:28		
Oslo	D8115	5	Go to gate		17:40	Ronöy	---	SK1127	TK8236	5	15:00	Copenhagen	---	DC204	5	Estimated	14:45	
Lisab	SK012	LH6012	5	Beriknad	16:00	London STN	---	FR492	4	15:05	Zürich	---	LX1250	5	Arrives	15:29		
Västerås	SK740	5	Beriknad	16:00	Oslo	---	D84013	5	15:10	Atlanta	---	SK1834	5	Arrives	15:00			
Helsinki	SK740	5	Beriknad	16:00	Lisab	---	D84045	5	15:15	Palma	---	D84212	5	Arrives	15:46			
München	LH2417	A31411	5	Beriknad	15:30	Lisab	---	SK2030	LH6232	5	15:20	Berlin BER	---	D84068	5	Estimated	15:51	
Varna	Q2314	OJ5561	5	Beriknad	15:30	Oslo	---	SK385	5	15:30	Istanbul SAW	---	PC1281	5	Arrives	15:36		
Ros	FR4640	4	Beriknad	15:30	Stavanger	---	D84323	5	15:30	Dublin	---	SK536	5	Arrives	15:03			
Copenhagen	SK1407	TP6527	5	Beriknad	15:30	Luleå	---	SK016	LH6206	5	15:35	Palma	---	BL156	8	Arrives	15:29	
Istanbul IST	TK1789	5	Beriknad	15:30	Bucharest	---	SK054	TK8238	5	15:35	Palma	---	FR7619	6	Arrives	15:48		
Doha	SK165	QF8158	5	Go to gate	17:50	Zürich	---	SK1020	LH6156	5	15:35	Kivuna	---	SK1045	TK8253	5	Estimated	15:36
London LHR	SK527	AC9608	5	Go to gate	17:55	Åre Östersund	---	SK070	TK821	5	15:40	Malmö LHR	---	SK630	5	Arrives	15:38	
Copenhagen	D83205	5	Go to gate		17:55	Malmö	---	SK121	TKF	5	15:45	Helsinki	---	D82816	5	Estimated	15:41	
Vibhy	FR7595	4	Go to gate		17:55	Göteborg	---	SK165	5	15:45	Milaga	---	SK1864	5	Arrives	15:30		
Åre Östersund	SK2659	5	Go to gate		18:00	London LHR	---	BA781	AY98	5	15:50	Palma	---	DK1723	5	Arrives	16:18	
Tromsø	SK2471	TG7152	5	Go to gate	18:00	Copenhagen	---	D84121	5	15:50	Frankfurt	---	SK809	AC9149	5	Estimated	15:52	
Alicante	SK1853	5	Go to gate		18:00	Helsinki	---	SK409	LG18	5	15:55	Helsinki	---	AY813	BA6043	2	Estimated	15:43
Vibhy	HP905	5	Go to gate		18:00	Helsinki	---	SK772	LH601	5	16:00	Paris CDG	---	D84312	6	Arrives	15:43	
Zürich	LX1231	5	Go to gate		18:05	Varna	---	FR855	5	16:00	Doha	---	QF818	5	Estimated	16:50		
Lisab	D84043	5	Go to gate		18:05	Oskakölvik	---	HP926	W2730	5	16:00	Oslo	---	SK1769	5	Estimated	16:48	
Oslo	SK491	5	Go to gate		18:10	Ångström	---	SK189	5	16:05	Prag	---	SK1769	5	Arrives	16:04		
					18:15	via Högbo	---	PK0684	5									

Buss Bus

Bussar avgår från SkyCity och Terminal 4. Buses depart from SkyCity and Terminal 4.

SkyCity	Hällplats Buskstop
Terminal 4	Hällplats Bus stop

1-3. Ull
 3. Bussarna Längby P3, P5, P7
 Flyttjänst B3, Arlanda Hotel, Jumbo Bar, Tuffi/Coolon, Hyllvärd/Verstas
 5. Ybus
 6. Flybus
 7-8. Flyttjänsterna Airport Coaches (FAC) och Flytbusarna
 10. Hattifranke/Hotel transfer
 Långtidsparkeering utanför Flyttjänsten Long term parking outside the airport
 13. Bussbolaget Östergötland (BUSG) Högbo/Ångström
 14-23. Charterbussar/Charter coaches

Swedavia Airports

11. Återvändande

11.1 Inledning

Migrationsverket är förvaltningsmyndighet för frågor som rör självmant återvändande. Myndigheten arbetar för att den som ska återvända efter att ett beslut om avvisning eller utvisning fått laga kraft gör det självmant och i enlighet med beslutet. Om tvång kan komma att behövas för att verkställa beslutet eller om personen avviker får Migrationsverket överlämna ärendet till Polismyndigheten.

Ett öppet återvändandeärende kan vara aktivt eller vilande i perioder vilket påverkar handläggningstiden. Återvändandeärendet blir vilande när ett tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas, om det finns en öppen ansökan om uppehållstillstånd eller om det finns beslut om inhibition. Ledtider och resultat påverkas också av mottagarlandets inställning till att ta tillbaka sina medborgare om återvändandet inte sker självmant.

Myndighetens resultatindikator är *return rate*, förhållandet mellan antalet återvändandeärenden som avslutats med anledning av ett självmant återvändande (i enlighet med återvändandebeslutet eller innan det fått laga kraft) och antalet nya återvändandeärenden under samma tidsperiod.

I enlighet med regeringsuppdrag från 2022 redovisar Migrationsverket, Polismyndigheten och Kriminalvården gemensamt resultatet av återvändandeverksamheten i en särskild rapport. I denna redovisas bland annat resultatet av Migrationsverkets och Polismyndighetens uppdrag att gemensamt öka antalet verkställigheter av avvisnings- och utvisningsbeslut med 50 procent jämfört med 2021.

11.2 Ärendeutveckling

Under året registrerades något fler nya återvändandeärenden än 2022. Totalt avslutades knappt 17 300 återvändandeärenden, vilket var färre än 2022. Drygt 6 600 av dessa avslutades på grund av ett självmant återvändande, varav 4 900 återvände i enlighet med återvändandebeslutet. Under 2022 förtydligades en intern rutin för registrering av återvändande som sker innan återvändandebeslutet fått laga kraft. Under 2023 fick denna rutin genomslag och drygt 500 återvändandeärenden avslutades av detta skäl. Dessa ärenden är en del av det totala antalet självmant återvändande, och återvändandet skedde i hög utsträckning till land utanför Schengenområdet. Myndighetens *return rate* var 44 procent, vilket var i nivå med föregående år (44 procent 2022 och 43 procent 2021). Andelen avskrivna återvändandeärenden minskade jämfört med 2022. Det vanligaste skälet för avskrivning var att utvisningsbeslutet preskriberats för personer med tidsbegränsat uppehållstillstånd.

Den totala genomsnittliga handläggningstiden i återvändandeärenden blev kortare. Handläggningstiden för beslut om överlämnande till Polismyndigheten blev dock längre, främst när bedömning gjorts att tvång kan komma att behövas för att verkställa beslutet. Med anledning av att det åter blev möjligt att verkställa återvändandebeslut till Irak med tvång ökade antalet överlämnade återvändandebeslut rörande irakiska medborgare kraftigt. I många fall var det äldre ärenden vilket förklarar den längre genomsnittliga handläggningstiden. Skillnaden i handläggningstid mellan män och kvinnor vid självmant återvändande var marginell.

Antalet öppna återvändandeärenden vid årets slut minskade med 27 procent jämfört med 2022. Andelen vilande ärenden var 61 procent vilket var något högre än tidigare år. Den övervägande delen av de öppna återvändandeärendena kan således inte verkställas. En stor del av de öppna aktiva återvändandeärendena gäller personer som är medborgare i länder som inte accepterar tvångsvist återvändande. Detta försvårar även arbetet med självmant återvändande.

Figur 11.1 Nya återvändandeärenden, 2021–2023

Samtliga nya ärenden (inklusive barn utan vårdnadshavare)	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Asyl normalprocess	3 468	6 244	9 712	2 619	4 505	7 124	2 520	4 998	7 518
Asyl snabbprocess	162	329	491	228	376	604	180	274	454
Asyl Dublinprocess	205	520	725	334	822	1 156	304	748	1 052
Tillståndsprocess	1 327	1 642	2 969	935	1 374	2 309	1 165	1 589	2 754
Återkallade asylansökningar	89	212	301	293	430	723	208	363	571
Totalt antal	5 251	8 947	14 198	4 409	7 507	11 916	4 377	7 972	12 349

Barn utan vårdnadshavare	2021			2022			2023		
	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt
Asyl normalprocess	35	54	89	17	36	53	23	62	85
Asyl snabbprocess	0	0	0	3	2	5	0	5	5
Asyl Dublinprocess	0	2	2	0	2	2	1	1	2
Tillståndsprocess	0	1	1	1	0	1	3	2	5
Återkallade asylansökningar	0	3	3	1	2	3	2	4	6
Totalt antal	35	60	95	22	42	64	29	74	103

Figur 11.2 Avslutade återvändandeärenden fördelade på skäl till avslutande, 2021–2023

Samtliga ärenden (inklusive barn utan vårdnadshavare) 2023 Skäl till avslutande	Antal			Genomsnittlig handläggningstid, dagar		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Självmant återvändande	2 567	4 063	6 630	200	197	198
varav utresta enligt beslut/ur Schengen	1 971	2 939	4 910	185	168	175
varav utresta, men ej enligt beslut	389	809	1 198	384	374	377
varav utresta innan verkställbart återvändandebeslut	207	315	522	2	8	6
Överlämnande till Polisen – avviken	1 275	2 596	3 871	371	355	360
Överlämnande till Polisen – tvång	407	603	1 010	534	410	460
Avskrivna m.m.	1 857	3 891	5 748	1 260	1 287	1 278
Totalt	6 106	11 153	17 259	580	626	610

Samtliga ärenden (inklusive barn utan vårdnadshavare) 2022 Skäl till avslutande	Antal			Genomsnittlig handläggningstid, dagar		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Självmant återvändande	2 485	3 955	6 440	226	223	224
varav utresta enligt beslut/ur Schengen	2 002	3 000	5 002	195	186	190
varav utresta, men ej enligt beslut	407	839	1 246	419	387	397
varav utresta innan verkställbart återvändandebeslut	76	116	192	1	0	1
Överlämnande till Polisen – avviken	1 137	2 495	3 632	328	311	316
Överlämnande till Polisen – tvång	441	567	1 008	426	297	353
Avskrivna m.m.	1 690	5 805	7 495	1 231	1 286	1 274
Totalt	5 753	12 822	18 575	557	725	673

Samtliga ärenden (inklusive barn utan vårdnadshavare) 2021 Skäl till avslutande	Antal			Genomsnittlig handläggningstid, dagar		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Självmant återvändande	2 713	4 525	7 238	223	233	229
varav utresta enligt beslut/ur Schengen	2 207	3 574	5 781	199	197	198
varav utresta, men ej enligt beslut	425	856	1 281	389	408	402
varav utresta innan verkställbart återvändandebeslut	81	95	176	0	0	0
Överlämnande till Polisen – avviken	1 209	2 819	4 028	295	291	292
Överlämnande till Polisen – tvång	549	853	1 402	349	360	356
Avskrivna m.m.	1 423	3 836	5 259	1 231	1 169	1 186
Totalt	5 894	12 033	17 927	493	554	534

Fortsättning på nästa sida

Barn utan vårdnadshavare 2023 Skäl till avslutande	Antal			Genomsnittlig handläggningstid, dagar		
	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt
Självmant återvändande	13	23	36	171	187	181
varav utresta enligt beslut/ur Schengen	10	10	20	134	240	187
varav utresta, men ej enligt beslut	2	11	13	438	172	213
varav utresta innan verkställbart återvändandebeslut	1	2	3	0	0	0
Överlämnande till Polisen – avviken	6	11	17	481	551	526
Överlämnande till Polisen – tvång	3	5	8	439	420	427
Avskrivna m.m.	9	17	26	1 460	1 124	1 240
Totalt	31	56	87	631	564	588

Barn utan vårdnadshavare 2022 Skäl till avslutande	Antal			Genomsnittlig handläggningstid, dagar		
	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt
Självmant återvändande	19	22	41	436	173	295
varav utresta enligt beslut/ur Schengen	14	14	28	436	167	302
varav utresta, men ej enligt beslut	5	8	13	434	184	280
varav utresta innan verkställbart återvändandebeslut	0	0	0	0	0	0
Överlämnande till Polisen – avviken	1	9	10	500	439	445
Överlämnande till Polisen – tvång	3	3	6	1 221	373	797
Avskrivna m.m.	16	41	57	1 131	1 268	1 229
Totalt	39	75	114	783	812	802

Barn utan vårdnadshavare 2021 Skäl till avslutande	Antal			Genomsnittlig handläggningstid, dagar		
	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt
Självmant återvändande	12	26	38	230	315	288
varav utresta enligt beslut/ur Schengen	11	19	30	211	240	230
varav utresta, men ej enligt beslut	1	6	7	440	605	581
varav utresta innan verkställbart återvändandebeslut	0	1	1	0	0	0
Överlämnande till Polisen – avviken	2	13	15	144	580	522
Överlämnande till Polisen – tvång	2	2	4	344	800	572
Avskrivna m.m.	3	17	20	988	1 217	1 183
Totalt	19	58	77	353	656	581

Figur 11.3 Öppna återvändandeärenden per sista december, 2021–2023

Samtliga ärenden (inklusive barn utan vårdnadshavare) 2023	Antal			Genomsnittlig liggtid, dagar		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Aktiva	2 060	3 346	5 406	566	526	541
Vilande	3 143	5 347	8 490	812	781	792
Totalt	5 203	8 693	13 896	714	683	695

Samtliga ärenden (inklusive barn utan vårdnadshavare) 2022	Antal			Genomsnittlig liggtid, dagar		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Aktiva	3 199	4 776	7 975	600	623	614
Vilande	3 788	7 192	10 980	815	866	849
Totalt	6 987	11 968	18 955	717	769	750

Samtliga ärenden (inklusive barn utan vårdnadshavare) 2021*	Antal			Genomsnittlig liggtid, dagar		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Aktiva	3 849	5 647	9 496	583	607	598
Vilande	4 156	11 204	15 360	730	855	821
Totalt	8 005	16 851	24 856	660	772	736

* Statistiken för 2021 exkluderar öppna återvändandeärenden där individen var utrest, avviken eller avliden.

Barn utan vårdnadshavare 2023	Antal			Genomsnittlig liggtid, dagar		
	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt
Aktiva	29	55	84	515	432	461
Vilande	13	14	27	869	761	813
Totalt	42	69	111	624	499	546

Barn utan vårdnadshavare 2022	Antal			Genomsnittlig liggtid, dagar		
	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt
Aktiva	38	52	90	621	768	706
Vilande	10	18	28	925	748	811
Totalt	48	70	118	685	763	731

Barn utan vårdnadshavare 2021*	Antal			Genomsnittlig liggtid, dagar		
	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt
Aktiva	63	96	159	620	701	669
Vilande	11	27	38	811	926	893
Totalt	74	123	197	648	751	712

* Statistiken för 2021 exkluderar öppna återvändandeärenden där individen var utrest, avviken eller avliden.

11.3 Verksamhetsutveckling

Arbetet med myndighetens utvecklingsplan för återvändandeprocessen fortsatte, bland annat genom involvering av externa aktörer/frivilligorganisationer och kompetenshöjande insatser för personalen som arbetar med återvändande. En operativ handlingsplan togs fram i syfte att effektivisera återvändandearbetet och öka det självmant återvändandet. Under året nästan fördubblade myndigheten antalet fattade förvarsbeslut jämfört med 2022.

På Migrationsverkets och Polismyndighetens initiativ har Justitiedepartementet inrättat forumet Tjänstemannanätverket. Nätverket syftar till ett närmare myndighetssamarbete med fokus på särskilt utvalda länder för att intensifiera arbetet med återvändande.

11.4 Internationellt återvändandesamarbete

Ett prioriterat område är återvändanderådgivning. I april hölls workshopen *EMN-REG Workshop on Return Counselling* i Stockholm. Denna arrangerades av bland andra Migrationsverket och EMN-REG, Europeiska Migrationsnätverkets expertgrupp för återvändande. Intresset var stort och representanter från EU-medlemsstaterna och internationella organisationer deltog.

Som ett resultat av Migrationsverkets deltagande i EU-projektet *Capacity Development and Training for Return Counsellors*, CADRE, har en nationellt anpassad utbildning utvecklats i syfte att höja kvaliteten på myndighetens återvändanderådgivning. Under året har 14 av myndighetens medarbetare genomgått utbildning. Migrationsverket har även bidragit till Frontex utbildningsprogram för återvändanderådgivning genom deltagande i framtagandet av utbildningsplan och tillhandahållande av fem utbildare. Fem handledare från Migrationsverket deltog vid Frontex pilot för utbildningsprogrammet som genomfördes i Polen i maj.

Migrationsverkets deltagande i Frontex stödprogram *Joint Reintegration Service*, JRS, har möjliggjort att fler nationaliteter än tidigare kan erbjudas återintegreringsstöd vid återvändande. Under 2023 utvidgades listan över länder som är aktuella för stöd till att omfatta 16 länder. Under året ansökte 480 individer om stöd inom ramen för JRS. Sverige började använda detta stödprogram i november 2022 varför ingen jämförbar statistik finns för de två föregående åren. I syfte att främja det frivilliga återvändandet till Irak beslutade Migrationsverket att under en begränsad tidsperiod fördubbla återintegreringsstödet till individer som återvände självmant till Irak. Det var även möjligt att bevilja kontant återetableringsstöd till irakier vars återvändandeärenden lämnades tillbaka av Polismyndigheten för ett självmant återvändande.

Migrationsverkets samarbete med International Organization for Migration, IOM, för utbetalning av återetableringsstöd har utvidgats. IOM erbjuder nu även rådgivning genom telefonhjälpelinje vilket ökat medvetenheten hos återvändare om stödet. IOM genomför även intervjuer med individer som tagit del av återetableringsstödet för bättre uppföljning av insatsen. Antalet individer som ansökte om återetableringsstöd ökade under 2023 till 469 personer, jämfört med 247 personer 2022 och 310 personer 2021.

Antalet resebokningar som samordnas och bekostas av Frontex via bokningssystemet FAR ökade. Under året har Frontex bekostat utresor för 1 583 personer, jämfört med 1 015 personer 2022 och 1 373 personer 2021. Förutom fullt finansierande återvändanderesor har Frontex också återbetalat kostnader för ett stort antal covid-19-tester. Med anledning av att priset på flygbiljetter ökat har Migrationsverket bokat fler resor genom Frontex till destinationer där höga biljettpriser är vanligt förekommande, till exempel Central- och Sydamerika.

Som redogörs för i avsnitt 18.2 har Migrationsverket bedrivit en förstudie för att undersöka förutsättningarna för att på längre sikt öka återvändandet till Somalia. Rapporten lämnades till Justitiedepartementet den 6 mars 2023.

Inom ramen för EU-programmet *Return and Reintegration Facility*, RRF, bedrev Migrationsverket under året projektet *Sustainable Reintegration in Pakistan* som genom tjänsteleverantör erbjuder återvändande personer återintegreringstjänster i form av företagsutbildningar och psykosocialt stöd. Under året har projektet *Talk2Connect* bidragit till ökad kunskap om återvändande- och återintegreringsarbete. Målgruppen var i första hand europeiska återvändandehandläggare, men också personer och organisationer som är intresserade av återvändande och återintegration. Informationsspridningen skedde genom olika former av digitala sändningar.

I februari tog Migrationsverket initiativ till att bjuda in migrations- och polismyndigheter från de nordiska länderna för att utbyta information och erfarenheter runt bilateralt samarbete med Irak och Somalia på återvändandeområdet. Myndigheten har därefter blivit mer engagerad i nordiskt samarbete på återvändandeområdet, bland annat genom deltagande i den nordiska samrådsgruppen på hög nivå för flyktingfrågor, NSHF. Inom det samarbetet planeras flera gemensamma initiativ för att öka återvändandet genom ökat samarbete med mottagarländer.

11.5 Kostnadsutveckling

Den totala kostnaden för återvändandearbetet uppgick till knappt 310 miljoner kronor, vilket var en ökning med 25 procent jämfört med 2022. Det berodde främst på ökade personalkostnader. Under 2023 var återvändandeverksamheten åter bemannad i enlighet med planering, efter att delar av personalen under 2022 arbetade med mottagande av personer som ansökte om tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet.

Figur 11.4 Kostnader för återvändandearbetet, 2021–2023

Återvändande	2021	2022	2023
Ersättning till asylsökande	14 693	18 964	21 337
Personal	204 740	168 331	205 656
Kontorslokaler	39 467	29 233	40 577
Övrigt	44 631	30 790	41 482
Total kostnad (tkr)	303 532	247 318	309 053

Tabellen är baserad på kostnader, inte anslagsavräknade utgifter och kostnader.

12. Återkallande av tillstånd och status

12.1 Ärendeutveckling

Antalet beslut om återkallande av tillstånd och statusförklaring mer än fördubblades jämfört med året innan. Det var ett resultat av en kraftigt ökad bemanning inom återkallandeverksamheten. Av besluten om återkallande av tillstånd var 69 procent av besluten faktiska återkallanden och övriga antingen beslut om att ej återkalla eller avskryva ärendet. Av besluten om återkallande av statusförklaring var 51 procent faktiska återkallanden och övriga antingen beslut om att ej återkalla eller avskryva ärendet.

Figur 12.1 Återkallande av tillstånd och statusförklaring, 2021–2023

Kategorier	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal beslut rörande återkallande av tillstånd	1 158	2 723	3 881	1 101	2 164	3 265	2 557	5 027	7 584
varav återkallat tillstånd	785	2 033	2 818	718	1 489	2 207	1 737	3 528	5 265
andel återkallade	68 %	75 %	73 %	65 %	69 %	68 %	68 %	70 %	69 %
Antal beslut rörande återkallande av statusförklaring	361	722	1 083	297	637	934	590	1 187	1 777
varav återkallad statusförklaring	117	285	402	114	275	389	218	689	907
andel återkallade	32 %	39 %	37 %	38 %	43 %	42 %	37 %	58 %	51 %

12.2 Verksamhetsutveckling

Migrationsverket har under året arbetat för att höja ambitionsnivån avseende att upptäcka och följa upp återkallandeärenden samt öka antalet efterkontroller som genomförs i arbetstillståndsärenden. Den 19 juni 2023 slutredovisades regeringsuppdraget att stärka arbetet med ärenden om återkallande av uppehålls- och arbetstillstånd. En handlingsplan har därefter tagits fram som omfattar de delar av återkallandeprocessen som har identifierats vara i behov av samordning och utveckling. De prioriterade områdena tar sikte på att skapa större möjligheter att upptäcka och följa upp återkallandeärenden, skapa enhetlighet i handläggningen, öka förmågan att hantera tips samt att se över möjligheten att automatisera vissa steg i återkallandeprocessen. En översyn av förutsättningarna för att genomföra efterkontroller i fler ärendeslag än arbetstillståndsärenden har också påbörjats. Arbeta pågår för att ta fram enhetliga uppföljningsmetoder för att följa upp och kvalitetssäkra arbetet med återkallelser och efterkontroller. Se vidare avsnitt 13.3.2 om tematisk kvalitetsuppföljning av ärenden om återkallande av skyddsstatus.

12.3 Kostnadsutveckling

Återkallande har historiskt ingått som en delprocess i övriga ärendeslag. Som sådan har myndigheten inte särredovisat återkallande vad gäller styckkostnad och produktivitet. Under 2023 har flera utvecklingsaktiviteter pågått för att etablera återkallelse som ett fristående ärendeslag med en egen process, vilket bedöms färdigställas under 2024.

13. Rättslig kvalitet

13.1 Uppföljning av rättslig kvalitet

Migrationsverket ska enligt myndighetens instruktion ha ett förutsebart och enhetligt beslutsfattande med hög rättslig kvalitet. För att den rättsliga kvaliteten ska anses vara hög krävs enligt myndighetens definition att formellt och materiellt riktiga beslut fattas, att rättstillämpningen är enhetlig samt att handläggningen sker enligt gällande lagstiftning och utifrån den sökandes individuella förutsättningar. Myndigheten följer upp den rättsliga kvaliteten genom analyser av utfall i migrationsdomstolarna, enhetsbaserade kvalitetsuppföljningar, tematiska kvalitetsuppföljningar samt analyser av Justitieombudsmannens (JO) och Justitiekanslerns (JK) granskningar.

13.2 Utfall i migrationsdomstol

I jämförelse med 2022 skedde relativt små förändringar i ändrings- och återförvisningsfrekvensen i migrationsdomstolarna. I ärendekategorin arbetsmarknad förstagångsansökningar minskade andelen bifall samtidigt som andelen återförvisningar ökade. Andelen återförvisningar har ökat de senaste åren i denna ärendekategori och Migrationsverket bevakar utvecklingen. En orsak kan vara en förändring av arbetssättet som medför att fler beslut fattas utan föregående komplettering i ärendet. I kategorin asyl förstagångsansökningar minskade andelen bifall och återförvisningar jämfört med 2022.

Figur 13.1 Utfall i migrationsdomstol på överklagade beslut, 2021–2023

Ärendeslag	2021		2022		2023	
	Andel bifall	Andel återförvisade	Andel bifall	Andel återförvisade	Andel bifall	Andel återförvisade
Anknytning – förstagångsärenden	2 %	24 %	2 %	21 %	2 %	21 %
Anknytning – förlängningsärenden	1 %	17 %	7 %	14 %	4 %	19 %
Arbetsmarknad – förstagångsärenden	2 %	9 %	2 %	14 %	1 %	19 %
Arbetsmarknad – förlängningsärenden	8 %	17 %	4 %	24 %	4 %	24 %
Asyl – förstagångsärenden	7 %	7 %	6 %	8 %	5 %	5 %
Asyl – förlängningsärenden	9 %	20 %	6 %	21 %	5 %	21 %
Begäran om att avgöra ärendet	96 %	0 %	80 %	1 %	77 %	0 %
EU/EES	4 %	30 %	5 %	28 %	3 %	23 %
Medborgarskap	4 %	10 %	5 %	9 %	4 %	8 %
Offentligt biträde	33 %	3 %	16 %	5 %	18 %	5 %
Studier – förstagångsärenden	2 %	10 %	2 %	11 %	2 %	10 %
Studier – förlängningsärenden	7 %	8 %	3 %	13 %	5 %	9 %
Tillfälligt besök	3 %	6 %	2 %	9 %	2 %	6 %
Verkställighetshinder	5 %	3 %	6 %	3 %	7 %	2 %
Visering	1 %	5 %	1 %	3 %	0 %	3 %
Återkallande	8 %	7 %	8 %	10 %	11 %	11 %

13.3 Rättsliga uppföljningar

13.3.1 ENHETSBASERADE KVALITETSUPPFÖLJNINGAR (EKU)

Under 2023 genomfördes tre kvalitetsuppföljningar. Totalt har 4 320 ärenden följts upp, varav 1 440 anknytningsärenden, 1 260 arbetstillståndsärenden, 900 besöksärenden, 540 EES-ärenden och 180 studerandeärenden. För indikatorn enhetlighet mäts *ej signifikant avvikelse* för fyra nyckelfrågor.

Figur 13.2 EKU arbetstillståndsärenden, 2021–2023

Indikator	2021	2022	2023
Enhetlighet	4 av 4	2 av 4	4 av 4
Korrekta beslut	88 %	90 %	86 %
Utredning efter ärendets beskaffenhet	86 %	83 %	81 %

Figur 13.3 EKU anknytningsärenden, 2021–2023

Indikator	2021	2022	2023
Enhetlighet	4 av 6	4 av 4	4 av 4
Korrekta beslut	91 %	90 %	91 %
Utredning efter ärendets beskaffenhet	85 %	83 %	86 %

Figur 13.4 EKU EES-ärenden, 2021–2023

Indikator	2021	2022	2023
Enhetlighet	3 av 4	4 av 4	4 av 4
Korrekta beslut	85 %	87 %	89 %
Utredning efter ärendets beskaffenhet	97 %	81 %	86 %

Figur 13.5 EKU studerandeärenden, 2022–2023*

Indikator	2021	2022	2023
Enhetlighet	–	4 av 4	4 av 4
Korrekta beslut	–	94 %	92 %
Utredning efter ärendets beskaffenhet	–	86 %	82 %

* Uppföljning av studerandeärenden genomfördes inte 2021.

Figur 13.6 EKU besöksärenden, 2021–2023

Indikator	2021	2022	2023
Enhetlighet	4 av 4	4 av 4	4 av 4
Korrekta beslut	89 %	85 %	81 %
Utredning efter ärendets beskaffenhet	85 %	82 %	81 %

13.3.2 TEMATISKA KVALITETSUPPFÖLJNINGAR

Under året genomfördes en uppföljning av 95 ärenden om återkallande av skyddsstatus. Denna visade att handläggningstiderna inte var oskäligt långa, att utredningar och beslut var av hög kvalitet och att det inte fanns någon skillnad på utredning och beslut i mäns och kvinnors ärenden. Uppföljningen visade dock på bristfälliga rutiner för att initiera ärenden om återkallande av status samt på ett ottydligt rättsligt stöd. Arbete har påbörjats för att komma till rätta med bristerna.

En uppföljning av 200 beslut rörande uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning genomfördes. Uppföljningen var begränsad till individer med medborgarskap i Sri Lanka och visade att Migrationsverket i huvudsak fattade korrekta beslut, hade god efterlevnad av rutiner och fattade beslut inom författningsstyrd handläggningstid. Utvecklingsområden var alltför långa ledtider mellan handläggningsmomenten och viss förekomst av överutredning. En åtgärdslista har tagits fram.

Mot bakgrund av tidigare konstaterade kvalitetsbrister genomfördes en uppföljning avseende utredning och bedömning av flickors asylskäl relaterade till könsstympning. Även om det inte gick att dra säkra slutsatser av uppföljningsresultatet på grund av att antalet ärenden där frågan om könsstympning hade varit föremål för prövning var få, indikerades att utredningskvaliteten förbättrats och att besluten i allmänhet var väl motiverade. Vissa brister i handläggningen kvarstod dock.

En uppföljning av 28 asylärenden rörande personer från Colombia genomfördes. I majoriteten av ärendena var utredningen i ärendet tillräcklig för att kunna ligga till grund för ett korrekt beslut, men det konstaterades också att utredningarna i vissa fall behövde förbättras, liksom användningen av landinformation. De asylsökande fick likvärdig behandling, vilket innebär att inga brister relaterade till kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder noterades.

En uppföljning av 50 slumpvis utvalda bifallsbeslut i asylärenden genomfördes. I en klar majoritet av ärendena hade ett korrekt beslut fattats och utredningar och beslutsmotiveringar höll i allmänhet hög kvalitet. I en del ärenden identifierades handläggningsbrister, exempelvis gällande muntlig utredning, bevisvärdering och riskbedömning, och åtgärder kommer initieras för att förbättra handläggningen.

En uppföljning av 110 ärenden om så kallade förtida beslut om att LMA-ersättning ska upphöra genomfördes. Uppföljningen visade att Migrationsverket har utrymme att fatta fler förtida beslut och att det inte gick att få fram information om huruvida personerna hade fått information om att bankkortet skulle spärras. Det fanns även förbättringspotential vad gäller att registrera när rätten till bistånd upphör. I många ärenden hade personerna hunnit lämna landet innan de delgetts beslutet eftersom besluten fattas i ett sent skede och förenklad delgivning används. Slutsatsen var att fler beslut bör fattas i ett tidigare skede samt att delgivningsmetoden bör ses över.

En uppföljning av 188 ärenden om ställning som varaktigt bosatt genomfördes. Den visade att Migrationsverket huvudsakligen fattade korrekta beslut, att besluten var välmotiverade och att ärendena varken var under- eller överutredda. Utvecklingsområden som identifierades var handläggningstid, hantering av ansökningar där den sökande inte uppfyller krav på vistelse och bedömning av försörjningsförmågan. Ett arbete kommer att initieras för att arbeta med utvecklingsområdena.

13.4 Avgöranden från JO/JK

I januari 2023 genomförde JO en så kallad Opcat-inspektion av Migrationsverkets då relativt nyöppnade förvar i Mölndal. Opcat är det fakultativa protokollet till FN:s konvention mot tortyr och annan omänsklig behandling. Vid inspektionen uppmärksammades flera brister, bland annat rörande personalens bemötande av de förvarstagna samt rutiner och organisation angående de förvarstagnas tillgång till hälso- och sjukvård. JO ifrågasatte också om Migrationsverkets kroppsvisitationer, närvarokontroller och rumsronderingar i alla delar var förenliga med regeringsformens krav på lagstöd. Rekommendationer om åtgärder har tagits fram inom myndigheten. Se vidare i avsnitt 10.4 i kapitlet om förvarsverksamheten.

I ett ärende som rörde en situation på förvaret i Mölndal där tio förvarstagna låstes in på sina rum gjorde JO bedömningen att inlåsningsen var nödvändig och försvarlig. Däremot bedömdes Migrationsverket ha brustit i dokumentation och beslutsfattande då detta inte skett förrän två dagar efter händelsen. Den berörda enheten fick återkoppling om vikten av skyndsamhet i denna typ av ärenden. JO riktade också kritik mot Migrationsverket för att i ett fall inte ha expedierat hela beslutet utan endast framsidan, samt för att det inte framgick att beslutet hade fler sidor. Migrationsverket bedömer att de interna rutinerna för när ett beslut ska expedieras i sin helhet är tydliga och korrekta, men analyserar vidare hur hanteringen ska förbättras. JO kritiserade Migrationsverket för långsam handläggning i två ärenden om uppehållstillstånd som domstol återförvisat för ny handläggning. Eftersom rutiner finns för återförvisade ärenden finns inte behov av förbättringsarbete, men myndigheten behöver påminna om gällande rutiner i befintliga kanaler. De övriga ärenden där JO riktat kritik mot Migrationsverket rör enstaka händelser inom områden där Migrationsverket har rutiner.

13.5 Rättsligt utvecklingsarbete

Migrationsverket fortsatte att utveckla myndighetens interna rättsliga dialoger. Under året genomfördes sådana dialoger med samtliga myndighetens regioner. Syftet är att undersöka hur myndigheten arbetar med rättslig kvalitet och hur den rättsliga kvaliteten i handläggningen kan följas upp, bedömas och redovisas. Under året har myndigheten initierat ett arbete med att följa upp bifalls- och avslagsbeslut i asylärenden och detta arbete fortsätter. Av genomförda tematiska kvalitetsuppföljningar av asylärenden framgår brister i tillförlitlighets- och trovärdighetsbedömningar. Myndigheten kommer att arbeta vidare med dessa brister inom ramen för utvecklingsarbetet gällande kvalitetsuppföljningar av beslut i asylärenden.

14. Tillgänglighet och service

14.1 Personliga servicekanaler

Migrationsverkets och Statens servicecenters samverkan om gemensamma servicekontor fortsatte. En långsiktig överenskommelse tecknades och utrullningen av allmän service på Statens servicecenter pågår. I slutet av året bedrevs serviceverksamhet genom Statens servicecenter på 33 kontor på 28 orter. Fortsatt arbete pågår med att förbättra möjligheten till allmän service, men även för att på sikt kunna erbjuda tjänster som till exempel lämnande av biometriska uppgifter.

Arbetet med att förbättra servicen i myndighetens kontaktcenter fortsatte. Det AMIF-finansierade projektet *Förbättrad service KC* som startade i april 2023 och sträcker sig till slutet av 2025 innebär en systematisk resursförstärkning av kontaktcenter. Under året ökade andelen besvarade telefonsamtal markant, och mejl besvarades betydligt snabbare. Detta kan antas ha bidragit till ett minskat behov av upprepade kontakter och vara en anledning till att det totala antalet inkomna telefonsamtal sjönk påtagligt. Kontinuerliga kundnöjdhetsundersökningar genomfördes vilka visade att 81 procent hade fått svar på sin fråga inom rimlig tid och med ett gott bemötande. Andelen var något högre än 2022 då motsvarande siffra var 78 procent. Andelen personer som valde att delta i undersökningen var dock låg (drygt 1 procent) varför säkra slutsatser inte går att dra.

Antalet besök vid myndighetens servicecenter minskade marginellt jämfört med 2022, men omvärldsfaktorer som kriget i Ukraina och förändrad lagstiftning medförde fortsatt hög efterfrågan på service. När längden på uppehållstillstånden blir kortare ökar också behovet av service, främst vad gäller upptagning av biometri. Antalet tidsbokade besök ökade under året, vilket främst berodde på att ukrainska medborgare behövde lämna biometri. Trots det ökade antalet tidsbokade besök sjönk den genomsnittliga väntetiden, vilket också var fallet vid så kallade drop-in besök. Under året infördes kontinuerliga kundnöjdhetsundersökningar vid tidsbokade besök i Migrationsverkets servicecenter. Uppföljningen visade att 96 procent uppgav att de fått den hjälp de behövde inom rimlig tid och med ett gott bemötande.

Figur 14.1 Service, 2021–2023

Kategorier	2021	2022	2023
Antal telefonsamtal via huvudnumret (ej unika nummer)	3 825 000	2 569 000	1 134 000*
Andel besvarade telefonsamtal av antal inkomna	16 %	27 %	62 %
Genomsnittlig svarstid på telefonsamtal, minuter	20	16	14
Antal inkomna e-postmeddelanden (inkl. Säkra meddelanden)	407 000	332 000	327 000*
Svarstid på e-postmeddelanden i genomsnitt, timmar	155	100	24
Antal besök i servicecenter	422 000	674 000	658 000
varav tidsbokade besök	192 000	213 000	247 000
Väntetid i genomsnitt vid bokade besök, minuter	12	18	4
varav drop in-besök	230 000	462 000	411 000
Väntetid i genomsnitt vid drop in-besök, minuter	18	34	22

* Statistik för telefoni och e-post veckorna 24–25 2023 saknas på grund av tekniska problem.

14.2 Digitala servicekanaler

Under året har förbättringsarbete i de digitala servicekanalerna, främst Min sida, genomförts i syfte att förbättra plattformen för att framöver kunna erbjuda ett större värde för målgruppen. Det är en del av att skapa förutsättningar för samlad information och samlade kontaktvägar, men också för att förbättra möjligheten att nyttja digitala kontaktvägar för att exempelvis komplettera ett ärende. Den fortlöpande kundnöjdhetstillfredsställelsen av Min sida visade att 79 procent av respondenterna var nöjda med den lämnade informationen (jämfört med 75 procent 2022 och 77 procent 2021). Vidare har Migrationsverket under året fortsatt att möjliggöra digitalisering av myndighetens handläggning i syfte att kunna erbjuda bättre tjänster inom de olika ärendeslagen.

14.3 Verksamhetsutveckling

De senaste åren har såväl externa som interna översyner av Migrationsverkets förmåga att tillhandahålla god service och tillgänglighet genomförts. Under 2023 har en rapport tagits fram där konkreta åtgärder föreslagits som myndigheten nu arbetar för att genomföra. Bland annat har ett internt forum med nyckelkompetenser inrättats som bevakar och agerar på efterfrågan i de processer och servicekanaler som berörs. Vidare ska serviceperspektivet och användarnas behov beaktas genom enhetlighet i utvecklingsarbetet och stärkt processtyrning. I relation till detta ska också övergången till Statens servicecenter ses som en del av helheten i att förbättra såväl tillgängligheten som kvaliteten på servicemötena, samt i att förbättra myndighetens processer vad gäller tillgänglighet och vägledning till de som ska använda tjänsterna.

15. Likvärdig behandling

15.1 Allmänt om arbetet med likvärdig behandling

Genomförd uppföljning av myndighetens nätverk för likvärdig behandling visade att nätverket utgör en struktur för arbetet och att det ger effekter i den operativa verksamheten. Nätverket är ett viktigt forum för informationsutbyte mellan olika delar av organisationen, och dess representanter i den operativa verksamheten är centrala för implementeringsarbetet. Samtliga myndighetens regioner har nu en intern struktur för arbetet med likvärdig behandling och funktionshindersområdet är också representerat i nätverket.

Utvärderingar av passet om likvärdig behandling och normkritik i Migrationsverkets introduktionsprogram för nyanställda visar att 90 procent av de svarande anser att passet har gett dem kunskaper som de kan använda i sitt arbete i vardagen.

15.2 Jämställdhetsintegrering och könsrelaterat våld

Uppföljningen av arbetet med jämställdhetsintegrering visade att jämställdhetsperspektivet fanns med i verksamhetsplanering och uppföljningsarbete i flera delar av verksamheten. Graden av integration varierade dock inom myndigheten. Konkreta åtgärder genomfördes för att bidra till målen för myndighetens arbete med jämställdhetsintegrering. Några exempel var att enheterna hade fokus på jämställdhet vid medsittningar i utbildningssyfte vid samtal med sökande, arbetade för att säkerställa att alla i familjen fick komma till tals vid samtal och genomförde workshopar om vad jämställdhetsintegrering innebär i den egna verksamheten. Detta arbete bedöms ha bidragit till flera av de jämställdhetspolitiska delmålen, framför allt jämn fördelning av makt och inflytande, ekonomisk jämställdhet och att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Arbetet med att säkerställa att kvinnor och män i asylsökande familjer ska få varsitt bankkort fortsatte och andelen ökade till 92 procent, jämfört med 80 procent i början av 2023 och 76 procent i maj 2022.

Migrationsverket arbetar i samverkan med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten och Socialstyrelsen med att implementera den myndighetsgemensamma planen för att öka utrikes födda kvinnors inträde på arbetsmarknaden. Migrationsverket fokuserade under året på kompetensutveckling på temat likvärdigt bemötande. Inom ramen för arbetet har Forum för levande historias utbildning *Rasism och likvärdigt bemötande* tillförts myndighetens utbildningsplattform.

Inom regeringsuppdraget ökad upptäckt av våld fortsatte arbetet med att synlig- och medvetandegöra vad könsrelaterat våld är och att det finns stöd och hjälp att få, både för den som utsätts för våld och för den som utövar våld. Detta har gjorts bland annat inom ramen för den obligatoriska samhällsinformationen för asylsökande (se avsnitt 6.6.2) samt, för att nå personer som ansöker om uppehållstillstånd på annan grund än asyl, genom kommunikationsinsatser på utlandsmyndigheter och via tjänsteleverantörer. Även utbildningsinsatser för personalen fortsatte under året, både på utlandsmyndigheterna och i Sverige.

15.3 Barn i migrationsprocessen

Utifrån den tematiska kvalitetsuppföljning av barns ärenden i asylprocessen som genomfördes 2022 arbetade Migrationsverket under året med att formulera relevanta åtgärder. Utgångspunkten är att framför allt rikta insatserna mot ett fördjupat kompetensstöd, med fokus på fortsatt förankring av metoden för prövning av barnets bästa och utvecklad beslutsskrivning.

En genomförd uppföljning rörande asylärenden där könsstymning åberopats indikerade att de insatser som gjorts för att komma till rätta med tidigare konstaterade handläggningsbrister har gett resultat i form av högre kvalitet på utredningar och beslut. Kompetenshöjande insatser behöver dock fortsatt genomföras, se vidare avsnitt 13.3.2. Enhetsbaserade kvalitetsuppföljningar (EKU) i tillståndsärenden visade fortsatt på ett generellt tillfredsställande resultat vad gäller handläggningen i ärenden som rörde barn. För första gången redovisades resultatet av uppföljningen av handläggningen i barnärenden separat för att tydligare kunna följa utvecklingen av kvaliteten på utredningar och beslut.

Inom ramen för regeringsuppdraget att stärka arbetet med att motverka att ensamkommande barn försvinner har Migrationsverket under året bidragit med sakkunskap, planering och analys. Merparten av arbetet har handlat om att utifrån myndighetens statistik finna relevant data för uppdraget. Uppdraget slutredovisas för Socialdepartementet 2025.

Inom regeringsuppdraget ökad upptäckt av våld genomfördes under året flera aktiviteter med fokus på barn. Insatserna bedöms stärka kunskapen och medvetenheten i arbetet med att motverka att barns rättigheter kränks:

- Information om att våld mot barn är förbjudet i Sverige finns på affischer som är uppsatta på majoriteten av svenska utlandsmyndigheter.
- Ett nytt utbildningscase inom EES-ärenden med medsökande barn lanserades, i vilket bland annat frågor om orosanmälan ingår.
- I samverkan med Barnafrid vid Linköpings universitet och Nationellt centrum för kvinnofrid genomfördes en workshop om hur man kan arbeta med casemetodik i lärandet.
- I samarbete med Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor deltog Migrationsverket i webbsända seminarier, dels om arbetet med att motverka barnåktenskap och dels om killar och heder.
- En kompetenshöjande insats kring orosanmälan riktad till all personal på Migrationsverket initierades och kommer finnas tillgänglig i myndighetens utbildningsplattform.

Inom ramen för Migrationsverkets nätverk för likvärdig behandling fortsatte dialogen med Uppsala universitet med sikte på att undersöka möjligheterna till verksamhetsanpassade kompetensutvecklingsinsatser. Migrationsverket fortsatte också dialogen med frivilligorganisationerna genom forumet FOG. En samlad strategisk diskussion om forumets roll framåt initierades.

15.4 Hbtqi-personer i migrationsprocessen

Migrationsverket ingår i det statliga nätverket för hbtqi-strategiska myndigheter under samordning av Folkhälsomyndigheten och deltar därmed i nätverkets möten. Där ingår även träffar med civilsamhällsorganisationer. Parallellt har myndigheten ett fortsatt bilateralt samarbete med RFSL som under året blev involverade i flera kompetensutvecklingsinsatser för olika målgrupper.

I augusti 2023 publicerade RFSL en uppföljning av sin tidigare rapport om avslagsmotiveringar i hbtqi-ärenden. I den senaste rapporten nämns att Migrationsverket visserligen har genomfört ett utvecklingsarbete inom hbtqi-området, men att det fortsatt föreligger ett kompetensutvecklingsbehov. RFSL anser att den rättsliga styrning som myndigheten har inom hbtqi-området är tillräcklig, men att det finns brister i tillämpningen av den. Ett utvecklingsområde som rapporten fokuserar på är utredningsmetoder. Det pågår för närvarande ett samarbete med EU:s asylbyrå EUAA, andra länder, civilsamhällsorganisationer och forskare för att finna alternativa sätt att utreda hbtqi-personers asylskäl. Detta samarbete uppmärksammas också i RFSL:s rapport.

En ny EUAA-utbildningsmodul om hbtqi-asylsökande som togs fram i samarbete med Migrationsverket och som riktas till personalen inom asylprövning och mottagning lanserades i mars 2023. Vidare deltog myndigheten i framtagandet av EUAA:s nya *practical guide* om asylutredningar, bevisvärdering och mottagning inom hbtqi-området. Denna förväntas bli klar under 2024. Samtidigt fortsatte Migrationsverket sitt systematiska kompetensutvecklingsarbete som baseras på relevanta utbildningsmoduler från EUAA, interna kurser om normmedvetet förhållningssätt, hbtqi-tematiska seminarier samt relevanta case. Eftersom hbtqi-perspektivet integrerades i samhällsinformationen för asylsökande fick Migrationsverkets samhällsinformatörer en fördjupad utbildning inom hbtqi-området. Genom att tidigt informera om hbtqi-relaterade skyddsskäl hoppas Migrationsverket att antalet ärenden med sent återopade hbtqi-asylskäl minskar framöver.

15.5 Uppföljning av funktionshinderspolitiken

Migrationsverket har under året tagit fram en policy för funktionshindersområdet och en handlingsplan. Dessa ska beaktas i allt arbete som rör sökande, personer som hålls i förvar, besökare samt myndighetens medarbetare. De prioriterade områdena i handlingsplanen är utbildningsmöjligheter, anpassning av lokaler, upphandling och inköp samt kommunikationsområdet. En grundstruktur har upprättats genom tillsättandet av två samordnare som bland annat deltar i myndighetens interna nätverk för likvärdig behandling. Samverkan med Funktionsrätt Sverige fortsatte och myndigheten deltog aktivt i Myndigheten för delaktighets nätverk Migration och funktionsnedsättning.

16. Ersättning till kommuner, regioner och apotek

16.1 Utbetalad ersättning

Statliga ersättningar till kommuner, regioner och apotek omfattar ersättning för asylsökande med flera och för nyanlända med uppehållstillstånd. Utbetalning av ersättningar sker antingen efter ansökan eller genom autogenererad schablonersättning.

Utbetalade ersättningar till kommuner, regioner och apotek för asylsökande med flera fortsatte att öka under 2023. Av de utbetalade ersättningarna utgjorde 35 procent ersättning för skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet (jämfört med 31 procent 2022). Utbetalade ersättningar för nyanlända fortsatte att minska. Andelen autogenererad ersättning för nyanlända ökade under året medan den minskade marginellt för asylsökande med flera.

Figur 16.1 Utbetalade ersättningar till kommuner, regioner och apotek, 2021–2023

Utbetalad ersättning till kommuner, regioner och apotek	2021	2022*	2023
För asylsökande m.fl.	1 678 967	3 217 047*	4 090 382
varav för skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet**	-	1 000 062*	1 428 777
andel autogenererad ersättning	52 %	73 %	72 %
För nyanlända	4 533 111	3 884 816	3 125 878
andel autogenererad ersättning	77 %	73 %	79 %
Totalt (tkr)	6 212 077	7 102 532*	7 216 260
varav autogenererad ersättning	4 386 343	5 188 127	5 432 246
andel autogenererad ersättning	71 %	73 %	75 %

* Det tillfälliga stödet till kommuner med anledning av kriget i Ukraina uppgående till totalt 500 miljoner kronor har exkluderats jämfört med redovisat belopp i årsredovisningen 2022. Stödet betalades ut som ett engångsbelopp och det tillfälliga anslaget togs bort därefter. För att jämförelsen mellan åren ska bli mer rättvis har siffran justerats så att endast redovisade utbetalda ersättningar till kommuner och regioner via anslag 1.2 Ersättningar och boendekostnader.

** Avser ersättningar till kommuner och regioner för enbart skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet. Det vill säga ersättning för bistånd enligt LMA samt för kommunernas olika boendekostnader.

16.1.1 UTBETALNINGAR I MÅN AV TILLGÅNG PÅ MEDEL

Den beviljade ersättningen för asylsökande som påbörjat nationellt program på gymnasienivå efter att de fyllt 18 år fortsatte att minska och utgjorde endast 1,5 procent av tilldelade 11 miljoner kronor (jämfört med 4 procent föregående år). Det beviljade beloppet om 167 000 kronor motsvarar endast omkring 11 procent av ansökta medel, vilket visar på en omfattande administration för en liten summa pengar.

För nyanlända tilldelades 60 miljoner kronor för vissa särskilda kostnader vilket var mindre än 2022. Ansökningar som uppfyllde villkoren beviljades upp till nivån för tilldelade medel. Drygt 70 miljoner kronor avslogs på grund av medelsbrist vilket var mer än de föregående åren.

Figur 16.2 Fasta ramanslag, sökt och beviljad ersättning (tkr), 2021–2023

Kategorier	2021	2022	2023
Nationellt program			
Anslag	11 000	11 000	11 000
Ansökt belopp	5 413	2 311	1 524
Beviljat belopp	1 715	441	167
Vissa särskilda kostnader			
Anslag*	175 073	175 000	60 000
Ansökt belopp**	285 033	191 101	165 886
Beviljat belopp	175 073	175 000	60 000
varav för initiala kvotflyktingkostnader	11 739	23 275	14 018
Avslag pga. medelsbrist	38 448	3 008	70 392

* 2021: anslag 175 000 tkr samt återbetalning av knappt 73 tkr.

** 2022 och 2023: ansökt belopp exklusive initiala kvotflyktingkostnader.

16.2 Ärendeutveckling

Antalet ärenden gällande statliga ersättningar för asylsökande med flera ökade jämfört med 2022, vilket främst berodde på det kraftigt ökade antalet autogenererade schablonersättningar med anledning av massflyktsdirektivet. Handläggningstiden fortsatte att minska, vilket främst berodde på att andelen automatiska beslut efter digital ansökan från kommuner ökade. Dessa beslut utgjorde drygt hälften av alla beslut om statlig ersättning för asylsökande med flera. Dessutom blev handläggningstiden i dessa beslut kortare. Antalet pappersärenden minskade jämfört med föregående år.

Antalet ärenden gällande statlig ersättning för nyanlända fortsatte att minska. Handläggningstiden blev kortare än 2022 för digitala ärenden, men längre för pappersärenden. Arbetet med att effektivisera handläggningsprocessen avseende ersättningar för nyanlända fortsatte under 2023 och förberedelsearbete gjordes för digitalisering av ytterligare två ersättningstyper. Antalet avgjorda ärenden för nyanlända minskade jämfört med 2022, vilket främst berodde på att antalet inkomna ärenden minskade. Samtidigt tappade enheten som handlägger dessa ärenden personal under året (vilka ej kunde ersättningsrekryteras) och därtill prioriterades äldre ärenden.

Figur 16.3 Statlig ersättning till kommuner och regioner efter ansökan, 2021–2023

Statlig ersättning efter ansökan	2021	2022	2023
Inkomna ärenden			
Asylsökande m.fl.	24 533	26 498	32 792
Nyanlända med uppehållstillstånd	8 579	6 620	4 921
Totalt antal inkomna ärenden	33 112	33 118	37 713
Avgjorda ärenden			
Asylsökande m.fl.	17 989	29 357	29 223
varav automatiska beslut*	6 691	12 173	14 369
Nyanlända med uppehållstillstånd	7 248	8 352	5 294
Totalt antal avgjorda ärenden	25 237	37 709	34 517

*Automatiska beslut infördes för vissa ersättningstyper 2021.

Figur 16.4 Handläggningstid, 2021–2023*

Kategorier	2021	2022	2023
Asylsökande m.fl.			
Genomsnittlig handläggningstid, dagar**	183	124	104
därav automatiska beslut	182	24	15
Nyanlända med uppehållstillstånd			
Genomsnittlig handläggningstid, dagar**	197	222	193

* Sammanvägd handläggningstid för pappersansökningar (endast beviljade) och digital ansökan.

** Jämförelsesiffror för 2021 och 2022 har justerats jämfört med årsredovisningen för 2022 eftersom informationen från och med 2023 hämtas från myndighetens statistiksystem.

Figur 16.5 Autogenererade statliga ersättningar till kommuner och regioner, 2021–2023

Autogenererad statlig ersättning (utan ansökan)	2021	2022	2023
Asylsökande m.fl.	82 146	254 844	425 154
varav skyddsökande enligt massflyktsdirektivet	-	62 578	184 310
Nyanlända med uppehållstillstånd	174 136	142 843	119 249
Totalt antal	256 282	397 687	544 403

Figur 16.6 Statlig ersättning till kommuner och regioner, antal öppna ärenden vid utgången av 2023

Öppna ärenden 2023	Inkomna 2017–2021	Inkomna 2022	Inkomna 2023	Totalt
För asylsökande m.fl.				
Efter ansökan	0	47	12 423	12 470
Efter ansökan i överklagandeprocess	68	4	9	81
Autogenererad*	0	0	662	662
Autogenererad i överklagandeprocess	0	0	1	1
För nyanlända				
Efter ansökan	12	98	1 929	2 039
Efter ansökan i överklagandeprocess	36	37	75	148
Autogenererad*	0	0	5	5
Autogenererad i överklagandeprocess	0	1	1	2
Totalt antal öppna ärenden	116	187	15 105	15 408
varav ärenden under överklagandeprocess	104	42	86	232

* Avser anmälan om utebliven schablonersättning och eventuellt återkrav.

16.3 Verksamhetsutveckling

Processen för statliga ersättningar var under året en del av Migrationsverkets digitala transformation. Fokus inom det utvecklingsprojekt som startade redan 2022 var att etablera ett nytt arbetssätt för att utveckla både teknik och verksamhet. Det nya arbetssättet förväntas effektivisera hanteringen av statliga ersättningar och ge ökad nytta för kommuner, regioner och apotek. Parallellt har tekniska lyft till en modernare teknisk plattform genomförts för att höja den tekniska prestandan i kommunernas e-tjänst och det interna handläggningssystemet. Det var en nödvändig investering som behövde göras innan arbetet med att digitalisera fler ersättningar kunde fortsätta. Givet samma resurser som under 2023 bedöms alla ersättningar för kommuner vara digitaliserade inom tre år. Först därefter kan digitalisering av regionernas ersättningar börja.

17. Bidrag till brottsbekämpning samt motverkande av felaktiga utbetalningar

17.1 Funktionen för kontrollanalys

Migrationsverkets funktion för kontrollanalys ansvarar för kontroll av förekomst av missbruk och otillbörligt utnyttjande av myndighetens processer samt analyser av hur detta kan förebyggas och motverkas. Under året har analysrapporter tagits fram rörande bland annat indikationer på arbetskraftsexploatering av thailändska bärplockare och missbruk av Migrationsverkets regler samt risker i hanteringen av arbetstagare med ställning som varaktigt bosatt i ett annat EU-land.

17.2 Myndighetsgemensamt arbete

17.2.1 ORGANISERAD BROTTSLIGHET

Migrationsverket deltog fortsatt i det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet. Under året har myndigheten utvecklat det brottsförebyggande arbetet genom att knyta den analysverksamhet som syftar till att upptäcka och förhindra missbruk närmare det strategiska analysarbetet inom satsningen. Det myndighetsgemensamma resultatet av samverkan redovisas av Polismyndigheten.

17.2.2 ARBETSLIVSKRIMINALITET

Regeringen gav 2022 Migrationsverket och ett antal andra myndigheter i uppdrag att inrätta regionala center mot arbetslivskriminalitet och om varaktig myndighetssamverkan. I samråd med de andra myndigheterna inom uppdraget har Migrationsverket under året beslutat att ålägga arbetsgivare inom de särskilda kontrollbranscherna (servicebranscher med särskilda utredningskrav vid ansökan om arbetstillstånd) en skyldighet att meddela myndigheten om villkoren i anställningen förändras. I de fall en arbetsgivare inte besvarar begäran om uppgifter kan Migrationsverket numera förelägga om vite. Migrationsverket har under året också genomfört efterkontroller i arbetstillståndsärenden riktade mot branscher där risken för fusk och regelöverträdelse bedöms vara extra stor.

Migrationsverket är numera representerat i samtliga sju center mot arbetslivskriminalitet. Under året har myndigheten genom det myndighetsgemensamma arbetet deltagit i två insatser inom EMPACT, *European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats*, med fokus på arbetskraftsexploatering. Insatserna har samordnats av Polismyndigheten och Arbetsmiljöverket. Sammantaget bedöms åtgärderna ha bidragit till att minska missbruket av Migrationsverkets processer och att stärka arbetskraftsinvandrades ställning.

17.2.3 MISSBRUK AV VÄLFÄRDSSYSTEMET

Liksom tidigare deltog Migrationsverket i myndighetssamarbetet MUR, Motståndskraft hos utbetalande och rättsvårdande myndigheter, både i styrgrupp och i arbetsgrupper för informationsutbyte och *crime proofing* (en så kallad *crime proofing*-analys används för att identifiera svaga regelverk som skapar möjligheter för överutnyttjande och direkt brottslighet). En korrekt folkbokföring är en förutsättning för ett välfungerande välfärdssystem och Migrationsverket deltog under året även i Skatteverkets arbete med att förbättra folkbokföringen.

17.3 Felaktiga utbetalningar till asylsökande

17.3.1 ANDEL FELAKTIGA UTbetalNINGAR

Andelen felaktiga utbetalningar till asylsökande har enligt myndighetens statistik minskat till 2,6 procent från 4 procent år 2022. 2021 var andelen 2,2 procent. Genomförda omfattningsstudier för utbetalningar gjorda under 2022 visade dock att myndigheten fortsatt registrerade felaktiga utbetalningar i alltför låg omfattning, varför det kan antas att statistiken inte ger en rättvisande bild av omfattningen av felaktiga utbetalningar. Studien för utbetalningar gjorda under andra halvåret 2022 visade att andelen felaktiga utbetalningar uppgick till 11,1 procent av totalt utbetald dagersättning. Det var en ökning med fyra procentenheter jämfört med första halvårets omfattningsstudie, då andelen felaktiga utbetalningar var 7,2 procent. Av de felaktiga utbetalningarna hade 58 procent orsakats av Migrationsverket och 28 procent av den asylsökande. Resterande 14 procent var så kallade förskottsfel som uppstår när utbetalningarna redan gjorts när ändringarna kommer till myndighetens kännedom. I dessa fall har varken myndigheten eller den asylsökande orsakat den felaktiga utbetalningen. Om förskottsfelet exkluderas hade enligt omfattningsstudien 9,5 procent betalats ut felaktigt under andra halvåret 2022.

Figur 17.1 Registrerade felaktiga utbetalningar till asylsökande, 2021–2023

Felorsak	2021		2022		2023	
	Antal	Belopp (kr)	Antal	Belopp (kr)	Antal	Belopp (kr)
Förskottsfel	1 235	1 059 384	3 157	3 494 284	4 536	4 425 216
Ändrade förhållanden ej omhändertagna	598	2 452 564	2 639	8 997 718	1 630	3 763 912
Ej anmält ändrade förhållanden	718	2 592 892	2 321	8 604 603	2 381	5 800 644
Utbetalning fel trots rätt beslut	195	402 361	340	936 811	277	413 533
Tillräckliga och korrekta uppgifter, fel beslut	122	212 553	283	728 584	188	260 746
Okänd	32	98 883	181	434 176	133	205 168
Ej tillräckliga uppgifter för att fatta beslut	35	94 907	122	452 557	160	258 729
Uppgift saknas	76	76 508	28	24 652	-	-
Felaktiga uppgifter vid ansökan	18	125 691	83	528 910	39	138 027
Totalt*	3 029	7 115 741	9 154	24 202 294	9 344	15 265 975

* Det verkliga totala antalet och beloppet kan antas vara betydligt högre eftersom bara cirka en fjärdedel av de felaktiga utbetalningarna registreras.

17.3.2 UPPTÄCKTA FELAKTIGA UTbetalNINGAR PER KRONA I KOSTNADER FÖR KONTROLLARBETET

Migrationsverket har sedan januari 2023 en tidregistreringskod för arbete med omfattningsstudier. En del av de medarbetare som arbetat med omfattningsstudierna har dock inte registrerat sin arbetstid med denna kod, varför kostnaderna för deras arbete har uppskattats utifrån övriga deltagares kostnader. Den uppskattade kostnaden uppgick till knappt 580 000 kronor. Summan av de upptäckbara felaktiga utbetalningarna 2022 har utifrån omfattningsstudierna uppskattats till drygt 57,2 miljoner kronor. Det innebär att för varje spenderad krona på kontrollarbete upptäcktes felaktiga utbetalningar motsvarande cirka 99 kronor.

17.3.3 GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER FÖR ATT MINSKA FELAKTIGA UTbetalNINGAR

Omfattningsstudier av felaktiga utbetalningar genomförs varje halvår, och workshops hålls i anslutning till dessa. Arbetsseminarier hålls kontinuerligt med inriktning på förändring av arbetssätt. Under året genomgick 193 medarbetare utbildning på området. Planering av en webbutbildning om under rättelser till andra myndigheter har påbörjats. Genom åtgärderna medvetandegörs myndighetens

medarbetare om hur felaktiga utbetalningar motverkas, men effekterna är svåra att bedöma då de ger utslag först senare.

Ett projekt pågår som ska utveckla ett system där kontroller och beslutsförslag delvis automatiseras. Systemets funktioner förväntas bidra till ett minskat antal felaktiga utbetalningar. När dessa funktioner kan levereras är inte klart i nuläget.

Det finns inte lagstöd för återkrav av felaktigt utbetald dagersättning. Sedan augusti 2023 har Migrationsverket dock förtydligat att den som fått en felaktig utbetalning ska ges möjlighet att frivilligt återbetala det som utbetalats felaktigt. Brev skickas med information om detta. Under året har drygt fyra miljoner kronor återbetalats.

17.3.4 POLISANMÄLNINGAR

Antalet polisanmälda misstänkta bidragsbrott ökade jämfört med föregående år. I tidigare årsredovisningar har antalet polisanmälda bidragsbrott redovisats per år för när den felaktiga utbetalningen startade. Detta visade antalet felaktiga utbetalningar under respektive år som vid tidpunkten för statistikuttaget hade lett till ett polisanmält bidragsbrott. Nu redovisas istället antalet anmälningar per år, oavsett när den felaktiga utbetalningen skedde. De åtgärder som vidtagits för att minska felaktiga utbetalningar och anmäla misstänkta bidragsbrott antas ha bidragit till ökningen av anmälningar.

Figur 17.2 Antal anmälda bidragsbrott 2021–2023

Kön	2021*		2022*		2023	
	Antal	Belopp (kr)	Antal	Belopp (kr)	Antal	Belopp (kr)
Kvinnor	47	334 469	45	247 319	93	545 868
Män	50	600 750	51	584 039	83	590 896
Totalt	97	935 219	96	831 357	176	1 136 764

* Värdena för 2021 och 2022 har ändrats jämfört med tidigare årsredovisningar beroende på att en ny metod för uttag av statistik använts.

17.3.5 ANALYS AV HUR UTFALLET AV INDIKATORERNA UTVECKLATS ÖVER TID

Andelen felaktiga utbetalningar har enligt myndighetens statistik minskat. Som angetts i avsnitt 17.3.1 kan denna dock inte antas ge en rättvisande bild av omfattningen av felaktiga utbetalningar till asylsökande. Genomförda omfattningsstudier för utbetalningar gjorda under 2021 och 2022 visade att andelen felaktiga utbetalningar uppgick till 7,1 procent respektive 9,5 procent aggregerat. Studierna visade också på att det fortsatt var Migrationsverket som orsakade den övervägande andelen av felen. Någon förbättring av resultatet över tid kan därför inte ses, trots de insatser myndigheten gjort för att minska andelen felaktiga utbetalningar. Positivt är dock att antalet polisanmälningar ökat under 2023, vilket bedöms vara en effekt av en större medvetenhet om vikten av att anmäla misstänkta bidragsbrott.

17.4 Bistå Säkerhetspolisen

Migrationsverket ska bistå Säkerhetspolisen och liksom tidigare har processutveckling bedrivits för att ytterligare öka förmågan att upptäcka potentiella hot i migrationsprocesserna, bland annat kring förbättrat informationsutbyte och remissförfarande samt framtagande av handlägningsstöd avseende utslutande- och säkerhetsindikatorer. Fortsatt utvecklingsarbete har även skett rörande kontroller i vidarebosättningsärenden. Säkerhetspolisen lämnade fler invändningar (så kallade erinran) mot uppehålls- och arbetstillstånd och svenskt medborgarskap jämfört med föregående år.

Figur 17.3 Antal erinran mot uppehållstillstånd och medborgarskap från Säkerhetspolisen, 2021–2023

Ärendekategorier	2021	2022	2023
Upphålls- och arbetstillståndsärenden	126	160	234
Medborgarskapsärenden	182	490	756
Vidarebosättningsärenden	189	200	73
Totalt antal	497	850	1 063

Under året har en översyn av begreppet hot mot allmän ordning och säkerhet genomförts. Denna resulterade i en rättsutredning som syftar till att ge rättsligt stöd kring hur begreppet ska tolkas och tillämpas enligt utlänningslagen där begreppet förekommer.

Migrationsverket deltar i Samverkansrådet mot terrorism. Under året bedrevs arbete i regeringsuppdraget om intensifierad samverkan för att stärka Sveriges förmåga att förebygga, förhindra och försvåra terrorism och våldsbejakande extremism.

17.5 Folkkrättsbrott

Om det i ett ärende framkommer misstankar om folkmord, brott mot mänskligheten eller krigsförbrytelser ska Migrationsverket anmäla detta till Polismyndigheten eller åklagare. Skrivelser avseende misstänkta folkkrättsbrott överlämnades i 48 ärenden (jämfört med 37 skrivelser 2022 och 74 skrivelser 2021). Under året utslöts 182 asylsökande från skyddsstatus till följd av misstankar om brott med mera (jämfört med 105 beslut 2022 och 89 beslut 2021).

I den vandelsprövning som görs i medborgarskapsärenden ska information som indikerar brott, inklusive folkkrättsbrott, utredas och beaktas. Migrationsverket arbetade även under 2023 med att förbättra förmågan att upptäcka sådan brottslighet. Bland annat publicerades ett rättsligt ställningstagande angående så kallad karenstid i ärenden om svenskt medborgarskap för personer som varit verksamma i organisationer som gjort sig skyldiga till grova övergrepp. Bakgrunden var bland annat ny praxis genom ett avgörande i Migrationsöverdomstolen. Under året avslögs 381 ansökningar om medborgarskap med hänvisning till brottslighet begången utomlands och karenstid tillämpades (jämfört med 393 beslut 2022 och 326 beslut 2021).

Under året genomfördes utbildning för befintliga och nya specialister inom myndighetens funktion för ärenden om utslutande och hot mot allmän ordning och säkerhet. Särskilt fokus för året var specialisternas roll inom tillstånds- och medborgarskapsprövningen. Myndigheten stod också värd för ett studiebesök från EU:s asylmyndighet EUAA och representanter från flera medlemsstater inom ramen för det så kallade exklusionsnätverket.

17.6 Människohandel

Migrationsverket ska bidra till arbetet mot människohandel och liknande brott. Under året genomfördes flera åtgärder för att förbättra förmågan att identifiera misstänkta fall, men även kvaliteten på efterföljande handläggning. Den utökade myndighetssamverkan med bland annat Jämställdhetsmyndigheten och Polismyndigheten kring risker för exploatering med anledning av Rysslands invasion av Ukraina har fortlöpt under hela året.

Under året har ett betydligt högre antal ärenden identifierats inom arbetstillståndsprocessen än tidigare år. Det är sannolikt ett resultat av kompetenshöjande insatser som genomfördes under 2021 och 2022. Under våren 2023 avslutades en utbildningsinsats för förvarsverksamheten som påbörjades året innan. Under 2023 utbildades 198 medarbetare inom förvarsverksamheten. Under hösten 2023 utbildades 51 medarbetare inom tillståndsprocessen enligt konceptet *train the trainer*. Utbildningen genomfördes av Migrationsverkets nätverk mot människohandel. Dessa *trainers* utbildade i sin tur

664 kollegor inom delprocesserna studera i Sverige, besök Sverige, EU/EES och flytta till någon i Sverige. Insatserna kommer utvärderas under 2024.

Migrationsverket har deltagit i uppbyggandet av en simuleringsövning tillsammans med Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa, OSSE, och Council of the Baltic Sea States, CBSS. Arbetet pågick under stora delar av året och övningen ägde rum i november. Under övningsveckan bistod Migrationsverket med expertkunskap, men fick också möjlighet att skicka en regional samordnare mot människohandel som deltagare i övningen. Arbetet var mycket kompetensutvecklande och bidrog även till ökad samverkan med de övriga svenska myndigheter som deltog.

Migrationsverket har under året identifierat 576 fall av misstänkt människohandel. Det är det högsta antalet som myndigheten rapporterat hittills. Ungefär 230 av ärendena rörde individer som misstänks ha utsatts inom bärbranschen. De vanligast förekommande nationaliteterna var Thailand (246), Ukraina (33), Uzbekistan (27) och Nigeria (24). Totalt var 68 nationaliteter representerade.

Figur 17.4 Identifierade fall av misstänkt människohandel, 2021–2023

Kön	2021	2022	2023
Kvinnor	144	221	216
varav flickor	9	11	8
Män	117	294	360
varav pojkar	12	10	14
Totalt	261	515	576
varav minderåriga	21	21	22

För att tillse att brottsoffrens mänskliga rättigheter tillgodoses har Migrationsverket hänvisat misstänkta fall till Jämställdhetsmyndighetens regionkoordinatorer mot människohandel och till Polismyndigheten. Migrationsverket har informerat regionkoordinatorerna i 179 ärenden och kontaktat Polismyndigheten via tips eller anmälan vid 256 tillfällen. En polisanmälan kan innefatta flera potentiella målsägare. Samverkan mellan Migrationsverket och regionkoordinatorerna har varit mycket aktiv under hela året.

Enligt 5 kap. 15 § utlänningslagen ska tidsbegränsat uppehållstillstånd ges till bevispersoner efter förundersökningsledares ansökan. Under 2023 beviljades 71 individer 84 stycken tidsbegränsade uppehållstillstånd som bevispersoner på grund av att de misstänktes ha utsatts för människohandel och/eller människoexploatering. Av dessa individer var 29 kvinnor (varav 2 flickor) och 42 män (varav 4 pojkar). En av individerna var medborgare i ett EU-land.

Figur 17.5 Antal beviljade tidsbegränsade uppehållstillstånd för bevispersoner avseende misstänkt människohandel och/eller människoexploatering, 2021–2023

Kategorier	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Upphållstillstånd enligt 5 kap. 15 § 1 stycket utlänningslagen	18	55	73	22	94	116	16	46	62
Upphållstillstånd enligt 5 kap. 15 § 2 stycket utlänningslagen	5	4	9	12	8	20	14	8	22
Totalt	23	59	82	34	102	136	30	54	84

Displacement and migration related to disasters, climate change and environmental degradation

EMN Swedish Presidency Conference
11-12 May in Stockholm, Sweden

Migrationsverket EMN European Migration Network European Migration Network Sverige

18. Internationell verksamhet

18.1 Internationella samarbeten

Migrationsverket har bistått regeringen i genomförandet av det svenska ordförandeskapet i Europeiska unionens råd, bidragit med underlag inför möten och deltagit i framtagandet av texter i förhandlingarna om att revidera rättsakterna på asyl- och migrationsområdet, den så kallade pakten. Experter från myndigheten har deltagit i såväl förberedande möten i Sverige som i rådsarbetsgruppsmöten och förhandlingar i Bryssel. I flera fall har myndighetens experter varit en del av rådsarbetsgruppernas presidium under ordförandeskapsperioden.

Migrationsverket har bidragit med expertkompetens till framtagande av riktlinjer, verktyg och landinformation inom EU:s asylbyrå, EUAA. Förberedelser har påbörjats för att möta EUAA:s uppdrag om övervakning av medlemsstaternas implementering av det gemensamma europeiska asylsystemet. Dessutom ser Migrationsverket över möjligheterna att ta emot en sambandsman från EUAA. Inom ramen för det operativa stödet till EUAA har Migrationsverket bidragit med sex experter till Cypern, Italien och Rumänien.

Migrationsverket bidrog fortsatt med personalresurser till den Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns, Frontex, stående styrka. Fem experter sändes till Grekland, Cypern och Italien och har framförallt bistått i återvändandearbete, men även i id-frågor.

Migrationsverket bidrog också till utvecklingen av it-system inom den Europeiska byrån för den operativa förvaltningen av stora it-system, eu-LISA. Myndigheten är representerad i eu-LISA:s styrelse och i så kallade *advisory groups*. Migrationsverket deltar även i *Biometric Working Group* och *Test Expert Group*.

Under året har myndigheten deltagit i styrgruppsmöten för General Directors of Immigration Services Conference, GDISC, vilket gett generaldirektören möjlighet att utbyta erfarenheter kring hur olika migrationsmyndigheter arbetar. Diskussionerna har bland annat rört behov av ändrad prioritering och resurssättning hos migrationsmyndigheterna när den politiska inriktningen i många länder numera är kontroller av till exempel identitet, arbetsgivare, studieintentioner, familjerelationer med mera. Diskussioner kring tänkbara scenarier när aktiveringen av massflyktsdirektivet upphör att gälla och hur det kommer att påverka migrationsmyndigheterna har också förts.

Vid mötena i Nordiska utlänningsutskottet har bland annat arbetskraftinvandring, digitalisering och återvändande diskuterats under året.

Migrationsverket har deltagit i expertgruppsmöten inom Inter-Governmental Consultations on Migration, Asylum and Refugees, IGC. Myndigheten har bistått Justitiedepartementet i förberedelserna för Sveriges ordförandeskap i IGC på temat innovativa lösningar för att motverka irreguljär migration.

18.2 Internationellt utvecklingsarbete

Migrationsverket fortsatte samarbetet med länder utanför EU genom internationella projekt och bidrog därmed till regeringens arbete inom utvecklingsarbetet, samt till Sveriges arbete inom ramen för politiken för global utveckling. Under året bedrev myndigheten projektverksamhet med fokus på stärkt asylhantering i tredjeland samt projekt inom återvändande och återintegrering.

Två förstudier har genomförts för att undersöka möjligheten till utvecklingssamarbete med Somalia och Irak på migrationsområdet. I en av Justitiedepartementet finansierad förstudie undersöktes förutsättningarna för ett projektsamarbete i syfte att stärka Somalias kapacitet inom migrationsområdet och som på sikt ska förbättra återvändande och återintegrering genom ökad dialog och samarbete. Förstudien drog slutsatsen att det finns förutsättningar att inleda ett utvecklingssamarbete med Somalia. Migrationsverket söker nu finansiering för ett kommande samarbetsprojekt och inväntar regeringens beslut på ny samarbetsstrategi för Sveriges utvecklingssamarbete med Somalia.

Migrationsverket har även i en förstudie finansierad av Sida undersökt möjligheterna till att bedriva utvecklingssamarbete med Irak. Förstudien identifierade samarbetsområden som migrationshantering, förbättrad återintegrering med ökat nationellt ägarskap och stävande av irreguljär migration genom strategiskt informationsarbete om risker. På grund av den försämrade säkerhetssituationen i Irak var förstudiens slutsats att ett bilateralt utvecklingssamarbete mellan migrationsmyndigheterna inte kan påbörjas i dagsläget.

I avsnitt 11.5 om internationellt återvändandesamarbete beskrivs Migrationsverkets arbete med återintegreringsprojektet *Sustainable Reintegration in Pakistan* och projektet *Talk2Connect* som syftar till att öka kunskapen om återintegrering och återvändande genom internationellt erfarenhetsutbyte.

Sedan 2022 driver Migrationsverket det EU-finansierade projektet *Visa Code Training* i samarbete med Polen, Spanien, Tjeckien och Tyskland. Projektet syftar huvudsakligen till att harmonisera tillämpningen av EU:s viseringskodex via framtagandet av ett EU-gemensamt utbildningspaket. Under året har sju utbildningsmoduler producerats med planerad lansering under våren 2024. Utbildningen är helt digital och kommer att göras tillgänglig för samtliga EU- och Schengenmedlemsstater. Projektet förväntas bidra med ett långsiktigt och kostnadseffektivt verktyg för kompetensutveckling för all personal som arbetar med viseringsförfarandet. Projektet har därtill bidragit till ett tätare samarbete mellan medlemsstaterna inom viseringsområdet.

18.3 Europeiska migrationsnätverket

Under det svenska EU-ordförandeskapet anordnade den svenska kontaktpunkten för Europeiska migrationsnätverket, EMN, konferensen *Displacement and migration related to disasters, climate change and environmental degradation*. Konferensen samlade över 200 representanter från svenska och utländska myndigheter och civilsamhällesorganisationer. Förutom att belysa klimatförändringarnas effekt på migrationen diskuterades också åtgärder för en mer hållbar och långsiktig hantering av klimatdriven migration. EMN Sverige har också, i nära samarbete med Frontex och DELMI, anordnat två nationella konferenser med deltagare från hela Europa: *EMN-REG Workshop on Return Counselling* (se också avsnitt 11.5) och *Refugee Reception in Europe: A year after the TPD, conditions and challenges*.

Under året har EMN belyst vilka strategier och initiativ som finns i EMN-länderna för att ge fördrivna tredjelandsmedborgare utanför EU bättre förutsättningar för hållbar försörjning. Andra frågor har handlat om att ha en boendekapacitet som snabbt kan anpassas till ett varierande antal asylsökande, samt en översikt över uppdaterad och jämförbar information om vidarebosättning under perioden 2016–2022. Dessa teman har resulterat i ett antal korta rapporter, så kallade *EMN Inform*. Rapporten *Accompanied children's right to be heard in international protection procedures* kom från ett svenskt initiativ rörande hur asylsökande barn i familj kommer till tals i asylprocessen.

18.4 Övervakning av tvångsvist återvändande

Migrationsverket ansvarar för att samordna och utföra övervakning av verkställigheter av återvändandebeslut som genomförs med tvång. Inom ramen för detta ansvar övervakas verkställigheter som utförs av Polismyndigheten och Kriminalvården. Myndighetens observatörer deltar också i Frontex observatörspool och övervakar inom ramen för denna andra medlemsstaters verkställigheter.

Under året genomfördes fler övervakningsuppdrag än 2022. Fyra nya observatörer rekryterades som under hösten genomgått intern utbildning och blivit operativt verksamma. Under våren 2024 kommer de nya observatörerna genomgå Frontex särskilda utbildning i övervakning av tvångsvist återvändande.

Figur 18.1 Antal genomförda övervakningsuppdrag, 2021–2023

Typ av uppdrag	2021	2022	2023
Polismyndigheten/Kriminalvården	12	26	31
Frontex observatörspool	4	9	9
Totalt	16	35	40

Förutom till Polismyndigheten och Kriminalvården skickar Migrationsverket samtliga övervakningsrapporter till ett rådgivande forum som består av frivilligorganisationer verksamma inom migrationsområdet. Migrationsverket och forumet har under året hållit två möten. I samband med dessa möten har Migrationsverket informerat om observerade brister i informationen till de återvändande om klagomålsrätt avseende bemötande. Migrationsverket har fört dialog med Kriminalvården i syfte att säkerställa att identifierade brister kring klagomålsrätten åtgärdas. Under våren genomförde Kriminalvården ett utvecklingsarbete och Migrationsverkets observatörer har därefter noterat att de återvändande erhållit information om klagomålsrätten vid samtliga övervakade verkställighetsresor.

Funderar du på att flytta hem?

Precis som du har rätt att söka skydd i Sverige vid krig eller annat som påverkar dig svårt, har du rätt att flytta tillbaka när situationen ändras. Här kan du läsa mer om det stöd Migrationsverket kan erbjuda dig vid återvandring.

Du kan söka ekonomiskt stöd

Har du bestämt dig för att flytta tillbaka kan du ansöka om pengar från Migrationsverket, för dig och din familj. Migrationsverket kan även stödja dig med pengar om du vill flytta till ett annat land.

Hur stort är bidraget?

Förutom att du och din familj kan få själva resan betald, kan du få pengar för att komma i gång efter flytten. Som mest kan du och familjen få 40 000 kronor. Ni kan få högst 10 000 kronor för varje vuxen person och högst 5 000 kronor för varje barn under 18 år.

Vad behöver du tänka på när du ansöker?

- Du måste ha ett giltigt hemlandspass
- Vill du flytta till ett annat land ska du ha fått tillstånd att bo i det landet.
- Du ska ha fått visum till de länder som du passerar på hemresan om det behövs.
- När du har flyttat från Sverige tar Migrationsverket tillbaka ditt uppehållstillstånd.

Du hittar mer information om vad som gäller för dig som frivilligt vill återvända på migrationsverket.se. Sök på ordet återvandring eller använd QR-koden nedanför. Information finns också på flera språk.

19. Återvandring

Migrationsverket har i redovisning av regleringsbrevsuppdrag 3.2 och 3.3 till Justitiedepartementet den 21 augusti 2023 visat på de utmaningar som finns i tillämpningen av förordningen (1984:890) om bidrag till utlänningars resor från Sverige för bosättning i annat land, vilken trädde i kraft 1985. Efter förordningens tillkomst har endast vissa justeringar gjorts. I dag, nästan 40 år senare, är världsläget ett annat och dessutom har den då gällande utlänningslagen genomgått stora förändringar på grund av EU-direktiv på migrationsområdet.

Under året har arbetet med frivillig återvandring intensifierats. Interna och externa informations-satsningar har genomförts, myndighetens information om återvandring har setts över, medel har tilldelats externa projekt som ska arbeta med informations-spridning och ett internt utvecklingsarbete har startat. Det har under året blivit tydligt att Migrationsverket inte på egen hand kan öka antalet personer som återvandrar. Det behövs en bred samverkan eftersom det sannolikt främst är andra samhällsaktörer än Migrationsverket som möter målgruppen som kan ha rätt till resebidrag. Det behövs dessutom ny lagstiftning som möjliggör för fler grupper att söka och ta del av resebidrag, samt ger incitament för att göra detta.

Migrationsverket ser också en utmaning med begreppet återvandring. Exempelvis har 71 individer under året sökt resebidrag, medan ett mycket större antal personer har utvandrat. Att göra en avgränsning mellan dessa begrepp är vanskligt då även återvandrare registreras som utvandrare. Även individer som utvandrar och ingår i den grupp som kan söka återvandringsstöd, men som inte gör det, återfinns i statistiken över antal utvandrare. Dessutom blandas ofta begreppen återvandring och återvändande ihop vilket försvårar kommunikationen med andra aktörer och målgruppen.

Figur 19.1 Återvandringsbidrag, 2021–2023

Kategorier	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal inkomna ansökningar	2	9	11	12	21	33	29	42	71
Antal avgjorda ansökningar	3	10	13	10	20	30	29	41	70
varav bifall	0	0	0	1	1	2	0	1	1
varav avslag	1	5	6	5	9	14	29	33	62
varav avvisningar, avskrivningar m.m.	2	5	7	4	10	14	0	7	7

Det låga antalet ansökningar gör det vanskligt att dra slutsatser av underlaget. Av de 71 ansökningar som inkommit under året har endast en ansökan om resebidrag och återvandringsstöd beviljats. De vanligaste anledningarna till avslag var avsaknad av giltig resehandling eller gällande uppehållstillstånd vid ansökningstillfället. Individer med afghansk nationalitet kunde inte beviljas stöd eftersom Migrationsverket inte kunde ordna resa till landet. Något fler män än kvinnor har sökt bidraget och i ansökningarna finns även familjer med barn. För att göra en rättvisande analys och kunna dra slutsatser av den krävs dock ett större underlag.

20. Vidarebosättning

20.1 Uttagning och överföring

Migrationsverket ansvarar för organiserad uttagning och överföring av flyktingar och andra skyddsbehövande, samt att tillhandahålla information i syfte att förbereda dem som ska vidarebosättas inför etableringen i Sverige.

För 2023 fick Migrationsverket i uppdrag att överföra 900 skyddsbehövande inom ramen för vidarebosättningsprogrammet. Myndigheten gick in i året med en överföringsbalans som byggts upp under tidigare år, vilket medförde att UNHCR endast kunde presentera 500 nya ärenden. De återstående 400 skulle utgöras av personer som beviljats uppehållstillstånd under 2021 och 2022 men som inte kunnat överföras till Sverige. Av dessa kunde dock många inte överföras under året, bland annat på grund av säkerhetssituationen i Libyen och Etiopien. Under året genomfördes två uttagningsdelegationer, till Uganda och Jordanien. 540 personer överfördes till Sverige och 283 beviljades uppehållstillstånd. Medborgare i Demokratiska republiken Kongo utgjorde den största gruppen av de överförda, cirka 35 procent, följt av syriska medborgare, drygt 25 procent.

Figur 20.1 Vidarebosättning, 2021–2023

Kategorier	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal uppehållstillstånd	3 198	3 406	6 604	1 884	1 844	3 728	185	98	283
Antal överförda personer*	3 125	3 287	6 412	2 481	2 515	4 996	318	222	540

* Siffrorna för 2021 och 2022 skiljer sig något åt jämfört med tidigare årsredovisningar. I denna årsredovisning baseras det redovisade antalet överförda personer på en ny logik som tagits fram för att förbättra uppföljningen.

Det fanns flera utmaningar i vidarebosättningsarbetet under året. Processen med att fastställa årets program försenades på grund av regeringsskiftet. Planerade delegationsuttagningar i Irak och Libanon fick ställas in på grund av säkerhetssituationen. Endast en uttagning av syriska flyktingar kunde genomföras, i Jordanien och med ett mindre antal ärenden än vad som var planerat för i Irak och Libanon. Under uttagningen lämnade Säkerhetspolisen erinran i fler ärenden än normalt, vilket medförde att det totala antalet individer som kunde överföras från Jordanien blev lägre än förväntat.

Migrationsverket fick i uppdrag att prioritera kvinnor och flickor samt utsatta grupper som hbtqi-personer. Regeringskansliet förtydligade senare att dessa prioriterade grupper skulle utgöra cirka två tredjedelar av de som vidarebosattes under 2023. Detta medförde att UNHCR fick göra förändringar i vilka ärenden som presenterades och prioritera familjesammansättningar med huvudsakligen kvinnor eller flickor. Av de överförda personerna var 59 procent kvinnor eller flickor. Av de som beviljades uppehållstillstånd tillhörde fyra individer gruppen hbtqi-personer. Migrationsverket bedömer att det låga antalet hbtqi-personer delvis beror på de snäva tidsramar som UNHCR hade för att presentera ärenden. Sveriges prioriterade flyktinggrupper, syrier i närområdet och kongoleser i Uganda, är grupper där det historiskt sett presenterats få hbtqi-personer för vidarebosättning. Tidigare har de flesta hbtqi-personer som varit i behov av vidarebosättning överförts inom kvoten för prioriterade och brådskande ärenden. Akutkvoten kunde dock inte nyttjas av UNHCR eftersom instruktionerna för 2023 föreskrev att dessa platser skulle avsättas för ärenden där det föreligger svenskt intresse, såsom personer som har arbetat för svenska försvarsmakten utomlands, profilerade oppositionella eller ukrainska medborgare.

Liksom tidigare ska utgångspunkten för vidarebosättning i Sverige vara individuella skyddsbehov och möjligheterna för kommunerna att ordna ett bra mottagande. Därutöver ska numera även integrationskriterier, som bland annat driftighet, färdigheter, utbildning och arbetslivserfarenhet samt värderingar av betydelse för att integreras i det svenska samhället, beaktas i den sammanvägda bedömningen. Migrationsverket har därför utvecklat en metodik där scenarier gällande vardagliga situationer i Sverige presenteras. Mottagaren uppmanas reflektera över situationen och återge hur hen skulle agera. Scenarierna är kopplade till grundläggande demokratiska värden, rättsstaten, barns rättigheter, lika rättigheter för män och kvinnor och acceptans för minoriteters rättigheter samt vilja till självförsörjning och språkinläring.

Det nya uppdraget rörande integrationsmöjligheter i Sverige kräver att personlig intervju genomförs, vilket medför att samtliga ärenden utreds i vistelslandet under delegation (undantag medges för akutärenden som fortsatt tas ut via så kallad dossierprövning). Den nya uppgiften har inte påverkat myndighetens kapacitet att ta ut personer för vidarebosättning, men kraven har dock påverkat UNHCR:s möjligheter att presentera ärenden för Sverige eftersom kriterier kring både könstillhörighet och integrationspotential måste vara uppfyllda.

Individer som bedöms sakna förutsättningar för god integration ska nekas vidarebosättning i Sverige. Av de som beviljades uppehållstillstånd under 2023 genomgick samtliga som prövades i fält utredning av integrationsförmåga. De ärenden där sådan prövning inte genomfördes var akutärenden. Under året avslogs inga ärenden på grund av bristande integrationsförmåga. Under 2024 kommer metoden för integrationsprövning att följas upp och utvärderas.

20.2 Förberedande informationsinsatser

International Organization for Migration, IOM, utför förberedande informationsinsatser för kvotflyktingar som ska vidarebosättas i Sverige. Dessa omfattar föreläsningar innehållande information om rättigheter och skyldigheter samt om att ankomma till och arbeta i Sverige. Enligt överenskommelsen med IOM, som sträcker sig till och med mars 2024, ska informationsinsatserna nå samtliga kvotflyktingar.

Under året genomfördes två förberedande informationsinsatser i fält, i Uganda och Jordanien. Totalt 249 kvotflyktingar tog del av dessa insatser, vilket motsvarade 88 procent av dem som beviljades uppehållstillstånd under året. Sammanlagt genomförde IOM förberedande informationsinsatser för 459 kvotflyktingar, varav vissa hade fått beslut om uppehållstillstånd föregående år. Under året genomfördes en uppdatering av informationsmaterialet och utbildning för informatörerna.

20.3 Verksamhetsutveckling

Projektet K.V.O.T, Kommunikation inom Vidarebosättning Och Träffsäker matchning, beviljades medel från AMIF avseende en projektperiod om två år. Projektet syftar till att underlätta för kommuner att ordna ett gott mottagande av kvotflyktingar, samt att skapa bättre förutsättningar för den enskilde kvotflyktingens integration i det svenska samhället. Projektet är i utvecklingsfas, baserat på tre fokusområden: förbättrade utredningsmetoder, förbättrade plattformar för samverkan och dialog samt utveckling av en metod för systematisk utvärdering av vidarebosättningsprocessen.

20.4 Kostnadsutveckling

Totalt minskade kostnaderna för vidarebosättningsärenden med cirka 75 miljoner kronor, motsvarande en minskning med 60 procent jämfört med föregående år. Styckkostnaden ökade markant 2023 vilket främst berodde på att kostnaderna för verksamheten inte minskade i samma takt som antalet överförda kvotflyktingar.

Figur 20.2 Kostnad för vidarebosättning, 2021–2023

Vidarebosättningsärenden	2021	2022	2023
Total kostnad (tkr)	164 631	125 283	50 286
varav anslag 1:1	61 457	51 948	20 147
varav anslag 1.2 ap.5 Resor vid vidarebosättning m.m.	103 174	73 334	30 138
Styckkostnad per överförd kvotflykting (kr)	25 676	25 077	93 121
varav anslag 1:1 totalt	9 585	10 322	37 310
därav personalkostnader anslag 1:1	7 371	8 139	29 531
därav övriga kostnader anslag 1:1	2 214	2 183	7 778

21. Migrationsverksamheten vid utlandsmyndigheterna

21.1 Verksamheten under året

Volymerna av ärenden och viseringar började återgå till samma omfattning som innan pandemin, samtidigt som den försvårade säkerhetssituationen i omvärlden komplicerade arbetet. Förmåga till snabba omställningar krävdes när verksamhet flyttades mellan olika utlandsmyndigheter. Detta har fungerat tämligen väl och produktionen har kunnat upprätthållas på en godtagbar nivå, samtidigt som det har framgått att kontinuitets- och avbrottsplaneringen kan utvecklas och göras ännu tydligare. Detta arbete har inletts under 2023 och är pågående. Uppföljningen av, samt information och stöd till, utlandsmyndigheterna har fungerat väl. Bemanning och utstationering av personal har legat på en lämplig kvantitativ nivå under året, och omsorgsfull rekrytering av personal som ska utstationeras har säkerställt hög kompetens och lämplighet för uppdragen.

21.2 Verksamhetsutveckling

Det EU-finansierade projektet EQ, *Efficiency and Quality in the Migration Process*, är fortsatt det stora utvecklingsprojektet inom utlandsverksamheten. Projektmålet är en effektivare och mer rätts-säker migrationsverksamhet vid utlandsmyndigheterna. Såväl processer och styrning i stort som förbättrat skydd mot oegentligheter, utvecklad kompetensförsörjning och förbättrade kommunikationskanaler omfattas. Med den takt och progressivitet som projektet har bör effektivitetsvinster kunna konstateras under 2024 och framför allt efter att det slutförts 2025. Under året har en viktig del av arbetet varit regionaliseringen av ärendehandläggningen i Central- och Sydamerika. Handläggningen avses till största delen bedrivas från Bogotá, men även möjliggöras på andra orter genom att personal reser till dessa och genomför utredningar. Regionaliseringen bedöms vara slutförd i stort under 2024.

Regionaliseringen av viseringsverksamheten fortsatte. Under 2023 har den i stort genomförts i Afrika (exklusive Nordafrika) och verksamheten bedrivs från utlandsmyndigheten i Nairobi. Trots inledande svårigheter kopplade till den logistik som det innebär att ha en extern tjänsteleverantör (Visa Facilitation Services Global, VFS) förväntas kortare handläggningstider och mer rättssäker prövning. I Nairobi finns numera en tämligen robust bemanning, vilket minskar sårbarheten som annars är påtaglig när verksamhet bedrivs på flera orter med lägre bemanning. Även i Amerika pågår utvecklingsarbete med samma syfte, där utlandsmyndigheten i Washington kommer att handlägga samtliga Schengenviseringar. Regionaliseringen är genomförd avseende Kanada och kommer på sikt att inkludera även Mexiko och Central- och Sydamerika.

Under 2023 har delar av viseringsverksamheten som tidigare bedrivits vid utlandsmyndigheten i London centraliserats till Migrationsverket i Sverige. Det förväntas leda till lägre kostnader och kan på sikt utgöra modell för ytterligare centralisering. Av de övriga tre utlandsmyndigheter som togs upp i årsredovisningen för 2022 som aktuella för centralisering är planen fortsatt att verksamheten i Sarajevo ska centraliseras till Migrationsverket, medan utlandsmyndigheterna i Havanna och Bogotá istället regionaliseras till Washington.

Uppdraget i regleringsbrevet om att vidta åtgärder för att underlätta för viseringsfria sökanden att uppvisa pass i original har ägnats stor kraft under året. Detta uppdrag redovisas till Justitiedepartementet i februari 2024.

Asyl-, migrations- och
integrationsfond
bidrar till en långsiktigt
hållbar migrationspolitik

Medfinansieras av
Europeiska unionen

22. Asyl-, migrations- och integrationsfonden

Migrationsverket är ansvarig myndighet för förvaltning av EU:s Asyl-, migrations- och integrationsfond, AMIF.

22.1 Rapporterade fondmedel för programperioden 2014–2020

Projekt inom programperioden 2014–2020 tecknade innan 2023 har avslutats och rapporterats till EU-kommissionen. Under 2023 har projektet *Kostnader mottagning TPD* beviljats stöd i syfte att Sverige ska få ersättning för kostnader för skyddsbehövande från Ukraina. Nyttjandegraden av fondmedel för denna programperiod förväntas därmed öka även efter 2023.

22.1.1 TOTALT RAPPORTERAT BELOPP TILL EU-KOMMISSIONEN

Det totala rapporterade beloppet utgörs av AMIF-medfinansierade projekt samt schablonersättning inom särskilda fall inom ramen för programperioden 2014–2020. Under 2023 rapporterades totalt cirka sex miljoner euro till EU-kommissionen. Den totala ackumulerade nyttjandegraden av AMIF:s nationella programbudget på 345 miljoner euro uppgick till 97 procent, vilket var en ökning med 2 procentenheter jämfört med föregående år.

Figur 22.1 Rapporterat belopp (tEUR) till EU-kommissionen och nyttjandegrad av AMIF:s nationella programbudget

Belopp och nyttjandegrad	2021	2022	2023
Ackumulerat belopp	315 529	327 320	333 130
Ackumulerad nyttjandegrad	91 %	95 %	97 %

22.1.2 AMIF-MEDFINANSIERADE PROJEKT

Under programperioden 2014–2020 har hittills drygt 123,5 miljoner euro rapporterats till EU-kommissionen gällande AMIF-medfinansierade projekt som bidrar till specifika mål i det nationella programmet. Den totala ackumulerade nyttjandegraden var 91 procent, en ökning med 4 procentenheter jämfört med föregående år. Programperioden 2014–2020 är i sin slutfas och alla projekt utom projektet *Kostnader mottagning TPD* avslutades i slutet av 2022 och slutrapporterades till kommissionen under årsräkenskapsåret 2023.

Figur 22.2 Rapporterade EU-medel (tEUR) ackumulerat till och med 2023, samt ackumulerad nyttjandegrad av programperiodens budget

Specifika mål	Budget	2021		2022		2023	
		Belopp	Nyttjandegrad	Belopp	Nyttjandegrad	Belopp	Nyttjandegrad
Asyl	48 492	67 730	140 %	67 730	140 %	67 730	140 %
Särskilda åtgärder inom asyl	4 410	3 363	76 %	3 363	76 %	3 363	76 %
Integration och laglig migration	62 468	31 847	51 %	40 874	65 %	45 770	73 %
Återvändande	19 938	4 626	23 %	6 140	31 %	6 653	33 %
Totalt	135 308	107 566	79 %	118 107	87 %	123 516	91 %

22.2 Rapporterade fondmedel för programperioden 2021–2027

Inom programperioden 2021–2027 har myndigheten rapporterat in drygt 92 miljoner euro till EU-kommissionen för räkenskapsåret juli 2022–juni 2023. Cirka 686 miljoner kronor, motsvarande 25 procent av den totala fondbudgeten till projekt, har beviljats i stöd under året. Myndigheten har vid årets utlysningssarbete valt att lägga fokus på målen Asyl och Återvändande eftersom dessa mål tidigare haft lägre utfall än målet Integration och laglig migration. Totalt har 26 projekt tecknats under året, varav 17 inom målet Asyl och 6 inom målet Återvändande. Skillnaden i upptecknade medel mellan de olika målen är därmed utjämnade.

Figur 22.3 Beviljade belopp (tkr) inom ramen för programperioden 2021–2027

Specifika mål	Belopp 2022	Belopp 2023	Summa
Asyl	107 864	539 410	647 274
Integration och laglig migration	640 502	1 195	641 697
Återvändande	42 337	145 555	187 892
Summa	790 704	686 160	1 476 863

22.3 Förvaltningskostnader

Hittills har totalt drygt 1,3 miljarder kronor betalats ut till projekt för båda programperioderna och från anslag 1:8 från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar. Förvaltningskostnaderna per utbetald stödkrona fortsatte att minska under året eftersom förvaltningskostnaderna har hållits på samma nivå genom internt effektiviseringsarbete samtidigt som myndigheten behållit en hög utbetalningstakt till projekt.

Figur 22.4 Förvaltningskostnad (kr) per utbetald stödkrona

Förvaltningskostnad	2018–2021	2019–2022	2020–2023
Förvaltningskostnad per utbetald stödkrona	0,24	0,14	0,10

Finansiell redovisning

Väsentliga uppgifter

Väsentliga uppgifter (belopp i tkr)	2023	2022	2021	2020	2019
Låneram					
Beviljad i regleringsbrevet	588 000	766 000	713 000	1 273 000	870 000
Utnyttjad (vid räkenskapsårets slut) ¹	313 225	397 453	430 670	455 090	516 331
Kontokredit hos Riksgäldskontoret					
Beviljad i regleringsbrevet	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto					
Ränteintäkter	14 211	4 064	0	0	60
Räntekostnader	0	0	0	17	1 258
Avgiftsintäkter					
Avgiftsintäkter som disponeras av myndigheten ²	48 842	13 096	14 491	19 866	15 253
Beräknat belopp enligt regleringsbrev avseende tjänsteexport	4 000	4 000	4 000	4 000	10 000
Avgiftsintäkter som inte disponeras av myndigheten	1 929 890	797 734	727 130	1 206 051	929 420
varav expeditions- och ansökningsavgifter	377 992	400 173	340 343	340 283	321 236
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	367 000	367 000	357 500	258 000	237 600
Medel som tillförts statens budget från uppborädsverksamhet	-1 633 147	-844 838	-1 547 182	-909 166	-848 076
Anslagskredit					
Beviljad i regleringsbrevet	813 667	472 741	602 407	822 840	1 211 369
Utnyttjad kredit	138	0	0	0	6 469
Anslag					
Anslagssparande (samtliga ramanslag)	4 780 460	7 552 319	2 462 934	3 206 499	1 926 796
Bemyndigande					
Åtaganden	813 080	540 360	146 929	256 705	277 803
Tilldelade	840 000	950 000	920 000	265 700	356 400
Medeltal under året					
Årsarbetskrafter	5 155	4 820	4 421	4 868	5 096
Anställda	6 037	5 773	5 419	5 925	6 399
Driftkostnader³					
Per årsarbetskraft	1 049	1 169	1 036	994	1 062
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	18 394	-198 973	-694 396	1 129 038	1 374 590
Balanserad kapitalförändring	-1 522 445	-1 339 263	-657 231	-1 798 385	-3 182 314

1 Anläggningstillgångar finansierade med lån år 2023 uppgår till 321 611 tkr, varav 8 386 tkr avser bokslutstransaktioner gällande anläggningstillgångar som inte tagits lån för.

2 Intäkterna avseende ersättning för logi och kost enligt 15 § Lag (1994:137) om mottagande av asylsökande m. fl. har ökat med anledning av fakturering till skyddsökande från Ukraina som bor i kommun och har egen inkomst eller tillgångar.

3 I driftkostnader per årsarbetskraft ingår bland annat kostnader för till exempel tolkar, resor och livsmedel till asylsökanden. Skulle dessa kostnader exkluderas blir kostnaden per årsarbetskraft lägre.

Resultaträkning

Intäkter och kostnader (belopp i tkr)	Not	2023	2022
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	5 444 016	5 708 582
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	48 842	13 096
Intäkter av bidrag	3	60 579	41 349
Finansiella intäkter	4	14 526	5 116
Summa		5 567 963	5 768 143
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-3 648 235	-3 350 905
Kostnader för lokaler		-871 105	-843 370
Övriga driftkostnader	6	-890 563	-1 442 603
Finansiella kostnader	7	-13 812	-3 287
Avskrivningar och nedskrivningar		-160 683	-143 768
Summa		-5 584 398	-5 783 933
Verksamhetsutfall		-16 435	-15 790
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	8	1 929 890	797 734
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-1 633 147	-844 838
Saldo	9	296 743	-47 104
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	1	8 423 465	8 880 699
Finansiella intäkter	4	17	78
Finansiella kostnader	7	-292	-1 672
Lämnade bidrag	10	-8 685 104	-9 015 184
Saldo		-261 914	-136 079
Årets kapitalförändring	11	18 394	-198 973

Balansräkning

Tillgångar (belopp i tkr)	Not	2023-12-31	2022-12-31
Immateriella anläggningstillgångar	12		
Balanserade utgifter för utveckling		169 715	226 541
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		10 099	12 050
Summa immateriella anläggningstillgångar		179 814	238 591
Materiella anläggningstillgångar	13		
Förbättringsutgifter på annans fastighet		91 768	117 457
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		76 634	73 920
Summa materiella anläggningstillgångar		168 402	191 377
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	14	9 419	2 155
Fordringar hos andra myndigheter		53 184	61 672
Övriga kortfristiga fordringar	15	955	874
Summa fordringar		63 558	64 701
Periodavgränsningsposter	16		
Förutbetalda kostnader		301 886	291 857
Upplupna bidragsintäkter		17 846	3 313
Övriga upplupna intäkter		190 985	26 577
Summa periodavgränsningsposter		510 717	321 747
Avräkning med statsverket	17		
Avräkning med statsverket		12 771	17 665
Summa avräkning med statsverket		12 771	17 665
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	18	370 290	465 669
Kassa och bank	19	15 278	24 640
Summa kassa och bank		385 568	490 309
SUMMA TILLGÅNGAR		1 320 830	1 324 390

Fortsättning på nästa sida

Kapital och skulder (belopp i tkr)	Not	2023-12-31	2022-12-31
Myndighetskapital			
Statskapital	20	43 040	58 831
Balanserad kapitalförändring	21	-1 522 445	-1 339 263
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	11	18 394	-198 973
Summa myndighetskapital	22	-1 461 011	-1 479 405
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	23	10 884	11 389
Övriga avsättningar	24	84 992	97 653
Summa avsättningar		95 876	109 042
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	25	313 225	397 453
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		136 318	128 369
Leverantörsskulder	26	135 544	189 502
Övriga kortfristiga skulder	27	66 218	87 172
Summa skulder m. m.		651 305	802 496
Periodavgränsningsposter	28		
Upplupna kostnader		1 979 748	1 701 150
Oförbrukade bidrag		39 833	43 981
Övriga förutbetalda intäkter		15 079	147 126
Summa periodavgränsningsposter		2 034 660	1 892 257
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		1 320 830	1 324 390
Ansvarsförbindelser			
Övriga ansvarsförbindelser	29	37 195	152 518

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag

Anslag (belopp i tkr)	Ingående överförings- belopp	Årets tilldelning enligt reglerings- brev	Omdis- ponerade anslags- belopp	Utnyttjad del av medgivet över- skridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter 2023-01-01 –2023-12-31	Utgående över- förings- belopp	Not
UTGIFTSOMRÅDE 8 Migration									
1:1 Migrationsverket (Ramanslag)									
1:1 ap 1 Migrationsverket	12 517	4 718 546	0	0	0	4 731 063	-4 707 448	23 615	
1:2 Ersättningar och bostadskostnader (Ramanslag)									
1:2 ap 2 Ersättningar till asylsökande, kommuner och regioner	5 453 355	8 000 000	0	0	-5 453 355	8 000 000	-4 709 446	3 290 554	30
1:2 ap 3 Boende för asylsökande	1 470 707	1 060 000	0	0	-1 470 707	1 060 000	-584 160	475 840	31
Summa	6 924 062	9 060 000	0	0	-6 924 062	9 060 000	-5 293 606	3 766 394	–
1:3 Migrationspolitiska åtgärder (Ramanslag)									
1:3 ap 4 Återvändnings- förberedelser	49	6 000	0	0	-49	6 000	-5 865	135	
1:3 ap 5 Återvändnings- bidrag	48	1 000	0	0	-48	1 000	-17	983	32
1:3 ap 8 Anhörigresor	1 783	3 000	0	0	-1 783	3 000	-217	2 783	33
Summa	1 880	10 000	0	0	-1 880	10 000	-6 099	3 901	–
1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden (Ramanslag)									
1:6 ap 2 Migrationsverket	50 587	291 158	0	0	-50 587	291 158	-259 545	31 613	34
1:7 Utresor för avvisade och utvisade (Ramanslag)									
1:7 ap 1 Migrationsverket	43 308	64 202	0	0	-43 308	64 202	-15 594	48 608	35
1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar (Ramanslag)									
1:8 ap 1 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	1 900	500 450	0	0	-1 900	500 450	-430 325	70 125	36
Summa utgiftsområde 8	7 034 253	14 644 356	0	0	-7 021 736	14 656 873	-10 712 617	3 944 256	

Fortsättning på nästa sida

Fortsättning

Redovisning mot anslag

Anslag (belopp i tkr)	Ingående överförings- belopp	Årets tilldelning enligt reglerings- brev	Omdis- ponerade anslags- belopp	Utnyttjad del av medgivet över- skridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter 2023-01-01 –2023-12-31	Utgående över- förings- belopp	Not
UTGIFTSOMRÅDE 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering									
1:2 Kommunersättningar vid flyktningmottagande (Ramanslag)									
1:2 ap 1 Schabloner- sättning för mottagandet av nyanlända	97 147	2 245 083	0	0	-97 147	2 245 083	-1 861 149	383 934	37
1:2 ap 2 Bidrag till kommuner med högt flyktningmottagande	0	100 000	0	0	0	100 000	-100 000	0	
1:2 ap 3 Ersättning för initialt ekonomiskt bistånd	11 866	51 000	0	0	-11 866	51 000	-35 571	15 429	38
1:2 ap 4 Ersättning för ensamkommande barn och unga (RAM)	233 016	704 000	0	0	-233 016	704 000	-507 462	196 538	39
1:2 ap 5 Resor och informationsinsatser vid vidarebosättning	11 666	30 000	0	0	-11 666	30 000	-30 138	-138	40
1:2 ap 6 Hyreskostnader	872	80 000	0	0	-872	80 000	-62 456	17 544	41
1:2 ap 12 Ersättning för ekonomiskt bistånd m.m.	75 345	157 000	0	0	-75 345	157 000	-107 150	49 850	42
1:2 ap 14 Ersättning för vissa särskilda kostnader	0	60 000	0	0	0	60 000	-60 000	0	
1:2 ap 15 Ersättning för stöd och service och hälso- och sjukvård	88 155	565 000	0	0	-88 155	565 000	-392 089	172 911	43
Summa utgiftsområde 13	518 066	3 992 083	0	0	-518 066	3 992 083	-3 156 016	836 067	
Summa utgiftsområde 8 och 13	7 552 319	18 636 439	0	0	-7 539 802	18 648 956	-13 868 634	4 780 322	

Redovisning mot inkomstitlar

Inkomstitel (belopp i tkr)	Beräknat belopp	Inkomster 2023
2394	Övriga ränteinkomster	
114	Övriga ränteinkomster	0
		-13
2511	Expeditions- och ansökningsavgifter	
024	Expeditions- och ansökningsavgifter ¹	367 000
		377 992
2714	Sanktionsavgifter m.m.	
441	Särskild avgift, Migrationsverket	0
		2 824
2811	Övriga inkomster	
220	Övriga inkomster	0
		28
6911	Övriga bidrag från EU	
010	Bidrag från Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF)	0
		1 252 317
Summa	367 000	1 633 148

1 Avser medborgarskap, uppehålls- och arbetstillstånd, främlingspass, resedokument med mera.

Redovisning av beställningsbemyndigande

Anslag 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar

Anslag (belopp i tkr)	Tilldelat bemyndigande år 2023	Ingående åtaganden 2023-01-01	Utestående åtaganden 2023-12-31	Utestående åtagandens fördelning per år		
				2024	2025	2026-2028
Anslag 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar ¹	840 000	540 360	813 080	380 041	288 994	144 045

1 Samtliga åtaganden kopplade till AMIF programperiod 2014-2020 är avslutade i år. De utestående åtagandena är enbart kopplade till AMIF-projekt för programperioden 2021-2027. Migrationsverket har uppfyllt det tilldelade bemyndigandet enligt planering.

Redovisning av finansiella villkor

Finansiella villkor (belopp i tkr)	Villkor	Utfall 2023
UTGIFTSOMRÅDE 8 Migration		
1:1 Migrationsverket (Ramanslag)		
1:1 ap 1 Utökad antal försvarsplatser ¹	150 000	38 526
1:1 ap 1 Abonnemangsavgift för radiokommunikationssystemet Rakel ²	923	923
1:2 Ersättningar och bostadskostnader (Ramanslag)		
1:2 ap 2 Ersättning enligt 3a § förordningen (2017:193) om statlig ersättning för asylsökande m.fl. ³	11 000	167
1:7 Utresor för avvisade och utvisade (Ramanslag)		
1:7 ap 1 Kostnader i samband med övervakning av tvångsvist återvändande ⁴	7 000	3 194
1:7 ap 1 Åtgärder i samband med utlännings återvändande enligt avtal ⁵	21 000	1 343
1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar (Ramanslag)		
1:8 ap 1 Utgifter för statlig medfinansiering av projekt som beviljats bidrag inom ramen för den Europeiska asyl-, migrations- och integrationsfonden ⁶	60 000	0
UTGIFTSOMRÅDE 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering		
1:2 Kommunerättningar vid flyktingmottagande (Ramanslag)		
1:2 ap 2 Bidrag till kommuner med högt flyktingmottagande ⁷	100 000	100 000

1 Migrationsverket får enligt regeringsbeslut II:1 daterat 2022-12-21 använda 150 miljoner kronor för att utöka antalet försvarsplatser enligt Migrationsverkets plan för utökad försvarskapacitet. Antalet försvarsplatser ska uppgå till minst 567 platser och vid årets slut kunde Migrationsverket tillhandahålla 567 platser. Kostnaden är lägre jämfört med den plan som Migrationsverket redovisade till regeringskansliet i april 2022, vilket beror på lägre bemanning inom förvarren. Förvaret i Flen stängde cirka 30 platser under år 2023 för att förbereda inför byggstart av kommande utökning av försvarskapaciteten. Myndigheten valde också att bordlägga anskaffningen av ytterligare kapacitet i norra Sverige till förmån för utökning i Mölndal och Flen.

2 Migrationsverket ska enligt regeringsbeslut II:1 daterat 2022-12-21 betala 922 800 kronor till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som abonnemangsavgift för det gemensamma radiokommunikationssystemet Rakel.

3 I regeringsbeslut II:1 daterat 2022-12-21 får Migrationsverket utbetala ersättning upp till ett belopp om 11 miljoner kronor enligt 3 a § förordningen (2017:193) om statlig ersättning för asylsökande m. fl. Samtliga ansökningar inkomna under år 2023 är handlagda och beslutade. Sökt belopp uppgick till totalt 1 524 000 kronor. Av dessa har endast 167 000 kronor beviljats. Avslagen beror i de flesta fall på att de gymnasieungdomar som kommunerna ansöker ersättning för inte längre tillhör den personkrets som ersättning kan beviljas för, eller att kommunerna ansökt om ersättning enligt fel utrymme i förordningen.

4 Migrationsverket får enligt regeringsbeslut II:1 daterat 2022-12-21 använda 7 miljoner kronor för kostnader som uppstår i samband med övervakning av tvångsvist återvändande. Sedan september 2022 har övervakningsuppdraget återupptagits i större skala. Målsättningen var att 50 övervakningsuppdrag skulle utföras under år 2023, antalet genomförda övervakningsresor blev 40 stycken. Två observatörer lämnade sina uppdrag under våren 2023, vilket medförde att möjligheten att genomföra fler övervakningsuppdrag under våren och sommaren varit begränsade. Av de 40 genomförda övervakningsresorna har 13 resor finansierats av Frontex som är den Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån inom Europeiska unionen.

5 Enligt regeringsbeslut II:1 daterat 2022-12-21 får högst 21 miljoner kronor användas för statsbidrag till eller enligt avtal med svenska, utländska och internationella organisationer avseende utlännings återvändande. Migrationsverket är sedan 1 juli 2022 anslutet till reintegrationprogrammet Joint Reintegration Service (JRS). Övergången från European return and reintegration network (ERRIN) till JRS har medfört lägre kostnader för Migrationsverkets stöd till reintegrationinsatser. Den administrativa avgiften för hanteringen av reintegrationprogrammet finansieras av Frontex. Härutöver finansierar Frontex en del av kostnaden för reintegrationspaket till enskilda individer.

6 Enligt regeringsbeslut II:1 daterat 2022-12-21 får högst 60 miljoner kronor användas till utgifter för statlig medfinansiering av projekt som beviljats bidrag inom ramen för den Europeiska asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF). Syftet med villkoret är framförallt att öka intresset och att kunna ge möjlighet till finansiering av projekt som arbetar med svåra insatser, till exempel återvändande. Villkoret kan öka finansieringen upp till 100 procent, utöver medfinansiering från kommissionen. Migrationsverket har inget utfall inom det finansiella villkoret för år 2023 då ingen stödmottagare har visat intresse.

7 Enligt regeringsbeslut III:5 daterat 2022-12-22 har 100 miljoner kronor betalats ut enligt bilaga 1 till regeringens beslut den 22 december 2022.

Utestående åtagande

Anslag 1:7 Utresor för avvisade och utvisade

Anslag (belopp i tkr) ¹	Ingående åtaganden 2023-01-01	Utestående åtaganden 2023-12-31	Utestående åtagandens fördelning per år
			2024
Utgiftsområde 8 Migration			
Joint Reintegrations Service Caritas (JRS) – Armenien, Bangladesh, Etiopien, Marocko, Mongoliet	200	0	0
Joint Reintegrations Service ETTC (JRS) – Irak	512	4 083	4 083
Joint Reintegrations Service IRARA (JRS) – Nigeria och Somalia	147	147	147
Joint Reintegrations Service LFE (JRS) – Egypten	68	68	68
Joint Reintegrations Service WELDO (JRS) – Pakistan	97	97	97
Joint Reintegrations Service IRARA (JRS) – Etiopien och Bangladesh	0	73	73
Joint Reintegrations Service CARITAS (JRS) – Gambia, El Salvador, Jordanien, Kongo, Palestina	0	161	161
Joint Reintegrations Service IRARA (JRS) – Somaliland	0	16	16
Summa utgiftsområde 8	1 024	4 645	4 645

¹ Migrationsverket får göra ekonomiska åtaganden upp till högst 10 miljoner kronor för denna verksamhet. Migrationsverket deltar i det europeiska samarbetsprogrammet, Joint Reintegrations Service (JRS), som drivs i Frontex regi. JRS löper under perioden 1 juli 2022–28 januari 2026. Avtal för olika destinationer tecknas och infrias löpande.

Finansieringsanalys

Belopp i tkr	Not	2023	2022
DRIFT			
Kostnader ¹	44	-5 436 071	-5 685 201
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag		5 444 016	5 708 582
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	45	46 345	11 200
Intäkter av bidrag		60 579	41 349
Övriga intäkter		14 526	5 116
Summa medel som tillförts för finansiering av drift		5 565 465	5 766 247
Ökning (-)/minskning (+) av kortfristiga fordringar		-186 781	-125 076
Ökning (+)/minskning (-) av kortfristiga skulder		-157 859	106 043
Kassaflöde från drift		-215 245	62 013
INVESTERINGAR			
Investeringar i materiella tillgångar		-54 172	-43 698
Investeringar i immateriella tillgångar		-25 569	-39 474
Summa investeringsutgifter		-79 741	-83 172
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret		60 020	94 761
– amorteringar		-144 248	-127 978
Ökning/minskning av statskapital med medel som erhållits från/tillförts statens budget		0	1 673
Försäljning av anläggningstillgångar		2 497	2 410
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar		-81 731	-29 134
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		-7 568	4 380
Kassaflöde från investeringar		-169 040	-107 926
UPPBÖRDSVERKSAMHET			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten		1 929 890	797 734
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		-296	-614
Inbetalningar i uppbördsverksamhet		1 929 594	797 120
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-1 633 147	-844 838
Kassaflöde från uppbördsverksamhet		296 446	-47 718
TRANSFERERINGSVERKSAMHET			
Lämnade bidrag		-8 685 104	-9 015 184
Finansiella kostnader		-292	-1 672
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		240 117	175 694
Utbetalningar i transfereringsverksamhet		-8 445 279	-8 841 162
Finansiering av transfereringsverksamhet			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		8 423 465	8 880 699
Finansiella intäkter		17	78
Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet		8 423 482	8 880 777
Kassaflöde från transfereringsverksamhet		-21 797	39 615
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		-109 636	-54 016

Fortsättning på nästa sida

Fortsättning tabell

Belopp i tkr	Not	2023	2022
SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL			
Likvida medel vid årets början		508 017	562 033
Ökning (+)/minskning (-) av kassa och bank		-9 362	18 529
Ökning (+)/minskning (-) av tillgodohavande Riksgäldskontoret		-95 379	-443 895
Ökning (+)/minskning (-) av avräkning med statsverket ¹		-4 895	371 350
<i>Summa förändring av likvida medel</i>		<i>-109 636</i>	<i>-54 016</i>
Likvida medel vid årets slut¹		398 381	508 017

¹ Justering av differens avräkning med statsverket på -12 tkr år 2016 och en justering av differens på 54 tkr år 2014. Likvida medel vid årets slut år 2023 är 398 338 tkr och 561 991 tkr år 2022 i och med tidigare års justeringar.

Tilläggsupplysningar och noter

Kommentar till finansiella delarna

Belopp redovisas i tusental kronor (tkr) om inte annat anges. Avrundningsdifferenser gör att totalsumman inte alltid stämmer vid summering av delposterna.

Redovisnings- och värderingsprinciper

ALLMÄNT

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB).

FÖRÄNDRADE REDOVISNINGSPRINCIPER

Migrationsverket har i april 2023 bytt lönesystem vilket påverkat bokföring av lönerelaterade transaktioner och semesterlöneskuld. Sent registrerade tillägg och avdrag samt semesterlöneskuldsförändring tillhörande det räkenskapsår som avslutats, bokförs på nästkommande år i samband med utbetalning. Tidigare har löneskulder avseende december månad bokförts som övriga skulder i årsbokslutet. Den förändrade redovisningsprincipen har ingen väsentlig påverkan på det ekonomiska utfallet, varför inte heller jämförelsetal för det tidigare räkenskapsåret 2022 har justerats.

Utfallet av rättsliga tvister avseende hyror eller återställning av boenden belastar/tillförs anslag 1:2 ap 3 Boende för asylsökande, istället för förvaltningsanslaget, från och med år 2023. Utgångspunkten är att samtliga kostnader som kan hänföras till drift av bostäder, inklusive eventuella kostnader för återställning och skadestånd, är att betrakta som nödvändiga lokal- och driftskostnader för Migrationsverkets bostadsbestånd. Förändringen är avstämd med Justitiedepartementet.

LIKVIDA MEDEL/BETALNINGAR

Migrationsverket har två betalningsflöden. I räntebärande flöde finns anslag 1:1 Migrationsverket. Övriga anslag är icke räntebärande.

VÄRDERING AV ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 25 tkr och en nyttjandeperiod på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar. Ett möblerat rum med inventarier som var för sig inte uppfyller kraven för en anläggningstillgång klassificeras som en fungerande enhet. Datorer finansieras som anläggningstillgång oavsett anskaffningsvärde.

För balanserade utgifter avseende utveckling tillämpas en beloppsgräns på 500 tkr medan beloppsgränsen gällande förbättringsutgift på annans fastighet är 100 tkr.

Anläggningstillgångar skrivs av linjärt över den bedömda nyttjandeperioden. Migrationsverket har inga tillgångar som delas upp i komponenter. Följande avskrivningstider tillämpas:

MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR:

• IT-utrustning	3–5 år
• Bilar	5 år
• Inventarier i anläggningsboende	3 år
• Övriga inventarier och maskiner	5 år
• Förbättringsutgifter på annans fastighet	Kvarvarande hyrestid om den bedöms uppgå till 3 år eller mer

IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR:

- Licenser och programvaror 3–5 år
- Utgifter för utveckling 3–5 år

VÄRDERING AV FORDRINGAR OCH SKULDER

Fordringar har upptagits till det belopp som beräknas bli betalt. Skulder i utländsk valuta har värderats till den kurs som gällde den 31 december 2023. Riksbankens kurs har använts.

Fordran och skuld mot EU-kommissionen avseende AMIF har beräknats utifrån inbetalade fondmedel i förhållande till förbrukning. Vid värdering har ingen hänsyn tagits till de ekonomiska risker som kan uppstå i samband med slutredovisning till kommissionen.

PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER

Förutbetalda kostnader och intäkter samt upplupna kostnader och intäkter bokförs som periodavgränsningspost om beloppet överstiger 100 tkr per faktura. Transfereringskostnader bokförs som en periodavgränsningspost om summan per kostnadsslag och kostnadsställe överstiger 100 tkr. Upplupna transfereringskostnader är i många fall svåra att beräkna varför det finns en viss osäkerhet i dessa periodiseringar.

AVSÄTTNINGAR

Under posten redovisas avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser samt övriga avsättningar.

Som övrig avsättning redovisas:

- Lokalt omställningsarbete (tidigare kompetensväxlings- och kompetensutvecklingsåtgärder).
- Lön till personal under deltagande i Trygghetsstiftelsens åtgärder vid omställning. Deltagandet i sådana åtgärder har uppskattats till femtio procent av ordinarie arbetstid.
- Lön till personal som inte har arbetsplikt under ordinarie uppsägningstid.
- Avvecklingskostnader för lokaler.
- Bistånd till asylsökande som återbetalats från utbetalande bank.
- Engångspremier till Statens tjänstepensionsverk (SPV).
- Tvister samt återställningskostnader för onormalt slitage på boende.

BRYTDAG

Brytdagen, som är gemensam för statsförvaltningen, inföll den 5 januari 2024. Fakturor och dylikt för år 2023 måste ha inkommit senast brytdagen för att ingå i den löpande redovisningen.

UNDANTAG FRÅN EKONOMIADMINISTRATIVA REGELVERKET

Migrationsverket medges även undantag från bestämmelserna i 2 kap. 1 § Kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) samt 12 § Anslagsförordningen (2011:223) för anläggningstillgångar som helt eller till väsentlig del finansieras från anslaget 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar. Undantaget omfattar hela finansieringen av berörda anläggningstillgångar, även eventuell del som belastar annat än angivet anslag. Berörda anläggningstillgångar ska till sin helhet anslagsfinansieras.

LAG (2005:590) OM INSYN I VISSA FINANSIELLA FÖRBINDELSER M.M.

Migrationsverket gör bedömningen att omsättningen i företagsverksamheten inte uppgår till de tröskelvärden på 40 miljoner euro som lagen anger och att lagen därför inte är tillämplig för Migrationsverkets del.

UPPGIFTER OM LEDNINGENS OCH INSYNSRÅDETS ERSÄTTNINGAR OCH FÖRMÅNER ENLIGT 7 KAP. 2 § FÖRORDNING (2000:605) OM ÅRSREDOVISNING OCH BUDGETUNDERLAG (FÅB)

Generaldirektör Mikael Ribbenvik (2023-01-01–2023-05-31) erhöll 1 026 617,86 kronor i lön och skattepliktiga förmåner under år 2023. Generaldirektör Maria Mindhammar (2023-09-18–2023-12-31) erhöll 584 210 kronor i lön och skattepliktiga förmåner under år 2023. Överdirektör Inga Thoresson Hallgren erhöll 1 338 310,65 kronor i lön och skattepliktiga förmåner under år 2023. Överdirektör Inga Thoresson Hallgren var tillförordnad generaldirektör under perioden 1 juni–17 september 2023.

MIGRATIONSVERKETS INSYNSRÅD

Ledamöterna erhåller arvoden med 1 900 kronor per sammanträde. Resersättning och ersättning för förlorad arbetsinkomst kan utgå.

LEDAMÖTER OCH ARVODEN I INSYNSRÅDET UNDER ÅR 2023:

Patric Åberg	5 700 kr
Peter Esaiasson	3 800 kr
Karolin Wallström	3 800 kr
Mauricio Rojas	5 700 kr
Ludvig Aspling	5 700 kr
Jonny Cato	5 700 kr
Annika Hirvonen	7 600 kr
Camilla Rinaldo Miller	7 600 kr
Jessica Rosencrantz	5 700 kr
Ola Möller	7 600 kr
Zara Leghissa	7 600 kr

MIGRATIONSVERKETS LEDNING OCH INSYNSRÅDETS LEDAMÖTER HAR HAFT FÖLJANDE UPPDRAG SOM STYRELSE- ELLER RÅDSLEDAMÖTER:

Mikael Ribbenvik	Insynsråd för Jämställdhetsmyndigheten E-samverkansprogrammet (eSam) European Union Agency for Asylum (EUAA)
Maria Mindhammar	E-samverkansprogrammet (eSam) European Union Agency for Asylum (EUAA)
Inga Thoresson Hallgren	Post- och telestyrelsen (PTS)
Patric Åberg	Östra Göinge Renhållning
Peter Esaiasson	Inga övriga uppdrag
Karolin Wallström	Inga övriga uppdrag
Mauricio Rojas	Inga övriga uppdrag
Jonny Cato	Inga övriga uppdrag
Ludvig Aspling	Inga övriga uppdrag
Annika Hirvonen	Riksdagsstyrelsen
Camilla Rinaldo Miller	Inga övriga uppdrag
Jessica Rosencrantz	Riksdagsstyrelsen
Ola Möller	Inga övriga uppdrag
Zara Leghissa	Inga övriga uppdrag

UPPGIFTER OM SJUKFRÅNVARO ENLIGT 7 KAP. 3 § FÖRORDNING (2000:605) OM ÅRSREDOVISNING OCH BUDGETUNDERLAG (FÅB)

Uppgifter om sjukfrånvaro redovisas i resultatredovisningen, se kapitel 4 Kompetensförsörjning, avsnitt 4.5 Ett hållbart arbetsliv, delavsnitt 4.5.1 Sjukfrånvaro.

Noter till resultaträkningen

NOT 1

Intäkter av anslag och medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag

Specifikation	2023	2022
Utgiftsområde 8 Migration		
1:1 Migrationsverket	4 707 448	4 438 207
1:2 Ersättningar och bostadskostnader	5 293 606	5 065 938
1:3 Migrationspolitiska åtgärder	6 099	5 119
1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden	259 545	198 199
1:7 Utresor för avvisade och utvisade	15 594	21 895
1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	430 325	406 550
1:9:1 Tillf stöd t kommun m.a.a. kriget i Ukraina	0	500 000
Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandras etablering		
1:2 Kommunersättningar vid flyktigmottagande	3 156 016	3 958 150
Avräknat anslag	13 868 634	14 594 058
Intäkter av anslag enligt resultaträkning	5 444 016	5 708 582
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag enligt resultaträkning	8 423 465	8 880 699
Summa intäkter	13 867 482	14 589 281
Differens ¹	1 152	4 777

Noten redovisar jämförelse mellan medel som anslagsavräknats i balansräkningen och intäkter som redovisats i resultaträkningen.

1 Differensen består av bokförd semesterlöneskuld intjänad före år 2009 på totalt 1 152 tkr.

NOT 2

Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Specifikation	2023	2022
Intäkter av avgifter enligt 4§ Avgiftsförordningen	2 942	4 209
Offentligrättsliga avgifter som disponeras av myndigheten	426	298
Intäkter av andra ersättningar:		
Icke statliga medel enligt 1§ kap.6 Kapitalförsörjningsförordningen	42 977	6 693
Realisationsvinst	2 497	1 896
Summa	48 842	13 096

Specifikation av intäkter av avgifter enligt 4§ Avgiftsförordningen

Specifikation	2023	2022
Konsultuppdrag	312	1 345
Tjänsteexport	2 623	2 731
Övriga intäkter	7	133
Summa	2 942	4 209

Specifikation av icke statliga medel enligt 1§ kap. 6 Kapitalförsörjningsförordningen

Specifikation	2023	2022
Skadestånd och försäkringsersättningar	1 020	2 544
Övrig försäljning ¹	41 957	4 149
Summa	42 977	6 693

1 Ersättning gällande logi och kost enligt 15 § Lag (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. omfattar även skyddsökande enligt massflyktsdirektivet som bor i boende anordnat av kommun och har egen inkomst eller tillgångar. Antalet logifakturor har därigenom ökat med drygt 15 000 stycken under år 2023 jämfört med år 2022.

NOT 3

Intäkter av bidrag

Specifikation	2023	2022
Bidrag från Arbetsförmedlingen avseende anställningsstöd och lönebidrag	1 033	925
Bidrag från övriga statliga myndigheter ¹	43 223	31 999
Bidrag från EU:s institutioner och andra EU-länder ²	16 323	8 425
Summa intäkter av bidrag	60 579	41 349

- Under år 2023 har nya projekt med bidragsfinansiering främst från Polismyndigheten påbörjats. Nya projekt har startats inom Instrumentet för gränsförvaltning och viseringspolitik (BMVI), exempelvis Visa Common Training Project (VCT), ReVis2 och Driftstöd VIS. Bidragsintäkter från Kammarkollegiet år 2023 har minskat något till följd av färre regeringsuppdrag jämfört med år 2022.
- Ökningen av bidrag från EU:s länder påverkas till större delen av de EU-finansierade projekten Talk-2-Connect och samarbetet mellan europeiska återvändandesambandsmän (European Union Return Liaison Officers) EURLO Bagdad samt det europeiska migrationsnätverket (European Migration Network) EMN för programåren 2023-2025.

NOT 4

Finansiella intäkter

Specifikation	2023	2022
Ränteintäkter avseende räntekonto i Riksgäldskontoret ¹	14 211	4 064
Kursvinster	77	455
Övriga ränteintäkter	238	597
Summa finansiella intäkter verksamhet	14 526	5 116
Kursvinster transfereringsverksamhet	17	78
Summa finansiella intäkter transfereringar	17	78

1 Ökade ränteintäkter på Migrationsverkets räntekonto år 2023 jämfört med år 2022 beror på successivt höjd inlåningsränta.

NOT 5

Kostnader för personal

Specifikation	2023	2022
Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgift, pensionspremier och andra avgifter enligt lag) ¹	-2 415 032	-2 215 670
Arvoden till styrelse och ej anställd personal enligt lag och avtal	-98	-127
Summa lönekostnader	-2 415 130	-2 215 797
Arbetsgivaravgift, pensionspremier, andra avgifter enligt lag och övriga personalkostnader	-1 233 104	-1 135 108
Summa personalkostnader	-3 648 235	-3 350 905

1 Genomsnittligt antal årsarbetskrafter har ökat från 4 820 år 2022 till 5 155 år 2023.

NOT 6

Övriga driftskostnader

Den tillfälliga heltäckande tjänst som upphandlades år 2022 avseende boende och servicetjänster till skyddsökande från Ukraina har avvecklats, vilket minskade utgifterna med drygt 500 miljoner kronor.

NOT 7

Finansiella kostnader

Specifikation	2023	2022
Räntekostnader avseende räntekonto i Riksgäldskontoret ¹	-13 190	-3 217
Dröjsmålsräntor	-122	-166
Övriga räntekostnader	67	122
Övriga finansiella kostnader	-567	-26
Summa finansiella kostnader verksamhet	-13 812	-3 287
Kursförluster transfereringsverksamhet	-292	-1 672
Summa finansiella kostnader transfereringar	-292	-1 672

1 Ökade räntekostnader är en direkt följd av att utlåningsräntan höjts successivt under året.

NOT 8

Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras

Specifikation	2023		2022	
	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
Offentligrättsliga avgifter¹				
Ansökningsavgifter, medborgarskap	86 798		101 379	
Summa svenskt medborgarskap	86 798	232 314	101 379	218 336
Ansökningsavgifter, främlingspass	4 999		5 507	
Ansökningsavgifter, resedokument	7 549		6 480	
Summa pass (främlingspass och resedokument)	12 548	52 316	11 987	41 758
Ansökningsavgifter, uppehålls- och arbetstillstånd	271 505		280 747	
Ansökningsavgifter, utlandsmyndigheter	5 402		4 433	
Ansökningsavgift, varaktigt bosatt, status/uppehållstillstånd	1 061		1 079	
Ansökningsavgift, förlängning av visering	678		549	
Summa tillståndsansökningar	278 646	1 225 629	286 808	1 127 887
Summa offentligrättsliga avgifter	377 992	1 510 259	400 173	1 387 981
Övriga inkomster som redovisas mot statens verksamhet				
Böter och sanktionsavgifter, utomstatliga	2 824		3 561	
Summa övriga inkomster som redovisas mot statens verksamhet	2 824		3 561	
Bidrag från EU				
Bidrag AMIF ²	1 252 317		441 115	
Periodiseringar AMIF ³	296 742		-47 104	
Summa intäkter av bidrag från EU	1 549 059		394 011	
Realisationsvinst anläggningstillgångar	28			
Summa realisationsvinst	28			
Övriga intäkter och ersättningar				
Övriga finansiella intäkter i uppbördsvksamhet	-13		-10	
Summa övriga intäkter och ersättningar	-13		-10	
Summa	1 929 890		797 734	

1 I de flesta ärendeslag minskade antalet ansökningar under år 2023. Ansökningsavgifterna har totalt sett minskat med 22 181 tkr jämfört med föregående år. Ansökningsavgifterna för utlandsmyndigheterna, förlängning av visering, passärenden och resedokument har dock ökat något till följd av att resandet över gränser återupptagits efter pandemin.

2 Posten avser bidrag från EU-kommissionen gällande Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF). Saldot under år 2023 utgörs i sin helhet av bidrag från EU-Kommissionen som erhållits för programperiod 2021-2027, vilket inte erhöles under år 2022.

3 År 2023 har Migrationsverket trots erhållna medel en fordran på EU-kommissionen gällande AMIF-medel för programperioden 2021-2027. Upparbetade kostnader, utbetalade förskott för godkända projekt som gjorts från Migrationsverket till projektägare, samt kostnader för mottagningsverksamhet enligt massflyktsdirektivet (Ukraina) överstiger erhållna medel från EU-Kommissionen.

NOT 9

Saldo uppbördsvksamhet

Skillnaden mellan intäkter av avgifter som inte disponeras och medel som tillförts statens budget från uppbördsvksamhet består av periodiserade EU-medel från Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF).

NOT 10

Lämnade bidrag

Specifikation	2023	2022
UTGIFTSOMRÅDE 8 Migration		
1:1 Migrationsverket (Ramanslag)¹		
1:1 ap 1 Migrationsverket		
Inomstatligt bidrag	-2	-1 185
Delsumma 1:1 Migrationsverket	-2	-1 185
1:2 Ersättningar och bostadskostnader (Ramanslag)		
Ersättning till asylsökande:		
Dagersättning enligt LMA	-582 068	-604 974
Särskilt bidrag enligt LMA	-12 471	-22 149
Boendeersättning enligt LMA	-1	-6
Delsumma Ersättningar till asylsökande	-594 539	-627 129
Ersättning enligt sjukvårdsförordning:		
Schablonersättning, sjukvård	-964 210	-932 843
Kostnadskrävande vård	-245 913	-137 474
Sjuk-, hälso- och tandvård (förvar)	-20 652	-17 274
Hälsoundersökningar/hälsosamtal	-33 000	-50 554
Läkemedel ³	-55 258	-38 414
Delsumma Ersättning enligt sjukvårdsförordning	-1 319 033	-1 176 559
Ersättning enligt asylersättningsförordningen:		
Ersättning för skolkostnader ¹	-971 489	-470 119
Vårdinsatser för barn med vårdnadshavare	-54 871	-48 146
Vårdinsatser för ensamkommande barn	-552 767	-692 601
Extraordinära och vissa övriga kostnader ³	-3 730	-5 267
Kostnader för skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet	-1 453 501	-1 114 771
Delsumma Ersättning enligt asylersättningsförordningen	-3 036 357	-2 330 904
Övrig omsorg och omvårdnad:		
Placering av familjer och vuxna ³	-56 970	-33 244
Övriga kostnader ³	-264	0
Delsumma Övrig omsorg och omvårdnad	-57 234	-33 244
Återetableringsstöd	-11 627	-7 607
Delsumma 1:2 Ersättningar och bostadskostnader	-5 018 790	-4 175 443
1:3 Migrationspolitiska åtgärder (Ramanslag)		
1:3 ap 4 Återvändningsförberedelser	-5 347	-2 921
1:3 ap 5 Återvändningsbidrag	-17	-52
1:3 ap 8 Anhörigresor	-199	-2 116
Delsumma 1:3 Migrationspolitiska åtgärder	-5 563	-5 089
1:6 Offentligt biträde i utlänningsärende (Ramanslag)		
1:6 ap 2 Migrationsverket	-224 208	-232 376
Delsumma 1:6 Offentligt biträde i utlänningsärende	-224 208	-232 376
1:7 Utresor för avvisade och utvisade (Ramanslag)		
1:7 ap 1 Migrationsverket	-16 603	-14 560
Delsumma 1:7 ap 1 Migrationsverket	-16 603	-14 560

Fortsättning på nästa sida

Fortsättning tabell

Specifikation	2023	2022
1:8 ap 1 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar (Ramanslag)		
Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF)	-244 112	-302 031
Delsumma 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	-244 112	-302 031
1:9 Tillfälligt stöd till kommuner med anledning av kriget i Ukraina		
1:9:1 Tillfälligt stöd till kommuner med anledning av kriget i Ukraina	0	-500 000
Delsumma 1:9 Tillfälligt stöd till kommuner med anledning av kriget i Ukraina	0	-500 000
Summa utgiftsområde 8	-5 509 278	-5 230 683
UTGIFTSOMRÅDE 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering		
1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande (Ramanslag)		
1:2 ap 1 Schablonersättning för mottagandet av nyanlända	-1 836 947	-1 991 254
1:2 ap 2 Bidrag till kommuner med högt flyktingmottagande	-100 000	-200 000
1:2 ap 3 Ersättning för initialt ekonomiskt bistånd	-33 675	-54 609
1:2 ap 4 Ersättning för ensamkommande barn och unga	-504 103	-557 430
1:2 ap 5 Resor och informationsinsatser vid vidarebosättning	-29 727	-71 965
1:2 ap 6 Hyreskostnader	-41 700	-80 225
1:2 ap 12 Ersättning för ekonomiskt bistånd	-101 969	-130 390
1:2 ap 14 Ersättning för vissa särskilda kostnader	-58 787	-177 838
1:2 ap 15 Ersättning för stöd och service och hälso- och sjukvård	-468 918	-520 790
Summa utgiftsområde 13	-3 175 827	-3 784 501
Summa utgiftsområde 8 och 13	-8 685 104	-9 015 184

1 Antalet beviljade ansökningar för barn och unga i skola har ökat med anledning av massflyktsdirektivet. År 2023 har 15 381 ansökningar beviljats jämfört med 11 094 ansökningar år 2022.

NOT 11

Årets kapitalförändring

Specifikation	2023	2022
Anslagsfinansierad verksamhet		
Avskrivningar av anläggningstillgångar finansierade med anslag	-16 435	-15 791
Periodiseringsposter i transfereringsavsnittet ¹	-261 914	-136 079
Summa anslagsfinansierad verksamhet	-278 349	-151 869
Uppbörd		
Periodiseringsposter i uppbördsavsnittet ²	296 742	-47 104
Summa uppbörd	296 742	-47 104
Summa årets kapitalförändring	18 394	-198 973

1 Posten består av periodiserade transfereringar till kommuner, regioner och övriga organisationer samt andra EU-länder.

2 Posten avser periodiseringar av Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF).

Noter till balansräkningen

NOT 12

Immateriella anläggningstillgångar

Specifikation	2023-12-31	2022-12-31
Balanserade utgifter för utveckling		
Anskaffningsvärde, ingående balans	883 280	885 580
Årets anskaffningar	22 241	25 910
avgår avyttrade anläggningar	0	-28 210
Anskaffningsvärde, utgående balans	905 521	883 280
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar, ingående balans	-656 738	-611 540
Årets avskrivningar	-79 068	-73 408
avgår avskrivningar avyttrade anläggningar	0	28 210
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar, utgående balans	-735 806	-656 738
Bokfört värde	169 715	226 541
Rättigheter avseende dataprogram och licenser		
Anskaffningsvärde, ingående balans	61 607	48 042
Årets anskaffningar	3 328	13 565
avgår avyttrade anläggningar	-804	0
Anskaffningsvärde, utgående balans	64 131	61 607
Akkumulerade avskrivningar, ingående balans	-49 556	-46 394
Årets avskrivningar	-5 280	-3 162
avgår avskrivningar, avyttrade anläggningar	804	0
Akkumulerade avskrivningar, utgående balans	-54 032	-49 556
Bokfört värde	10 099	12 050
Summa immateriella anläggningstillgångar	179 814	238 591

NOT 13

Materiella anläggningstillgångar

Specifikation	2023-12-31	2022-12-31
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Anskaffningsvärde, ingående balans	455 092	459 942
Årets anskaffningar	5 030	-4 485
avgår avyttrade anläggningar	-13 899	-366
Anskaffningsvärde, utgående balans	446 223	455 092
Ackumulerade avskrivningar, ingående balans	-337 635	-311 157
Årets avskrivningar	-30 719	-26 728
avgår avskrivningar avyttrade anläggningar	13 899	250
Ackumulerade avskrivningar, utgående balans	-354 455	-337 635
Bokfört värde	91 768	117 457
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Anskaffningsvärde, ingående balans	548 379	521 797
Årets anskaffningar	49 141	48 183
avgår avyttrade anläggningar	-41 111	-21 601
Anskaffningsvärde, utgående balans	556 409	548 379
Ackumulerade avskrivningar, ingående balans	-474 459	-454 996
Årets avskrivningar	-45 618	-40 471
avgår avskrivningar avyttrade anläggningar	40 302	21 008
Ackumulerade avskrivningar, utgående balans	-479 775	-474 459
Bokfört värde	76 634	73 920
Summa materiella anläggningstillgångar	168 402	191 377

NOT 14

Kundfordringar

Specifikation	2023-12-31	2022-12-31
Kundfordringar utomstatliga kunder	12 915	7 593
Kundfordringar utländska kunder	3 152	22
Befarade kundförluster, utomstatliga	-6 626	-5 441
Befarade kundförluster, utländska kunder	-22	-20
Summa	9 419	2 155

NOT 15

Övriga kortfristiga fordringar

Specifikation	2023-12-31	2022-12-31
Fordringar hos anställda	548	475
Fordringar återetableringsstöd	60	120
Skadeståndsfordringar	347	279
Summa	955	874

NOT 16

Periodavgränsningsposter

Specifikation	2023-12-31	2022-12-31
Förutbetalda kostnader		
Hyror	148 743	138 155
Datatjänster m.m.	84 190	72 354
Dagersättning enligt LMA	13 971	18 710
Övriga förutbetalda kostnader ¹	54 982	62 638
Delsumma förutbetalda kostnader	301 886	291 857
Upplupna bidragsintäkter		
Statliga myndigheter ²	13 545	3 313
Övriga upplupna bidragsintäkter ³	4 301	0
Delsumma upplupna bidragsintäkter	17 846	3 313
Övriga upplupna intäkter		
EU-medel ⁴	186 669	21 974
Statliga myndigheter	312	896
Övriga upplupna intäkter	4 004	3 707
Delsumma övriga upplupna intäkter	190 985	26 577
Summa	510 717	321 747

1 Posten avser till största delen periodisering av förskotts betalning till International Organization for Migration (IOM) avseende vidarebosättning och återetableringsstöd.

2 Upparbetade kostnader i de nya projekten inom Instrumentet för gränsförvaltning och viseringspolitik (BMVI) IO, SOC, VCT, Driftstöd, och ReVis2 ökade tillsammans saldot upplupna bidragsintäkter mot statliga myndigheter med 13 396 tkr. I övrigt består saldot av upplupna bidragsintäkter med 149 tkr för pågående Twinningprojekt i ansökningsfas och kontraktskrivning.

3 Upparbetade kostnader för de bidragsfinansierade projekten Talk2Connect 749 tkr och det europeiska samarbetet mellan återvändandesambandsmän (European Union Return Liaison Officers) EURLO Baghdad 3 552 tkr.

4 År 2023 har Migrationsverket en fordran gentemot EU-kommissionen gällande den nya programperioden i AMIF 2021-2027 genom att förskott på nära 240 miljoner kronor till godkända projekt har utbetalats under året, medan medel från EU-kommissionen inte hunnit erhållas. Under år 2022 var omfattningen av utbetalningar till godkända projekt betydligt lägre, vilket förklarar ökningen av posten.

NOT 17

Avräkning med statsverket

Specifikation	2023-12-31	2022-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	0	0
Redovisat mot inkomsttitel	-1 633 148	-844 839
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	1 633 148	844 839
Fordringar/Skulder avseende uppbörd	0	0
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	38 405	67 937
Redovisat mot anslag	9 161 186	10 155 851
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-9 159 477	-10 185 383
Fordringar/Skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	40 114	38 405
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-12 517	-426 181
Redovisat mot anslag	4 707 448	4 438 207
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-4 718 546	-4 318 098
Återbetalning av anslagsmedel	0	293 555
Fordringar/Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-23 615	-12 517
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	3 210	6 282
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-1 152	-3 072
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	2 058	3 210
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Ingående balans	-11 432	-1 723
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	1 847 481	1 036 387
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-9 368 164	-10 386 641
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	7 526 329	9 340 545
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto	-5 786	-11 432
Summa Avräkning med statsverket	12 771	17 665

NOT 18

Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret

Migrationsverket har år 2023 tilldelats 400 miljoner kronor högre anslagsmedel på förvaltningsanslaget än föregående år. Utgående saldo på räntekontot har trots det minskat med 95 miljoner kronor. Främst beror det på högre personalkostnader, genomsnittligt antal årsarbetskrafter har ökat med 335 personer, samt högre administrativa lokalkostnader jämfört med år 2022.

Migrationsverkets fastställda kreditram på räntekontot år 2023 är 250 miljoner kronor.

NOT 19

Kassa och bank

Saldot hos betalningsförmedlaren ICA Banken, avseende dagersättningar och andra bistånd, har minskat med drygt 9 miljoner kronor. Bakgrunden är minskat antal asylsökande och att inte alla skyddssökande från Ukraina har behov av dagersättning.

NOT 20

Statskapital

Specifikation	2023-12-31	2022-12-31
Ingående balans	58 831	69 523
Kapitalförändring från föregående år ¹	-15 791	-12 365
Konst från Statens konstråd	0	-32
Anslagsfinansierade anläggningstillgångar	0	1 705
Utgående balans	43 040	58 831

¹ Kapitalförändringen utgörs av avskrivningskostnader på anslagsfinansierade tillgångar från år 2022.

NOT 21

Balanserad kapitalförändring

Specifikation	Ingående balans 2023-01-01	Årets kapital- förändring 2022 ¹	Utgående balans 2023-12-31
Ingående balans	-1 339 263		-1 339 263
Omföring 2022 års kapitalförändring, periodisering uppbörd		-47 104	-47 104
Omföring 2022 års kapitalförändring, periodisering transferering		-136 079	-136 079
Summa balanserad kapitalförändring	-1 339 263	-183 183	-1 522 445

¹ Bokförd kapitalförändring år 2022 var totalt 198 973 tkr, varav 15 791 tkr har förts mot statskapital.

NOT 22

Myndighetskapital

Specifikation	Statskapital	Balanserad kapital- förändring, anslags- finansierad verksamhet	Balanserad kapitalförändring, uppbördsverksamhet	Kapitalförändring enligt resultat- räkningen	Summa
Utgående balans 2022	58 831	-1 232 338	-106 925	-198 973	-1 479 405
Ingående balans 2023	58 831	-1 232 338	-106 925	-198 973	-1 479 405
Föregående års kapitalförändring	-15 791	-136 079	-47 104	198 973	0
Årets kapitalförändring				18 394	18 394
Summa årets förändring	-15 791	-136 079	-47 104	217 367	18 394
Utgående balans 2023	43 040	-1 368 417	-154 029	18 394	-1 461 011

NOT 23

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelse

Specifikation	2023-12-31	2022-12-31
Ingående avsättning	11 389	8 337
Årets pensionskostnad	3 256	6 477
Årets pensionsutbetalningar	-3 761	-3 425
Utgående avsättning	10 884	11 389

NOT 24

Övriga avsättningar

Specifikation	Ingående balans 2023-01-01	Årets förändring 2023	Utgående balans 2023-12-31
Avsättning för engångspremier ¹	2 642	0	2 642
Avsättning för engångspremier, sociala avgifter	641	0	641
Lokalt omställningsarbete ²	73 132	801	73 933
Avsättning för återbetalt bistånd ³	566	373	939
Återställningskostnader för lokaler ⁴	14 521	-7 684	6 837
Avvecklingskostnader för lokaler	6 151	-6 151	0
Summa	97 653	-12 661	84 992

1 Posten avser avsättning för engångspremier gällande uppsagd personal som fyllt 57 år, men inte 63 år och 7 månader. Reglering förväntas under år 2024.

2 Årets avsättning är 5 963 tkr, under året har 5 162 tkr nyttjats för bland annat kompetensutveckling och utvecklingsåtgärder.

3 Avsättningen avser dagersättning med mera som inte hämtats ut av sökanden och som återbetalats till Migrationsverkets betalningsförmedlare. Migrationsverkets juridiska skuld uppgår år 2023 till 119 773 tkr. Tidigare år har visat att en väsentlig del av skulden inte kommer att regleras och därför sker årligen en schablonmässig värdering. Avsättningen skrivs ned till det belopp som förväntas utbetalas kommande år, vilket har värderats till 939 tkr för år 2024.

4 Resterande tvister avseende återställningskostnader för boenden förväntas regleras under kommande räkenskapsår.

NOT 25

Lån i Riksgäldskontoret

Specifikation	2023-12-31	2022-12-31
Ingående skuld	397 453	430 670
Lån upptagna under året	60 020	94 761
Årets amorteringar	-144 248	-127 978
Utgående skuld	313 225	397 453
Beviljad låneram	588 000	766 000

Anläggningstillgångar finansierade med lån uppgår till 321 611 tkr, varav 8 386 tkr utgör bokslutstransaktioner.

Skillnaden mellan beviljad låneram och utgående skuld förklaras av att IT-investeringar och förbättringsutgift på annans fastighet är lägre än beräknat.

NOT 26

Leverantörsskulder

Leverantörsskulden har minskat med 28 procent per den 31 december 2023 jämfört med föregående år.

Anledningen är främst att övriga driftkostnader minskat till följd av att den tillfälliga helhetstjänsten till skydds-sökande från Ukraina upphört år 2023, samt att färre har bott i Migrationsverkets anläggningsboenden.

NOT 27

Övriga kortfristiga skulder

Specifikation	2023-12-31	2022-12-31
Personalens källskatt	51 725	51 165
Övriga skulder personal ¹	97	9 885
Skulder till asylsökande och massflyktingar via kortutbetalning ²	15 655	25 805
Övriga kortfristiga skulder	-1 259	317
Summa	66 218	87 172

- 1 Tidigare årsbokslut har sent rapporterade lönetransaktioner avseende aktuellt räkenskapsår redovisats som skulder till personal, då utbetalning skett året efter. Under år 2023 har Migrationsverket bytt lönesystem och separat fil med sent uppkomna lönetransaktioner för decemberperioden år 2023 bokförs med en månads eftersläpning och redovisas därmed på år 2024. Transaktionerna har istället bokförts i januari 2024. Den förändrade redovisningsprincipen kommer att vara bestående för kommande årsbokslut.
- 2 Bakgrunden till förändringen är minskat antal asylsökande och att inte alla skyddsökande från Ukraina har behov av dagersättning.

NOT 28

Periodavgränsningsposter

Specifikation	2023-12-31	2022-12-31
Upplupna kostnader		
UTGIFTSOMRÅDE 8 Migration		
Placering barn ¹	66 345	89 696
Hälsa- och sjukvård ²	516 373	414 949
Utbildningskostnader ³	354 282	193 719
Offentliga biträden	56 280	91 634
Övriga transfereringar ⁴	146 176	120 229
Semesterlöneskuld (inkl. sociala avgifter) ⁵	252 043	235 975
Lönekostnader ⁶	15 788	571
Övriga verksamhetskostnader	19 787	22 220
Delsumma	1 427 074	1 168 993
UTGIFTSOMRÅDE 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering		
Ersättning för ensamkommande barn och unga	131 890	134 953
Ersättning för stöd, service, hälso- och sjukvård ⁷	239 692	162 863
Schablonersättning ⁸	114 872	139 074
Ersättning för ekonomiskt bistånd	36 532	43 609
Ersättning för extraordinära kostnader, hyreskostnader, SFI m.m.	29 688	51 658
Delsumma	552 674	532 157
Summa upplupna kostnader	1 979 748	1 701 150
Oförbrukade bidrag		
Statliga myndigheter ⁹	23 529	35 899
Övriga oförbrukade bidrag ¹⁰	16 304	8 082
Summa oförbrukade bidrag	39 833	43 981
Övriga förutbetalda intäkter, utomstatliga, EU-medel ¹¹	15 079	147 126
Summa förutbetalda intäkter	15 079	147 126
Summa periodavgränsningsposter	2 034 660	1 892 258

1 Antalet inskrivna ensamkommande barn i anläggningsboende har minskat med 8 procent.

2 Posten har ökat då fler antal ansökningar inkommit samt att genomsnittligt belopp per ansökan har ökat.

3 Fler antal ansökningar har inkommit under år 2023 jämfört med år 2022 med anledning av att fler barn från Ukraina går i förskola och skola.

4 Med anledning av EUs massflyktsdirektiv till följd av kriget i Ukraina tillkom nya ersättningsslag från och med juli år 2022. Utfallet för år 2022 avser därför endast ett halvår, medan utfallet för år 2023 avser hela året.

5 Förändrad redovisningsprincip som innebär att redovisning av semesterlöneskuldförändring som uppstår sent i decemberperioden sker med en månads eftersläpning och därmed redovisas på år 2024.

6 Löneredovisningsprocessen försenades år 2023, vilket har resulterat i högre belopp för upplupna retroaktiva löner.

7 Fler antal ansökningar från kommuner och regioner ligger till grund för periodiseringen år 2023 jämfört år 2022.

8 Schablonersättning baseras på antal kommunplacerade personer och nästkommande månads utbetalning ligger till grund för periodiseringsbeloppet. Antalet kommunplacerade har minskat vilket medfört att beloppet har minskat mellan åren.

9 Nedan specificeras inom vilket tidsintervall de oförbrukade bidragen från statliga myndigheter förväntas tas i anspråk eller återbetalas:

– Polismyndigheten – inom ett till tre år avseende oförbrukade bidrag på totalt 22 095 tkr för avskrivning av anläggningstillgångar som aktiverats i de avslutade projekten ISF Ny Datacenter site och SIS Vidareutveckling.

– Kammarkollegiet – inom en till tre månader avseende oförbrukade bidrag på 695 tkr för regeringsuppdragen Förebygga och bekämpa könsstympning av flickor, Underlag till strategi för psykisk ohälsa och kvinnor samt Khartoumprocessen år 2023.

– Arbetsmiljöverket – inom en till tre månader avseende oförbrukade bidrag på 462 tkr för regeringsuppdraget Motverka brottslighet i arbetslivet.

– Styrelsen för internationellt utvecklingsamarbete – inom en till tre månader avseende oförbrukade bidrag på 277 tkr projekt Designstöd Irak.

10 Oförbrukade bidrag ökade år 2023 jämfört med föregående år på grund av erhållna bidragsintäkter för pågående och avslutade projekt där samarbete inom European Migration Network EMN samt det nya projektet Sustainable Reintegration in Pakistan SRP utgör de största posterna.

11 Mellanhavandet gentemot EU-kommissionen när det gäller EU-medel för programperioden 2014–2020 utgörs år 2023 av en skuld. Skulden beror på att beloppet för erhållna EU-medel överstiger vad som förbrukats, då så kallad förfinansiering har erhållits. Även år 2022 utgjordes saldoutbetalning av en skuld som nu minskat genom stödberättigade kostnader för räkenskapsåret 2023 samt kostnader för mottagningsverksamhet i enlighet med massflyktsdirektivet för Ukraina.

NOT 29

Övriga ansvarsförbindelser

Migrationsverket uppskattar att det aktuella kapitalbeloppet per den 31 december 2023 avseende samtliga skadeståndsanspråk i kvarvarande mål kan komma att hamna mellan 37 och 38 miljoner kronor. Härtill tillkommer ränta och rättegångskostnader. Utgången i ärendena är osäker och ligger utom Migrationsverkets kontroll.

Migrationsverkets ansvarsförbindelser avser:

- **Notz Invest AB** har yrkat ersättning på grund av skadegörelse i tillfälligt anläggningsboende. Målet är överlämnat till Norrköpings tingsrätt.
- **HK Partners AB** har lämnat in stämningsansökan till Norrköpings tingsrätt med anledning av avtalsbrott mot lagen om offentlig upphandling, LoU.
- **Waldemar Grön AB** har lämnat in stämningsansökan till Norrköpings tingsrätt avseende skadestånd för återställningskostnader i tillfälligt anläggningsboende.
- **Hans Jonasson** har lämnat in stämningsansökan till Uddevalla tingsrätt avseende skadestånd för återställningskostnader i tillfälligt anläggningsboende.

Noter till anslagsredovisningen

För budgetåret 2023 tilldelades Migrationsverket medel från Justitiedepartementet för utgiftsområde 8 Migration enligt regleringsbrev;

- regeringsbeslut II:1 2022-12-21 (Ju2022/03643, delvis)
- regeringsbeslut II:1 2023-03-23 (Ju2023/00473)
- regeringsbeslut II:2 2023-06-22 (Ju2023/01510)
- regeringsbeslut II:2 2023-10-26 (Ju2023/02380)

Från Justitie- och Arbetsmarknadsdepartementet för budgetåret 2023 tilldelades Migrationsverket medel för utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering enligt regleringsbrev;

- regeringsbeslut III:5 2022-12-22 (Ju2022/03705)
- regeringsbeslut 1 4 2023-06-22 (A2023/00955)

NOT 30

1:2 ap 2 Ersättningar till asylsökande, kommuner och regioner (ramanslag)

Tilldelade anslagsmedel minskade med 1 350 miljoner kronor jämfört med föregående år. Anslagsutnyttjandet har ökat från 42 procent till 59 procent. Anslaget har inte utnyttjats fullt ut på grund av att tilldelade medel baserats på antagande om ett högre antal skyddsökande från Ukraina, jämfört med verkligt utfall.

NOT 31

1:2 ap 3 Boende för asylsökande (ramanslag)

Tilldelade anslagsmedel minskade med 1 580 miljoner kronor jämfört med föregående år. Fler skyddsökande bor i kommunala boenden och färre bor i Migrationsverkets anläggningsboenden, vilket minskat utgifterna på anslaget.

NOT 32

1:3 ap 5 Återvandringsbidrag (ramanslag)

Antalet ansökningar om återvandringsbidrag har ökat jämfört med föregående år, men antalet beviljade återvandringsbidrag har minskat.

NOT 33

1:3 ap 8 Anhörigresor (ramanslag)

Anledningen till det låga anslagsutnyttjandet är färre ansökningar avseende anhörigresor jämfört med föregående år.

NOT 34

1:6 ap 2 Offentligt biträde i utlänningsärenden (ramanslag)

Tilldelade medel på anslaget ökade med 42,4 miljoner kronor. Att Migrationsverket inte utnyttjar anslaget fullt ut beror främst på att tilldelade medel baserades på ett antagande om högre antal asylsökande med offentligt biträde jämfört med utfallet.

NOT 35

1:7 ap 1 Utresor för avvisade och utvisade (ramanslag)

Under året har färre övervakningsresor genomförts än beräknat. Övergången från European Return and Reintegration Network (ERRIN) till Joint Reintegration Service (JRS) har också medfört lägre kostnader för Migrationsverkets stöd till reintegreringsinsatser, vissa insatser har även finansierats av Frontex.

NOT 36

1:8 ap 1 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar (ramanslag)

Tilldelade anslagsmedel ökade med 92 miljoner kronor jämfört med föregående år, vilket ej kunnat nyttjas till fullo. Tilldelningen av anslagsmedel baserades på ett tidigt antagande om en högre tilldelning av EU-medel än vad som senare beslutades av EU-kommissionen.

NOT 37

1:2 ap 1 Schablonersättning för mottagandet av nyanlända (ramanslag)

Tilldelade anslagsmedel har baserats på antagande om ett högre antal kommunmottagna under år 2023, jämfört med utfall.

NOT 38

1:2 ap 3 Ersättning för initialt ekonomiskt bistånd (ramanslag)

Tilldelade medel har baserats på antagande om ett högre antal kommunmottagna under år 2023, vilket resulterat i kvarvarande anslagsmedel.

NOT 39

1:2 ap 4 Ersättning för ensamkommande barn och unga (ramanslag)

Under år 2023 anvisades 486 ensamkommande barn utan vårdnadshavare, jämfört med 1 372 barn under år 2022. Tidigare beräkningar baserades på fler mottagna än befintligt utfall.

NOT 40

1:2 ap 5 Resor och informationsinsatser vid vidarebosättning (ramanslag)

Enligt regeringsbeslut III:5 daterat 2022-12-22 medges en anslagskredit på 1 014 tusen kronor. Anslagskrediten är utnyttjad med 138 tusen kronor.

NOT 41

1:2 ap 6 Hyreskostnader (ramanslag)

Kommunmottagandet än lägre än planerat och handläggningstiden för inkomna ansökningar har till viss del ökat i slutet på året, vilket genererat högre balans än tidigare år.

NOT 42

1:2 ap 12 Ersättning för ekonomiskt bistånd m.m. (ramanslag)

Kommunerna kan ansöka om ersättning för utbetalt ekonomiskt bistånd till skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet. Inkomna ansökningar är färre än beräknat på grund av lägre behov än prognostiserat.

NOT 43

1:2 ap 15 Ersättning för stöd och service och hälso- och sjukvård (ramanslag)

Antalet kommunmottagna år 2023 blev lägre än beräknat, samtidigt som färre personer omfattas av ersättningen.

Noter till finansieringsanalysen

NOT 44

Kostnader

Belopp i tkr	2023	2022
Kostnader enligt resultaträkning	-5 584 398	-5 783 933
Justeringar:		
Avskrivningar	160 683	143 768
Realisationsförlust	810	195
Avsättningar	-13 166	-45 231
Kostnader enligt finansieringsanalysen	-5 436 071	-5 685 201

NOT 45

Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Belopp i tkr	2023	2022
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt resultaträkning	48 842	13 096
Justeringar:		
Realisationsvinst	-2 497	-1 896
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt finansieringsanalysen	46 345	11 200

